

DIAGNOZA STRATEGICZNA NA POTRZEBY OPRACOWANIA

STRATEGII ROZWOJU POWIATU PIASECZYŃSKIEGO

NA LATA 2024-2034

OŚRODEK PSYCHOPROFILAKTYKI NOWA PERSPEKTYWA

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	6
LOKALIZACJA POWIATU PIASECZYŃSKIEGO	8
CHARAKTERYSTYKA GMIN POWIATU PIASECZYŃSKIEGO	10
GMINA GÓRA KALWARIA	10
GMINA KONSTANCIN-JEZIORNA.....	11
GMINA LESZNOWOLA.....	12
GMINA PIASECZNO	13
GMINA PRAŻMÓW	14
GMINA TARCZYN	15
DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA	16
TRANSPORT KOLEJOWY	20
KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA.....	21
OBSZAR METROPOLOTALNY WARSZAWY	22
UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE.....	23
LICZBA LUDNOŚCI, MIGRACJE I PRZYROST NATURALNY	23
EKONOMICZNE GRUPY WIEKU	29
GOSPODARKA I RYNEK PRACY	32
PODMIOTY GOSPODARCZE.....	32
BEZROBOCIE.....	35
ROLNICTWO.....	40
ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I GOSPODARKA KOMUNALNA.....	41
CHARAKTERYSTYKA OBSZARU	41
KLIMAT	42

JAKOŚĆ POWIETRZA	42
ZASOBY WODNE	45
UŻYTKOWANIE TERENU	48
ZASOBY GEOLOGICZNE	49
ZASOBY CENNE PRZYRODNICZO	51
GOSPODARKA KOMUNALNA.....	57
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	59
KULTURA I DZIEDZICTWO KULTUROWE	64
SPORT I REKREACJA.....	69
OBIEKTY SPORTOWE.....	69
KLUBY I ORGANIZACJE SPORTOWE	72
TURYSTYKA	73
RUCH TURYSTYCZNY	74
PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE.....	78
MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	78
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	81
POLITYKA SPOŁECZNA	86
OCHRONA ZDROWIA	89
AKTYWNOŚĆ I INTEGRACJA SPOŁECZNA SENIORÓW	91
WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI	93
GOSPODARKA MIESZKANIOWA.....	95
EDUKACJA	99
JEDNOSTKI OŚWIATOWE	99
WYNIKI UCZNIÓW	101

AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA	104
LOKALNE GRUPY DZIAŁANIA	105
BAZA WOLONTARIATU POWIATU PIASECZYŃSKIEGO	106
FINANSE SAMORZĄDOWE	107
BUDŻET POWIATU PIASECZYŃSKIEGO	107
POWIĄZANIA FUNKCJONALNE.....	111
BADANIE ANKIETOWE	115
PRÓBA BADAWCZA.....	115
WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH.....	117
WARSZTATY STRATEGICZNE.....	133
ANALIZA SWOT.....	134
SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW, TABEL	142

Wykaz skrótów:

BDL GUS – Bank danych lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

BIP – Biuletyn Informacji Publicznej

DK – droga krajowa

DPS – Dom Pomocy Społecznej

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GOSiR – Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji

GZWP – Główny Zbiornik Wód Podziemnych

JCWP – Jednolite części wód powierzchniowych

JCWpd – Jednolite części wód podziemnych

JST – Jednostka Samorządu Terytorialnego

KPP – Komenda Powiatowa Policji

LGD – Lokalna Grupa Działania

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacje pozarządowe

OMW – Obszar Metropolitalny Warszawy

OPS – Ośrodki Pomocy Społecznej

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

UTW – Uniwersytet Trzeciego Wieku

WTZ – Warsztat Terapii Zajęciowej

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

ZTM - Zarząd Transportu Miejskiego

WPROWADZENIE

Diagnozę strategiczną stworzono na potrzebę opracowania *Strategii rozwoju powiatu piaseczyńskiego na lata 2024–2034*. Diagnoza stanowi opis uwarunkowań zarówno samej jednostki administracyjnej, jak i jej otoczenia. Jedną z jej najistotniejszych funkcji jest wyselekcjonowanie informacji niezbędnych w procesie planowania. W diagnozie strategicznej powiatu piaseczyńskiego posłużono się danymi jakościowymi i ilościowymi oraz danymi przestrzennymi. Ponadto użyto narzędzi GIS (System Informacji Geograficznej), aby stworzyć podkłady mapowe oraz kartogramy.

Jako zakres czasowy diagnozy strategicznej wybrano okres 5 lat poprzedzających tworzenie dokumentu Strategii, przez co wybranym rodzajem diagnozy strategicznej, została tzw. diagnoza dynamiczna. **Diagnoza dynamiczna** – to analiza polegająca na obserwacji zjawisk w przyjętym przedziale czasowym (zebrane dane z kilku lat tworzą szereg czasowy). Spojrzenie na analizowane zjawiska z perspektywy czasu pozwala uchwycić pewne tendencje i stanowi podstawę oceny spodziewanych rezultatów w przyszłości. Niektóre zjawiska społeczno-gospodarcze mają charakter cykliczny, dlatego wnioski, wyciągane na podstawie informacji dotyczących tylko jednego roku, mogą być obciążone dużym błędem. Analiza szeregów czasowych pozwala:

- określić kierunek zmiany,
- określić dynamikę zmiany,
- określić „punkty przełomowe”,
- wyznaczyć trend zmian w przyszłości.

Aby ocenić skalę zjawisk, procesów oraz wyznaczyć wnioski z diagnozy strategicznej, służące stworzeniu operacyjnej części Strategii rozwoju powiatu piaseczyńskiego, porównano pod względem demograficznym, społeczno-gospodarczym oraz przestrzennym sąsiadujące powiaty, posiadające podobny

charakter funkcjonowania oraz równoległe uwarunkowania. Grupę porównawczą dla stworzonej diagnozy stanowiły 4 powiaty, wchodzące wraz z powiatem piaseczyńskim, w skład podregionu warszawskiego zachodniego w klasyfikacji jednostek NUTS 3: grodziski, nowodworski, pruszkowski oraz warszawski zachodni. Powiaty te posiadają podobne uwarunkowania względem rozwoju lokalnego, zlokalizowane w obszarze makroregionu województwa mazowieckiego.

Uwarunkowania Powiatu¹ przedstawione zostały na podstawie danych statystycznych, dopełnionych wnioskami z przeprowadzonych konsultacji społecznych w formie warsztatów strategicznych i badania ankietowego. Zachowany został proces partycypacji społecznej, opierający się na:

- informowaniu,
- konsultowaniu,
- współdecydowaniu.

Wśród najważniejszych źródeł, z których pozyskano największą część danych znalazły się:

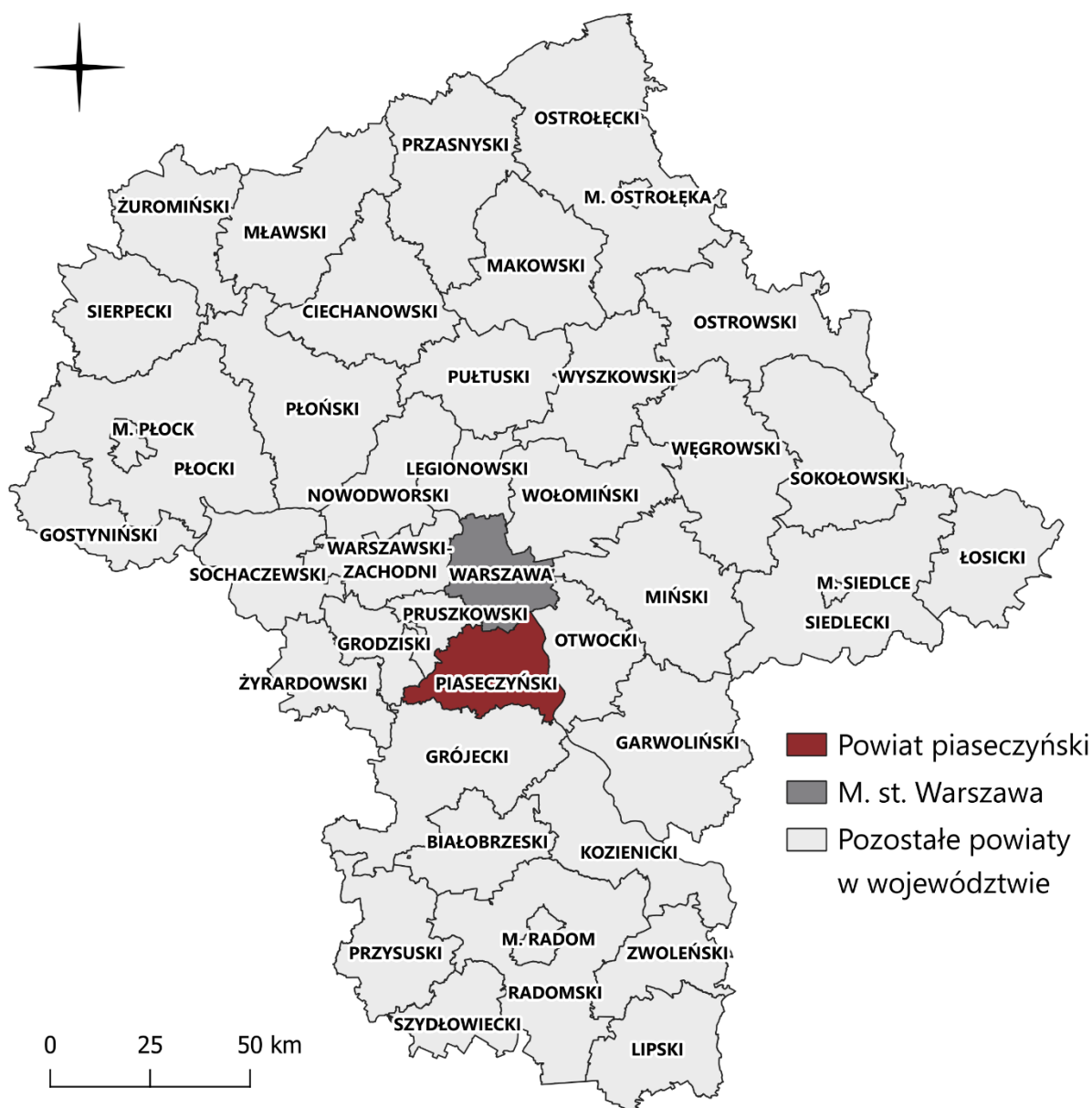

¹ Każdorazowo stosując zapis „Powiat” mamy na myśli powiat piaseczyński

LOKALIZACJA POWIATU PIASECZYŃSKIEGO

Powiat piaseczyński jest jednym z 37 powiatów znajdujących się na terenie województwa mazowieckiego. Położony jest w jego centralnej części. Powiat piaseczyński graniczy terytorialnie z miastem stołecznym Warszawą (od północy), posiadającym status miasta na prawach powiatu oraz z 4 innymi powiatami: od wschodu z powiatem otwockim, od strony zachodniej z powiatem pruszkowskim i grodziskim, od południa natomiast z powiatem grójeckim.

Rysunek 1. Położenie powiatu piaseczyńskiego na tle województwa mazowieckiego

Źródło: Opracowanie własne

W skład powiatu piaseczyńskiego wchodzi 6 gmin, w tym 4 gminy miejsko-wiejskie (Góra Kalwaria, Konstancin-Jeziorna, Piaseczno, Tarczyn) oraz 2 gminy wiejskie (Lesznowola, Prażmów).

Rysunek 2. Podział administracyjny powiatu piaseczyńskiego

Źródło: Opracowanie własne

Powierzchnia powiatu piaseczyńskiego wynosi 621,0 km². Pod względem powierzchni największą gminą jest gmina miejsko-wiejska Góra Kalwaria, która stanowi 23,4% obszaru powiatu piaseczyńskiego (145,1 km²). Kolejną pod względem wielkości jest gmina miejsko-wiejska Piaseczno zajmująca 20,6% powierzchni Powiatu (128,2 km²). Pozostałe gminy zajmują po 11-19% jego powierzchni. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

GÓRA KALWARIA

Gmina miejsko-wiejska, zlokalizowana w południowo-wschodniej części powiatu piaseczyńskiego. Zajmuje 23,4% jego powierzchni. Jest to największa pod względem powierzchni Gmina w Powiecie. Na terenie Gminy zlokalizowany jest jeden z najcenniejszych obiektów zabytkowych na terenie powiatu piaseczyńskiego - **Zamek Ksiąg Mazowieckich w Czersku.**

- Gmina Góra Kalwaria
- Pozostałe gminy w powiecie piaseczyńskim

Powiat
piaseczyński

Liczba ludności:
28 256

Powierzchnia:
145,1 km²

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna na terenie Gminy realizowana jest przez **Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze Kalwarii**. Oferta uzupełniana jest przez działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, GKRPA, Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, Domu Pomocy Społecznej, punktu zamiejscowego Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Górze Kalwarii, filii WTZ oraz 2 świetlic środowiskowych w Górze Kalwarii oraz w Czersku.

OŚWIATA

Gmina Góra Kalwaria w 2022 roku była organem prowadzącym dla 3 przedszkoli samorządowych, 2 zespołów szkolno-przedszkolnych, jednego zespołu szkół ogólnokształcących, w skład którego wchodzi szkoła podstawowa i liceum ogólnokształcące, a także 9 szkół podstawowych. Szeroko rozumianej pomocy dzieciom, młodzieży, rodzicom oraz nauczycielom z terenu Powiatu udziela **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna** w Piasecznie, której punkt zamiejscowy znajduje się na terenie gminy Góra Kalwaria.

KULTURA

Za realizację przedsięwzięć w ramach działalności kulturalnej na terenie Gminy odpowiadają **Ośrodek Kultury w Górze Kalwarii** wraz z pracownią przy ulicy Pijarskiej oraz **Gminna Biblioteka Publiczna w Górze Kalwarii** wraz z dwoma filiami. W bibliotece działa Centrum Informacji Kulturalnej i Turystycznej promujące lokalne dziedzictwo kulturowe.

KONSTANCIN-JEZIORNA

Gmina miejsko-wiejska, zlokalizowana w północno-wschodniej części powiatu piaseczyńskiego. Zajmuje 12,6% jego powierzchni. Jest to jedyna gmina uzdrowiskowa na Mazowszu.

OŚWIATA

W 2022 roku Gmina była organem prowadzącym dla jednego żłobka, 4 przedszkoli oraz 6 szkół podstawowych.

KULTURA

Za realizację przedsięwzięć w ramach działalności kulturalnej na terenie Gminy odpowiadają **Konstanciński Dom Kultury** oraz **Biblioteka Publiczna w Konstancinie-Jeziornie**.

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna na terenie Gminy realizowana jest przez **Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie**.

Oferta uzupełniana jest przez działalność Punktu Interwencji Kryzysowej w Konstancinie-Jeziornie, Zespołu Interdyscyplinarnego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktu Konsultacyjnego, 2 świetlic środowiskowych oraz 2 Domów Pomocy Społecznej, w tym jednego niepublicznego (Dom Artystów Weteranów Scen Polskich w Konstancinie-Jeziornie).

LESZNOWOLA

Gmina wiejska zlokalizowana w północno-zachodniej części powiatu piaseczyńskiego. Zajmuje 11,1% jego powierzchni. Od północy graniczy z Dzielnicą Ursynów m. st. Warszawy.

W 2022 roku Gmina została wyróżniona w Rankingu Gmin Województwa Mazowieckiego organizowanego przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego, zajmując **1 miejsce** w kategorii Lider powiatowy, **3 miejsce** w województwie w kategorii gmin wiejskich oraz **5 miejsce** w rankingu ogólnym.

■ Gmina Lesznowola
□ Pozostałe gminy w powiecie piaseczyńskim

Powiat
piaseczyński

Liczba ludności:
36 792

Powierzchnia:
69,2 km²

OŚWIATA

W 2022 roku gmina Lesznowola była organem prowadzącym dla 5 szkół podstawowych, jednego zespołu szkolno-przedszkolnego oraz 5 przedszkoli gminnych.

KULTURA

Za realizację przedsięwzięć w ramach działalności kulturalnej na terenie Gminy odpowiadają **Gminny Ośrodek Kultury w Lesznowoli**, który organizował prace w ramach 6 filii oraz **Gminna Biblioteka Publiczna** wraz z trzema filiami.

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna na terenie Gminy realizowana jest przez **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lesznowoli**. Oferta uzupełniana jest przez działalność placówki opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego znajdującej się w strukturze GOPS, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy oraz Punktu Interwencji Kryzysowej w Mrokowie.

PIASECZNO

Gmina miejsko-wiejska zlokalizowana w centralnej części powiatu piaseczyńskiego. Zajmuje 20,6% jego powierzchni. Siedzibą Gminy jest miasto Piaseczno, gdzie również znajduje się siedziba władz powiatu piaseczyńskiego. Jest to najludniejsza gmina miejsko-wiejska w Polsce.

■ Gmina Piaseczno

□ Pozostałe gminy w powiecie piaseczyńskim

Powiat
piaseczyński

Liczba ludności:
96 448

Powierzchnia:
128,2 km²

OŚWIATA

Na terenie Gminy w 2022 roku funkcjonowało 11 przedszkoli gminnych oraz 11 publicznych szkół podstawowych. Szeroko rozumianej pomocy dzieciom, młodzieży, rodzicom oraz nauczycielom z terenu Powiatu udziela **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Piasecznie**.

KULTURA

Za realizację przedsięwzięć w ramach działalności kulturalnej na terenie Gminy odpowiadają **Centrum Kultury w Piasecznie** wraz z 6 filiami oraz **Biblioteka Publiczna w Piasecznie** posiadająca 9 filii, w tym 3 na terenie Piaseczna, a także 3 punkty biblioteczne.

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna na terenie Gminy realizowana jest przez **Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej**. Oferta uzupełniana jest przez działalność Centrum Usług Wspólnych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Klub Integracji Społecznej, Piaseczyńskie Centrum Integracji dla uchodźców z Ukrainy w Piasecznie, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Klub Integracji Społecznej, Piaseczyńskie Centrum Integracji dla uchodźców z Ukrainy, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Punkt Konsultacyjny, 2 Punkty Interwencji Kryzysowej oraz Niepubliczny Dom Pomocy Społecznej w Robercinie.

PRAŻMÓW

Gmina wiejska zlokalizowana w południowej części powiatu piaseczyńskiego. Zajmuje 13,9% jego powierzchni. Cały obszar Gminy pokryty jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co usprawnia proces kompleksowego planowania zagospodarowania przestrzeni.

OŚWIATA

Gmina Prażmów w 2022 roku była organem prowadzącym dla 2 placówek oświatowych: Szkoły Podstawowej w Uwielinach oraz Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Prażmowie.

KULTURA

Za realizację przedsięwzięć w ramach działalności kulturalnej na terenie Gminy odpowiada **Biblioteka Publiczna Gminy Prażmów w Prażmowie** wraz z filią zlokalizowaną w Woli Prażmowskiej.

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna na terenie Gminy realizowana jest przez **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Prażmowie**. Oferta uzupełniana jest przez działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktu Konsultacyjnego oraz Grupy Wsparcia dla osób uzależnionych i nadużywających alkoholu.

TARCZYN

Gmina miejsko-wiejska zlokalizowana w południowo-zachodniej części powiatu piaseczyńskiego. Zajmuje 18,4% jego powierzchni. Jest to najślabiej zaludniona Gmina w Powiecie. Na terenie Gminy zlokalizowany jest **Kościół pw. św. Jana Chrzciciela w Rembertowie** uwzględniony na szlaku Drewnianych skarbów Mazowsza.

■ Gmina Tarczyn

□ Pozostałe gminy w powiecie piaseczyńskim

Powiat
piaseczyński

Liczba ludności:
12 334

Powierzchnia:
114,1 km²

KULTURA

Za realizację przedsięwzięć w ramach działalności kulturalnej na terenie Gminy odpowiadają **Gminny Ośrodek Kultury w Tarczynie** oraz **Gminna Biblioteka Publiczna w Tarczynie**.

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna na terenie Gminy realizowana jest przez **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarczynie**. Oferta uzupełniana jest przez działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktu Konsultacyjnego oraz Poradni Leczenia Uzależnień.

OŚWIATA

Gmina Tarczyn w 2022 roku była organem prowadzącym dla 1 przedszkola samorządowego, 3 szkół podstawowych oraz 1 zespołu (szkoła podstawowa i liceum ogólnokształcące). Szeroko rozumianej pomocy dzieciom, młodzieży, rodzicom oraz nauczycielom z terenu Powiatu udziela **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna** w Piasecznie, której punkt zamiejscowy znajduje się na terenie gminy Tarczyn.

DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

Powiat piaseczyński usytuowany jest w sąsiedztwie miasta stołecznego Warszawy. Konsekwencją takiego położenia jest duże natężenie ruchu kołowego – zgodnie z danymi uzyskanymi z Generalnego Pomiaru Ruchu 2020/2021 województwo mazowieckie charakteryzuje się jedną z najwyższych w kraju wartości obciążenia sieci dróg krajowych ruchem – jest to średnio 16 447 pojazdów na dobę oraz trzecim z najwyższych (po województwie małopolskim oraz śląskim) pod względem obciążenia ruchem dróg wojewódzkich (5 279 pojazdów na dobę).

Przez teren powiatu piaseczyńskiego prowadzi droga krajowa nr **7** będąca częścią międzynarodowej drogi europejskiej E77, przebiegająca południkowo przez 5 województw: pomorskie, warmińsko-mazurskie, mazowieckie, świętokrzyskie oraz małopolskie. Jej długość całkowita wynosi 776,0 km, natomiast odcinek znajdujący się na obszarze Powiatu stanowi niespełna 20,0 km. Pozostałe linie komunikacyjne o znaczeniu krajowym to **DK50** – otaczająca Warszawę łukiem z zachodu na wschód, o przebiegu Ciechanów – Płońsk – Wyszogród – Sochaczew – Mszczonów – Grójec – Góra Kalwaria – Kołbiel – Mińsk Mazowiecki – Łochów – Ostrów Mazowiecka oraz **DK79**, prowadząca z Warszawy do Bytomia, łącząca obszar Powiatu z południową częścią Polski. Całkowita długość dróg krajowych na terenie powiatu piaseczyńskiego wynosi 49,1 km. Ponadto sieć drogowa uzupełniona jest o 14 dróg wojewódzkich, o łącznej długości 134,2 km.

Tabela 1. Charakterystyka dróg wojewódzkich na terenie powiatu piaseczyńskiego

Lp.	Nr	Relacja	Długość [km]
1.	680	Góra Kalwaria – Ostrówek	1,5
2.	683	Prażmów – Dębówka	21,4
3.	712	Habdzin – Karczew	4,0
4.	721	Duchnow – Nadarzyn	22,5
5.	722	Piaseczno – Grójec	20,5
6.	724	Warszawa – Góra Kalwaria	15,9
7.	731	Potycz – Białobrzegi	0,9

Lp.	Nr	Relacja	Długość [km]
8.	734	Baniocha – Wygoda	7,9
9.	739	Brzumin – Osieck	5,7
10.	769	st. kol. Góra Kalwaria – DK 79	1,0
11.	778	st. kol. Tarczyn – DK 7	0,6
12.	868	Słomczyn – Gassy	5,2
13.	873	Pilawa – Zalesie Górne	3,9
14.	876	Chudolipie - Łoś	18,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Mazowieckiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Warszawie.

Na terenie powiatu piaseczyńskiego funkcjonuje ponadto 67 ciągów dróg powiatowych o łącznej długości 344,8 km, zapewniających dogodne połączenia na poziomie lokalnym.

Tabela 2. Charakterystyka dróg powiatowych na terenie powiatu piaseczyńskiego

Lp.	Numer Drogi	Przebieg
1.	2801W	(Warszawa) - granica powiatu - Kępa Okrzewska - Ciszycza - Dębówka - Góra Kalwaria
2.	2802W	Konstancin-Jeziorna - Kępa Okrzewska
3.	2803W	Bielawa - Obórki
4.	2804W	Opacz - Obórki
5.	2805W	Konstancin-Jeziorna - Obory - Słomczyn
6.	2806W	Obory - do drogi nr 868
7.	2807W	Szymanów - Kawęczyn - do drogi 724
8.	2808W	droga przez wieś Piaski
9.	2809W	Brzeście - Podłęczce
10.	2810W	Podgóra - Królewski Las - Brzumin
11.	2811W	Czarny Las - Sierzchów - Baniocha - Szymanów - Konstancin-Jeziorna; Warecka; Piłsudskiego
12.	2812W	Pilawa - Czarnów - Konstancin-Jeziorna (Skolimów), Chylicka
13.	2813W	Żabieniec - Chylice
14.	2814W	Chyliczkowska, Piaseczno - Chylice - Chyliczki; Długa; Prusa; Piaseczno - Chylice - Chyliczki
15.	2815W	Wojciechowice - Dobiesz - Baniocha

Lp.	Numer Drogi	Przebieg
16.	2816W	Pilawa - Dobiesz - Sierzchów - Sobików
17.	2817W	droga nr 683 - Kiełbaska - granica powiatu (Chynów)
18.	2818W	droga przez wieś Kąty
19.	2819W	Obręb - Sobików - Góra Kalwaria; Wiejska
20.	2820W	Czaplinek - Linin - Pęcław - Coniew
21.	2821W	Pęcław - Potycz
22.	2822W	Wincentów - Dębówka
23.	2823W	Żabieniec - Czarny Las
24.	2825W	Jazgarzew - Jesówka - Żabieniec (do drogi Żabieniec - Czarny Las)
25.	2826W	Uwieliny - Krupia Wólka - Zalesie Górne - (Jazgarzew - Jesówka – Żabieniec)
26.	2827W	Jazgarzew - Wągradno
27.	2828W	Ustanów - Jeziórko - Krępa
28.	2829W	Jesówka - Piaseczno
29.	2830W	Czaplinek - Obręb - Julianów, Gabryelin - Kamionka
30.	2831W	Wola Wągrowdzka - Chosna (gr. powiatu)
31.	2832W	Wola Wągrowdzka - Zadębie - granica powiatu - (Drwalew)
32.	2833W	Prażmów - stacja kolejowa Prażmów - Nowy Prażmów
33.	2834W	Łoś - Piskórka - Krupia Wólka - Jeziórko
34.	2835W	Bogatki - Grochowa – droga (Łoś - Piskórka - Krupia Wólka – Jeziórko)
35.	2836W	Księcia Janusza I Starego; Tadeusza Gerbera; Henryka Sienkiewicza, Polskiego Państwa Podziemnego, Pod Bateriami; Pod Bateriami; Gołków - Rumów - Henryków
36.	2837W	Gołków - Głosków - Złotokłos - Prace Małe - Stefanówka - Rembertów - do drogi nr 7
37.	2838W	Głosków - do drogi 722
38.	2839W	Kuleszówka - Wola Gołkowska - Głosków-Letnisko
39.	2840W	Bobrowiec - Władysławów - Jabłonowo - Wólka Kosowska
40.	2841W	Główna; Piaseczno - Bobrowiec - Zgorzała - Warszawa (Dawidy Poduchowne)
41.	2842W	Zgorzała - Podolszyn Nowy - do dr (Wilcza Góra – Nowe Falenty)
42.	2843W	Lesznowola - Nowa Iwiczna
43.	2844W	Wilcza Góra - Lesznowola, Lesznowola - Janczewice - Podolszyn - (Nowe Falenty) gr. powiatu

Lp.	Numer Drogi	Przebieg
44.	2845W	Łazy - Derdy -gr. powiatu
45.	2846W	Henryków - Szczaki - Mroków
46.	2847W	Złotokłos - Tarczyn; Stępkowskiego
47.	2848W	Kotorydz - Grzędy - Przypki - Janówek
48.	2849W	Wola Mrokowska - Garbatka - Krakowiany
49.	2850W	Bobrowiec - Zalesie Dolne; Orężna - Jana Pawła II
50.	2851W	Prace Małe - Nowe Racibory - Kopane
51.	2852W	Stefanówka - Nowe Racibory - Zawodne - do dr(Prażmów - stacja kolejowa Prażmów - Nowy Prażmów)
52.	2853W	Gąski - Prace Duże
53.	2854W	Rembertów - Cieśle - granica powiatu (Michrów)
54.	2855W	Grójecka - Dobrowolskiego; Tarczyn - Jeziorzany - Suchodół - (Zaręby - Ojrzanow) gr. powiatu
55.	2856W	Suchodół - Bystrzanów - granica powiatu (Michrów)
56.	2857W	Błońska; Tarczyn - Księżak - (Żelechów) gr. powiatu
57.	2858W	Warszawska
58.	2859W	Kuleszówka - Łazy
59.	2860W	Mroków - Walendów - do drogi 721
60.	2862W	Wojska Polskiego
61.	2863W	Mirkowska
62.	2865W	Marianki; Budowlanych
63.	2866W	Julianowska - Przesmyckiego
64.	3101W	Siostrzeń - Rozalin - Młochów - Parole
65.	3104W	Kajetany - Kosów - do drogi (Rozalin - Młochów – Parole)
66.	3105W	Nadarzyn - Szamoty - Wólka Kosowska
67.	3117W	od drogi Nr 8 - Laszczki - Janczewice

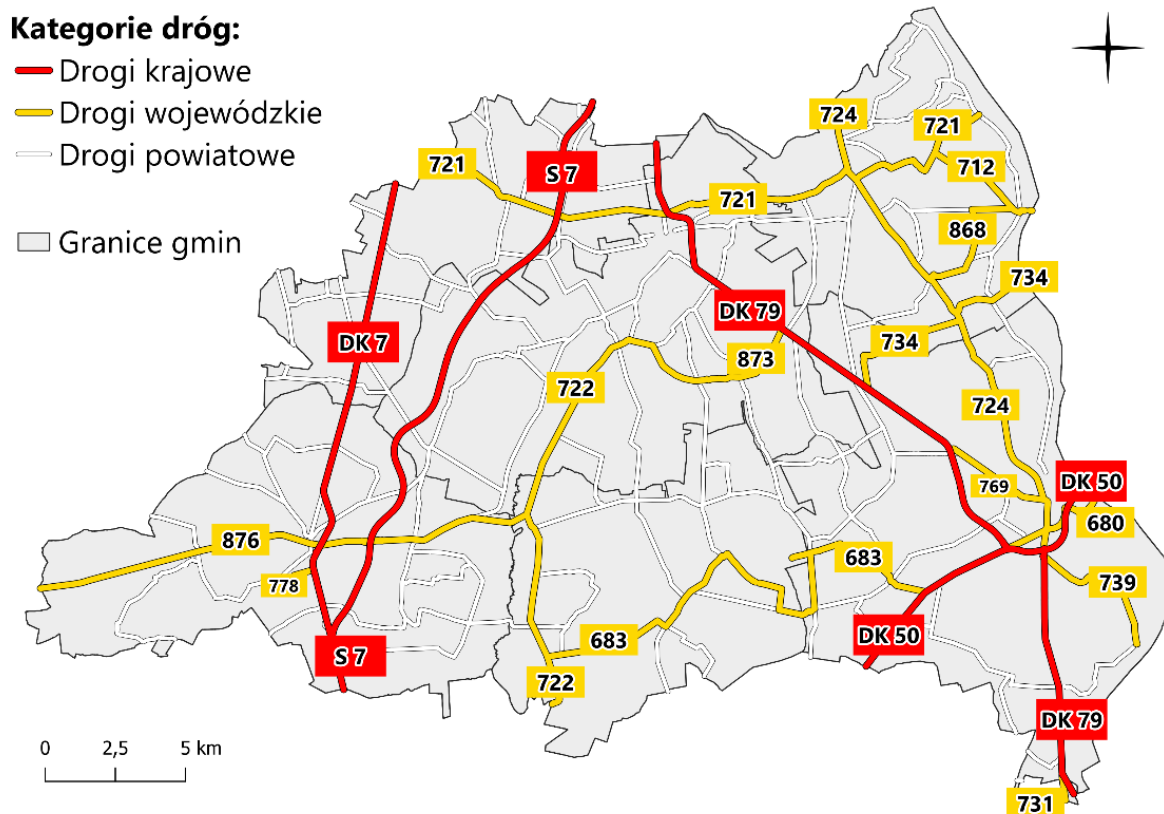
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ewidencji powiatowej

Układ drogowy na terenie powiatu piaseczyńskiego jest dobrze rozwinięty, lecz ze względu na postępujący przyrost liczby mieszkańców i rozbudowujące się osiedla mieszkaniowe, nie spełnia on potrzeb mieszkańców i wymaga usprawnienia zarówno połączeń na poziomie lokalnym, jak i regionalnym.

Najbliższe lotniska to Międzynarodowy Port Lotniczy im. Fryderyka Chopina w Warszawie (15,5 km) oraz Port Lotniczy Warszawa-Modlin (69,9 km).

Rysunek 3. Główny układ komunikacyjny powiatu piaseczyńskiego

Źródło: Opracowanie własne

TRANSPORT KOLEJOWY

Dobrze funkcjonująca sieć powiązań kolejowych ma istotne znaczenie dla integracji przestrzeni województwa. Jak wynika z zapisów Strategii rozwoju województwa, kolej powinna stanowić podstawę międzymiastowej komunikacji publicznej. Przez teren Powiatu przebiega linia kolejowa nr 8 (Warszawa Zachodnia – Kraków Główny) oraz nr 12 (Skierniewice – Łuków):

- **Linia Warszawa Zachodnia-Kraków Główny** – zelektryfikowana linia jedno- i dwutorowa, wykorzystywana w ruchu pasażerskim i towarowym. Przebiega przez obszar trzech województw: mazowieckiego, świętokrzyskiego i małopolskiego, zapewniając połączenia między południem kraju, a jego stolicą.

- **Linia Skierniewice-Łuków** – zelektryfikowana, prawie w całości dwutorowa linia kolejowa, wykorzystywana obecnie do ruchu towarowego. Stanowi kolej obwodową Warszawy. Przebiega przez obszar trzech województw: łódzkiego, mazowieckiego i lubelskiego.

KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA

Za zapewnienie komunikacji publicznej na terenie powiatu piaseczyńskiego odpowiada Zarząd Transportu Miejskiego (ZTM) w Warszawie. Odbywa się to na podstawie porozumienia zawartego między miastem stołecznym Warszawą a gminami Powiatu. Mieszkańcy mają dostęp do kilkunastu linii, obsługujących gminy: Góra Kalwaria, Lesznowola, Konstancin-Jeziorna, Piaseczno oraz Prażmów. Gmina Tarczyn jest jedyną gminą na obszarze Powiatu, która nie ma podpisanego porozumienia w sprawie organizacji publicznego transportu zbiorowego. Jednostkę tą w zakresie komunikacji obsługuje PKS w Grójcu, który wraz z PKS Polonus oraz PPKS Warszawa działającymi na terenie Powiatu, wykonuje przewozy w oparciu o zezwolenia udzielone przez Starostę powiatu piaseczyńskiego. Ponadto na terenie gmin Powiatu komunikacja wspierana jest przez przewoźników prywatnych.

Głównym węzłem przesiadkowym na terenie powiatu piaseczyńskiego jest Piaseczno, które z uwagi na pełnione funkcje administracyjne integruje transport kolejowy z transportem autobusowym oraz indywidualnym. Największe potoki pasażerskie w transporcie publicznym stanowią dojeżdżający do pracy i szkół. Ruch turystyczny ma niewielki wpływ na wielkość przewozów. Istniejące linie komunikacji publicznej nie obejmują swoim zasięgiem wszystkich potrzeb transportowych Powiatu.

OBSZAR METROPOLITALNY WARSZAWY

Powiat piaseczyński, wraz z dziewięcioma innymi powiatami, wchodzi w skład Obszaru Metropolitalnego Warszawy (OMW). Jego całkowita powierzchnia wynosi 6,1 tys. km², co stanowi 17,2% województwa i jest zamieszkiwany przez 58,0% ogółu ludności Mazowsza. Jest to największy wielkomiejski układ jednostek osadniczych oraz terenów o wysokim stopniu zurbanizowania w Polsce. OMW wyróżnia się na tle innych polskich obszarów metropolitalnych poziomem rozwoju, dostępnością usług wyższego rzędu oraz jakością życia. Misją OMW jest *wykorzystanie efektów synergii działań JST podejmowanych w celu podnoszenia jakości życia mieszkańców oraz atrakcyjności obszaru. Misja ta jest osiągnięta poprzez kreowanie nowoczesnych rozwiązań funkcjonalnych i bogatej oferty kulturalno-rekreacyjnej, stworzenie sprzyjających i unikatowych warunków do efektywnej współpracy pomiędzy biznesem a nauką oraz prowadzenia działalności gospodarczej, zarówno przez inwestorów krajowych, jak i zagranicznych.*

UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE

LICZBA LUDNOŚCI, MIGRACJE I PRZYRÓST NATURALNY

W 2022 roku powiat piaseczyński zamieszkiwało 212 129 mieszkańców – w porównaniu do 2018 roku nastąpił wzrost liczby ludności na poziomie 14,7%. Najliczniejszą była gmina Piaseczno, która w 2022 roku liczyła 96 448 mieszkańców, z kolei w najmniejszym stopniu zaludniona była gmina Tarczyn, którą zamieszkiwały wówczas 12 334 osoby. W każdej z gmin powiatu piaseczyńskiego, liczba mieszkańców w analizowanym przedziale czasowym wzrosła. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 3. Liczba ludności w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022

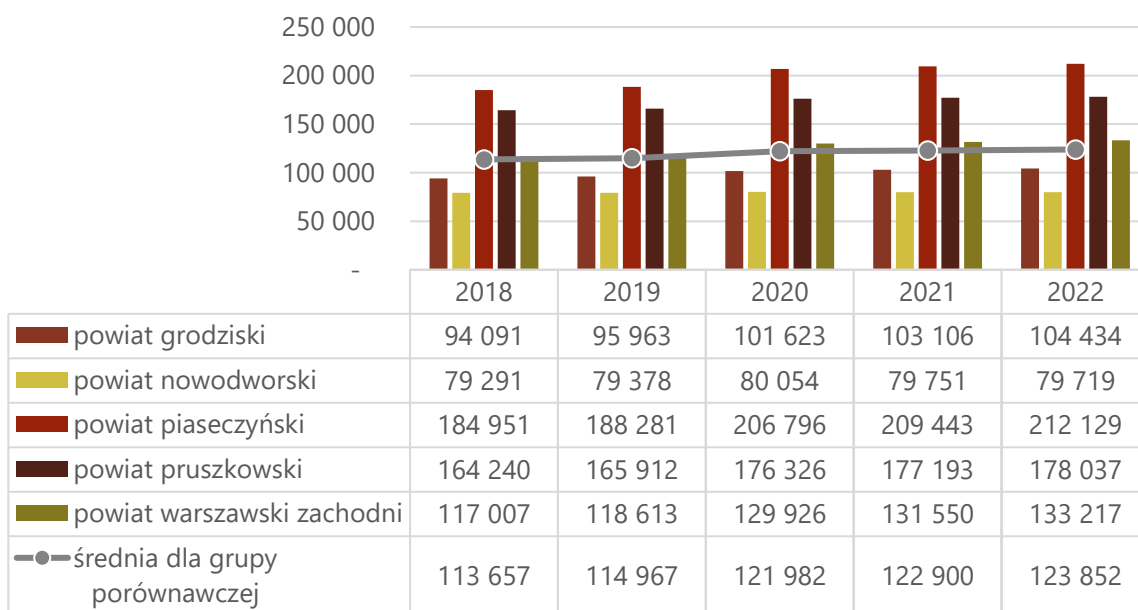
Gminy	2018	2019	2020	2021	2022
Góra Kalwaria	26 772	27 063	28 040	28 218	28 256
Konstancin-Jeziorna	24 721	24 726	25 294	25 165	25 151
Lesznowola	27 203	28 500	33 919	35 219	36 792
Piaseczno	83 792	85 226	94 786	95 740	96 448
Prażmów	10 996	11 199	12 667	12 892	13 148
Tarczyn	11 467	11 567	12 090	12 209	12 334
powiat piaseczyński	184 951	188 281	206 796	209 443	212 129

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Podobnie sytuacja przedstawia się w przypadku średniej dla grupy porównawczej, gdzie również zauważono znaczący wzrost liczby mieszkańców poszczególnych powiatów, jednakże szacuje się, że w latach 2018-2022 liczba mieszkańców zwiększyła się tam średnio o 9,0%, więc przyrost ten jest zdecydowanie mniejszy niż przedstawia się to w powiecie piaseczyńskim.

Wykres 2. Liczba ludności w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w latach 2018-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Prognoza demograficzna GUS do 2030 roku przewiduje duży spadek liczby ludności na terenie całego kraju, z kolei w powiecie piaseczyńskim prognozowany jest systematyczny wzrost liczby ludności poszczególnych gmin – najwyższy, na poziomie 10,9% przewiduje się w gminie Lesznowola, z kolei najmniejszy w gminie Konstancin-Jeziorna (0,2%). Zjawisko ubytku liczby ludności wystąpi głównie w peryferyjnych częściach województwa mazowieckiego. Jego centralna część cechuje się relatywnie dobrą sytuacją demograficzną, co wynika z siły przyciągania miasta stołecznego Warszawy.

Tabela 4. Prognozowana liczba mieszkańców poszczególnych gmin powiatu piaseczyńskiego do 2030 roku

Gminy	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Góra Kalwaria	27 848	27 986	28 116	28 236	28 353	28 460	28 560
Konstancin-Jeziorna	25 067	25 086	25 098	25 109	25 115	25 113	25 113
Lesznowola	30 062	30 618	31 164	31 709	32 249	32 790	33 328
Piaseczno	91 709	82 808	93 872	94 917	95 942	96 951	97 945
Prażmów	12 012	12 173	12 333	12 487	12 640	12 789	12 939
Tarczyn	11 681	11 696	11 711	11 722	11 733	11 743	11 751

Źródło: Opracowanie własne na podstawie prognozy ludności gmin na lata 2017-2030

Przyrost naturalny na 1 000 ludności w powiecie piaseczyńskim przyjmował w ostatnich latach tendencje spadkowe – w 2022 roku osiągnął wartość 0,5. Jedynie w przypadku gmin Lesznowola oraz Piaseczno w ciągu ostatnich pięciu lat nie odnotowano ujemnych wartości współczynnika – najmniej korzystnie przedstawia się sytuacja w gminie Konstancin-Jeziorna, gdzie przyrost naturalny w 2022 roku wyniósł -7,1.

Tabela 5. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022

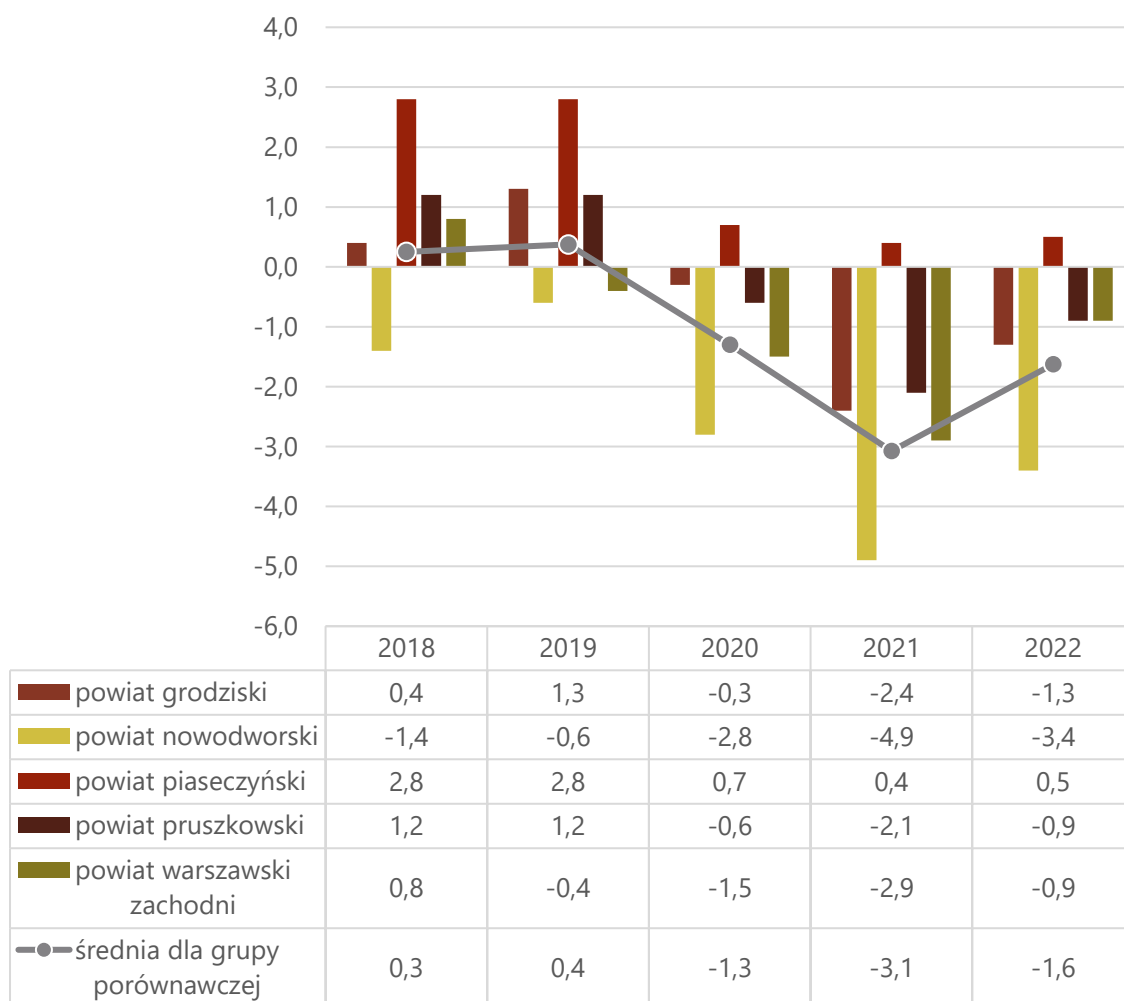
Gminy	2018	2019	2020	2021	2022
Góra Kalwaria	-0,1	-0,4	-3,7	-1,5	-2,1
Konstancin-Jeziorna	-5,4	-5,2	-7,8	-8,0	-7,1
Lesznowola	10,0	9,8	8,5	9,3	9,7
Piaseczno	4,3	4,3	2,0	0,5	0,5
Prażmów	3,4	2,9	-0,1	-0,3	-1,1
Tarczyn	-1,5	-0,7	-2,4	-3,3	-2,6
powiat piaseczyński	2,8	2,8	0,7	0,4	0,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Sytuacja demograficzna w powiecie piaseczyńskim, jak i w powiatach tworzących grupę porównawczą plasuje się na stosunkowo korzystnym poziomie. Dla porównania w 2022 roku przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców w województwie mazowieckim wyniósł -2,2, natomiast w skali całego kraju było to -3,8. Jedynym powiatem wchodzącym w skład grupy porównawczej, gdzie wartości współczynnika utrzymywały się na równie niekorzystnym poziomie, jak odnotowano w całym województwie i kraju jest powiat nowodworski.

Wykres 3. Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w latach 2018-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W 2022 roku gęstość zaludnienia w powiecie piaseczyńskim wynosiła 342 os./km². Poddając analizie gminy wchodzące w skład Powiatu można zauważyć, iż gmina Piaseczno charakteryzuje się znacząco wyższym stopniem gęstości zaludnienia, niż pozostałe jednostki (752 os./km²), a jest to związane z pełnionymi przez nią funkcjami w regionie. Najmniejsza wartość, pod względem gęstości zaludnienia, występuje w gminie miejsko-wiejskiej Tarczyn (108 os./km²).

Tabela 6. Gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022 [os./km²]

Gminy	2018	2019	2020	2021	2022
Góra Kalwaria	186	188	195	196	196
Konstancin-Jeziorna	315	315	322	320	320
Lesznowola	392	411	489	508	531
Piaseczno	653	664	739	746	752
Prażmów	127	129	146	149	152
Tarczyn	100	101	106	107	108
powiat piaseczyński	298	303	333	337	342

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Rysunek 4. Gęstość zaludnienia w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne

Poddając analizie powiaty wchodzące w skład grupy porównawczej można zauważyć, iż powiat pruszkowski wyróżnia się zdecydowanie wyższym stopniem gęstości zaludnienia niż pozostałe jednostki poddane analizie (723 os./km²). Najmniejsza gęstość zaludnienia występuje na terenie powiatu nowodworskiego (115 os./km²). Wartość wskaźnika uzyskana w powiecie piaseczyńskim (342 os./km²) jest bliska wartości średniej dla grupy porównawczej (343 os./km²).

Wszystkie gminy wchodzące w skład powiatu piaseczyńskiego charakteryzują się dodatnim saldem migracji. W 2022 roku najwyższą wartość współczynnika odnotowano w gminach: Lesznowola (32,7) oraz Prażmów (20,4). Wysokim saldem migracji wyróżniała się również gmina Tarczyn (11,5). Najmniej korzystnie w tym czasie sytuacja przedstawiała się w gminie Góra Kalwaria (3,9).

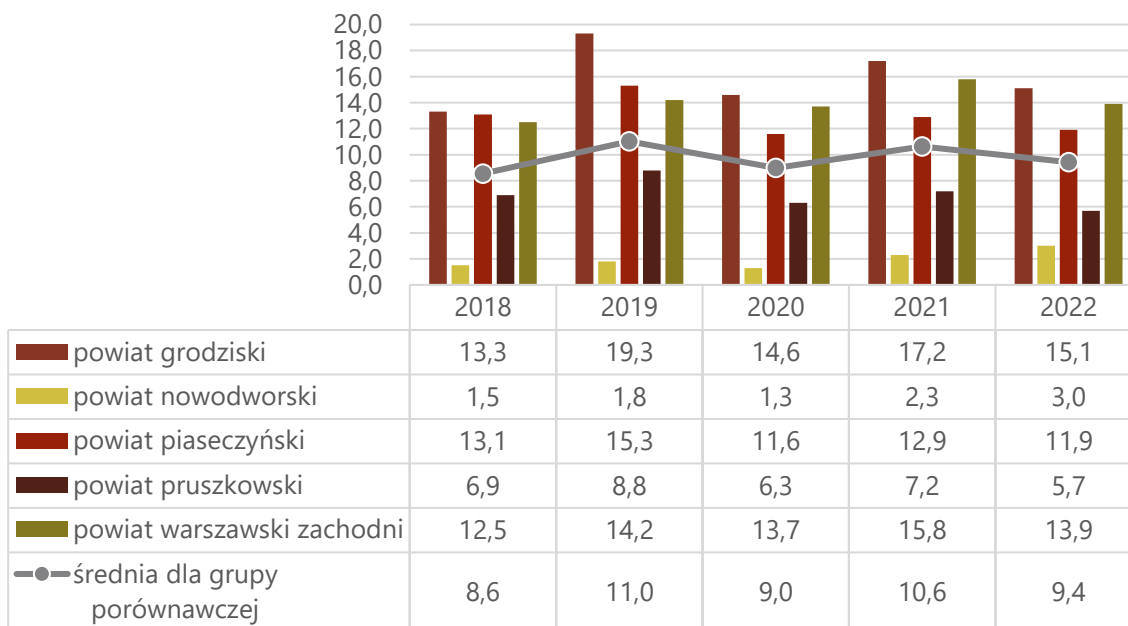
Tabela 7. Współczynnik salda migracji na 1 000 osób w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022

Gminy	2018	2019	2020	2021	2022
Góra Kalwaria	6,9	9,8	6,8	8,1	3,9
Konstancin-Jeziorna	2,3	4,5	4,4	4,6	5,2
Lesznowola	37,4	37,5	29,5	29,1	32,7
Piaseczno	11,6	13,7	9,1	10,0	7,1
Prażmów	13,7	16,5	13,7	16,7	20,4
Tarczyn	4,2	9,2	5,5	14,5	11,5
powiat piaseczyński	13,1	15,3	11,6	12,9	11,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Na przestrzeni ostatnich lat saldo migracji w powiecie piaseczyńskim ulegało wahaniom. Współczynnik salda migracji na 1 000 osób w 2022 roku wyniósł 11,9, co oznacza spadek o 1,2 względem roku 2018 (13,1). Jednocześnie wartość odnotowana w powiecie piaseczyńskim była znacząco wyższa od średniej dla grupy porównawczej (9,4), powiatu pruszkowskiego (5,7) oraz powiatu nowodworskiego (3,0).

Wykres 4. Współczynnik salda migracji na 1 000 osób w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w latach 2018-2022

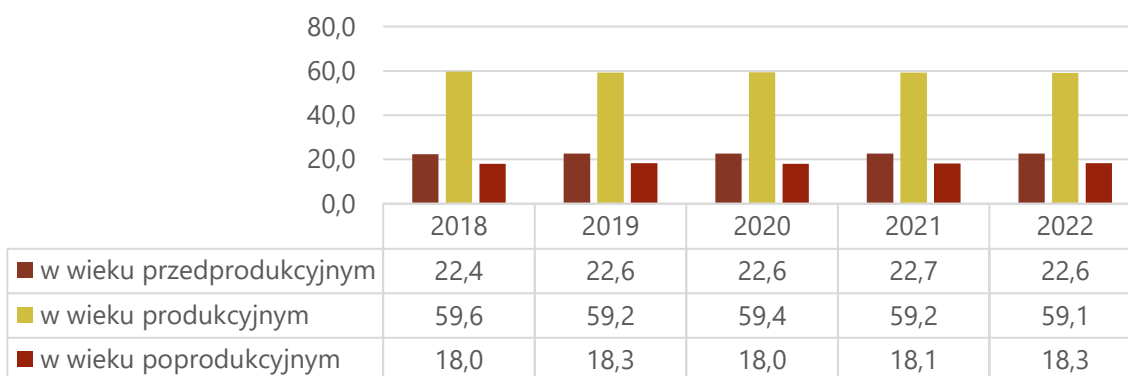

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

EKONOMICZNE GRUPY WIEKU

W latach 2018-2022 zdecydowaną większość ludności powiatu piaseczyńskiego stanowiły osoby w wieku produkcyjnym – ich udział w całkowitej liczbie ludności zmniejszył się w analizowanym przedziale czasu (z 59,6% do 59,1%). Zauważalny jest natomiast wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym (z 18,0% do 18,3%) oraz przedprodukcyjnym (z 22,4% do 22,6%).

Wykres 5. Ludność wg ekonomicznych grup wieku w powiecie piaseczyńskim w latach 2018-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Również w gminach wchodzących w skład powiatu piaseczyńskiego na przestrzeni ostatnich lat odnotowywano konsekwentny przyrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym, wskazujący na powolny proces starzenia się społeczeństwa. Wyjątek stanowi gmina Lesznowola, gdzie zaobserwowano odwrotne tendencje. W 2022 roku największy udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców zaobserwowano w gminie Konstancin-Jeziorna (26,0%), z kolei największy udział osób w wieku przedprodukcyjnym zamieszkuje gminę Lesznowola, gdzie stanowią oni 27,6% ogółu mieszkańców.

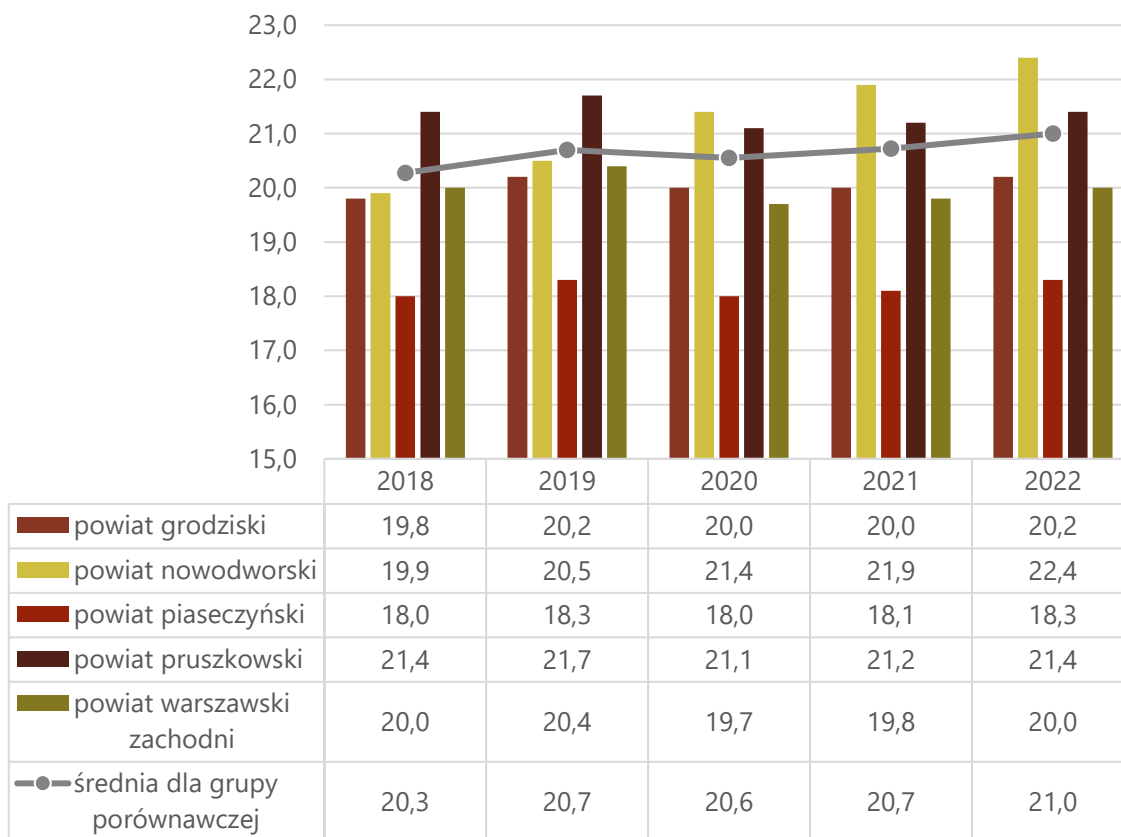
Tabela 8. Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w 2022 roku

Gminy	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
Góra Kalwaria	20,6	58,4	21,0
Konstancin-Jeziorna	18,0	56,0	26,0
Lesznowola	27,6	59,9	12,5
Piaseczno	22,6	60,0	17,4
Prażmów	22,6	59,8	17,6
Tarczyn	21,4	57,6	21,0
powiat piaseczyński	22,6	59,1	18,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Na przestrzeni ostatnich lat odnotowuje się konsekwentny przyrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. W latach 2018-2022 udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu piaseczyńskiego zwiększył się o 0,3 pp., niemniej jednak w zestawieniu z powiatami tworzącymi grupę porównawczą, sytuacja w powiecie piaseczyńskim przedstawia się bardzo korzystnie. W przypadku średniej dla grupy porównawczej odnotowano wzrost na poziomie 0,7 pp., przy czym największym udziałem osób starszych charakteryzują się powiaty nowodworski (22,4%) oraz pruszkowski (21,4%).

Wykres 6. Dynamika zmian udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w porównaniu do średniej dla grupy porównawczej w latach 2018-2022 [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

GOSPODARKA I RYNEK PRACY

PODMIOTY GOSPODARCZE

Szansą na rozwój przedsiębiorczości w powiecie piaseczyńskim jest dostępność terenów inwestycyjnych, co sprzyja lokowaniu nowych przedsiębiorstw, a w konsekwencji wpływać może na tworzenie nowych miejsc pracy.

W 2022 roku w powiecie piaseczyńskim w rejestrze REGON zarejestrowanych było 28 283 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, z czego najwięcej działało w sekcji M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (5 362) oraz handlu hurtowego i detalicznego (5 275). Najmniej podmiotów działało w sekcji O – zaledwie 3.

Tabela 9. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wpisanych do rejestru REGON według sekcji PKD 2007 w powiecie piaseczyńskim w 2022 roku

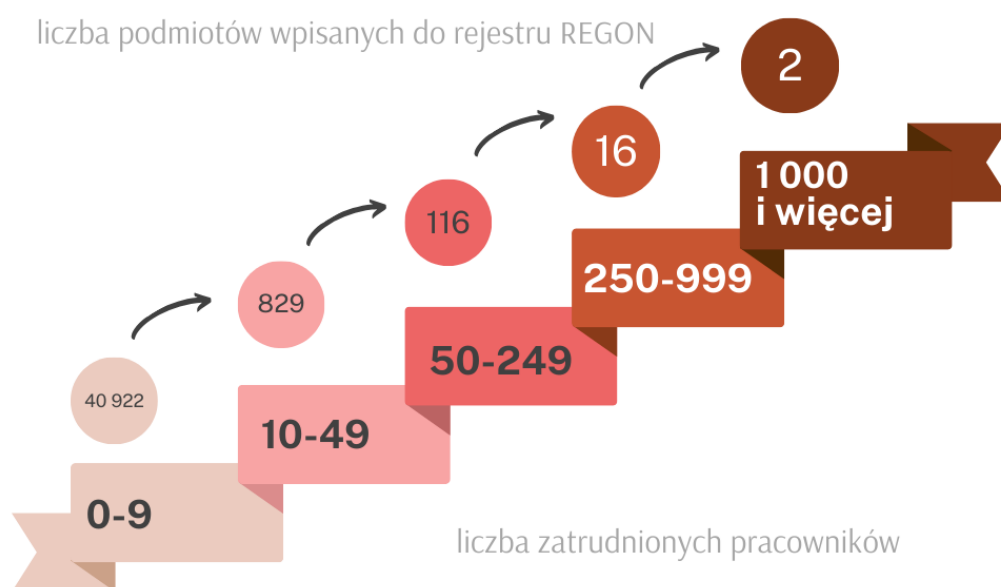
ogółem	charakterystyka sekcji	osoby
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	116
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	6
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	1 714
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	11
Sekcja E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	53
Sekcja F	Budownictwo	2 883
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	5 275
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	1 611
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	747
Sekcja J	Informacja i komunikacja	2 835
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	725
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	782
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5 362
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1 468

ogółem	charakterystyka sekcji	osoby
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa; Obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3
Sekcja P	Edukacja	1 246
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna; działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1 770
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	426
Sekcje S,T,U	Pozostała działalność usługowa; gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby; organizacje i zespoły eksterytorialne	1 250

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W 2022 roku największą część podmiotów wpisanych do rejestru REGON w powiecie piaseczyńskim stanowiły przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób (40 922, tj. 97,7%). Ponadto na obszarze Powiatu zlokalizowanych było 829 podmiotów zatrudniających od 10 do 49 osób, 116 z liczbą pracowników od 50 do 249 oraz 16 zatrudniających od 150 do 999 osób. Jedynie 2 firmy w powiecie zatrudniają 1 000 lub więcej pracowników.

Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON według klas wielkości w powiecie piaseczyńskim w 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Analizując dane dotyczące podmiotów wpisanych do rejestru REGON w latach 2018-2022, można zaobserwować, że na poziomie Powiatu znacznie wyróżniają się gminy Piaseczno i Lesznowola, gdzie liczba podmiotów wpisanych do rejestru w ostatnim roku poddanym analizie wynosi kolejno 18 811 oraz 10 509. Najmniejszą liczbę podmiotów odnotowano w gminach: Tarczyn (1 744) oraz Prażmów (1 758). Na przestrzeni ostatniego pięciolecia zauważalny jest stopniowy wzrost liczby podmiotów w przypadku każdej z analizowanych jednostek – wartość ogółem dla powiatu piaseczyńskiego wzrosła w analizowanym okresie z 34 621 w 2018 roku do 41 885 podmiotów w 2022 roku.

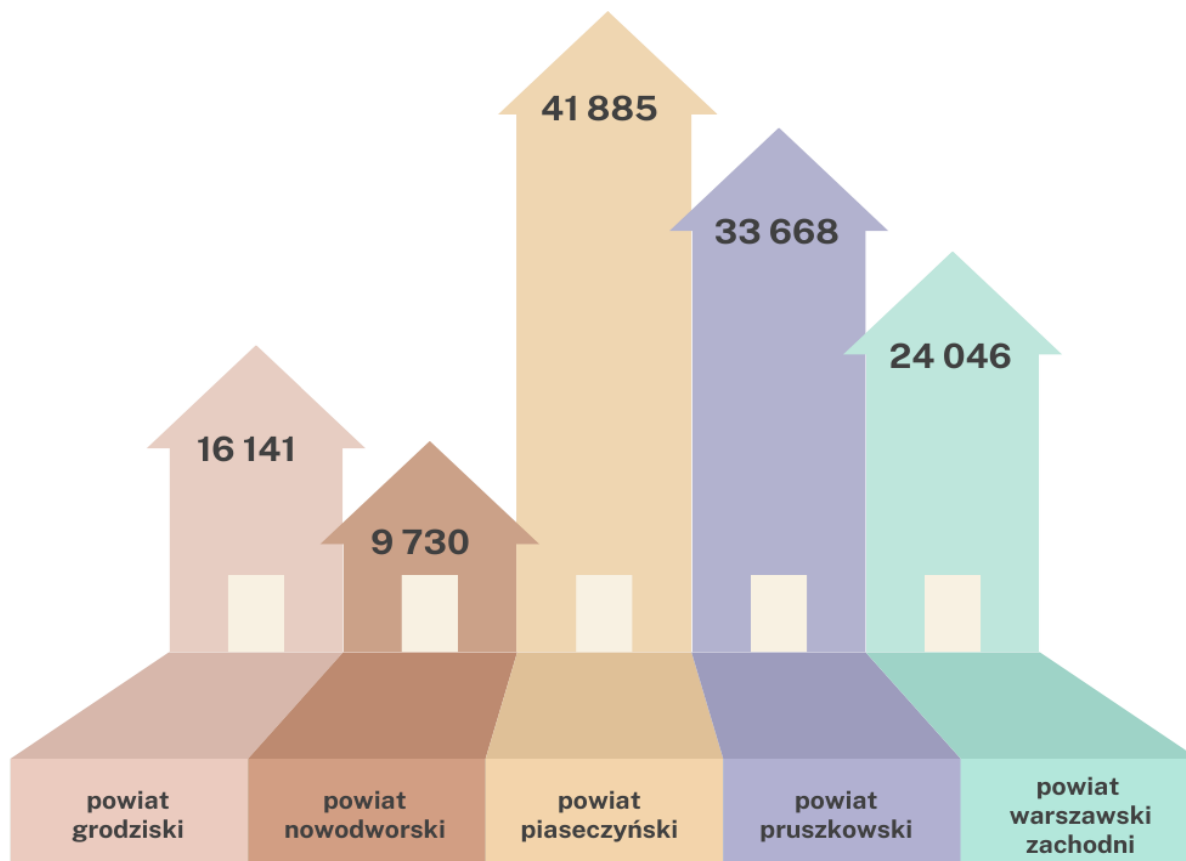
Tabela 10. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022

Gminy	2018	2019	2020	2021	2022
Góra Kalwaria	3 460	3 615	3 746	3 900	4 050
Konstancin-Jeziorna	4 288	4 476	4 641	4 830	5 013
Lesznowola	8 687	9 046	9 340	9 846	10 509
Piaseczno	15 457	16 241	16 959	17 873	18 811
Prażmów	1 326	1 431	1 521	1 644	1 758
Tarczyn	1 403	1 467	1 555	1 654	1 744
powiat piaseczyński	34 621	36 276	37 762	39 747	41 885

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W 2022 roku, w porównaniu z jednostkami wchodzącymi w skład grupy porównawczej, powiat piaseczyński odznaczał się znaczącą liczbą podmiotów wpisanych do rejestru REGON (41 885). Dla porównania w powiecie nowodworskim, liczba ta była ponad czterokrotnie niższa (9 730).

Rysunek 6. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w 2022 roku

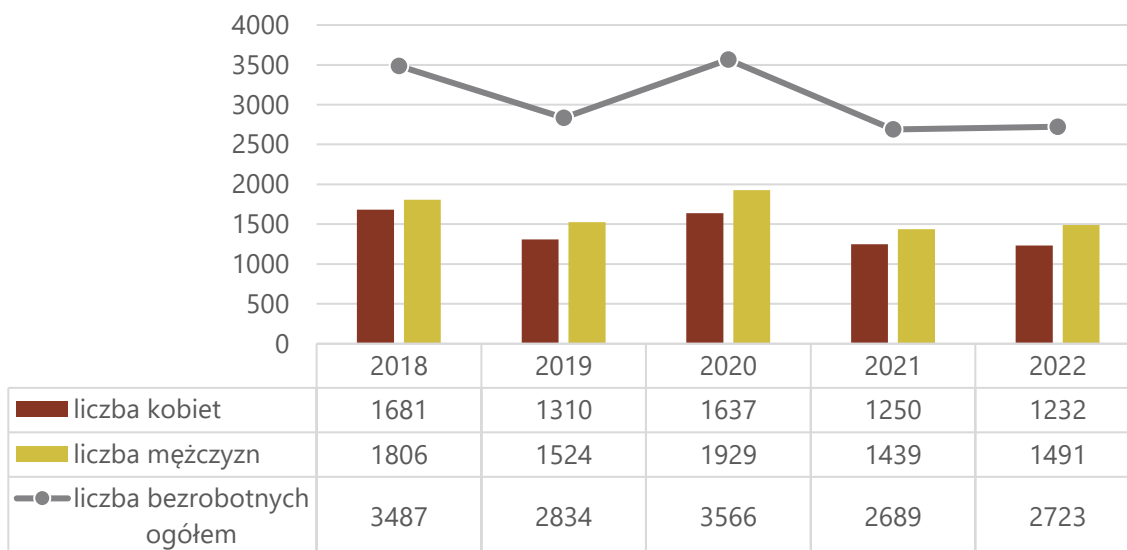

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

BEZROBOCIE

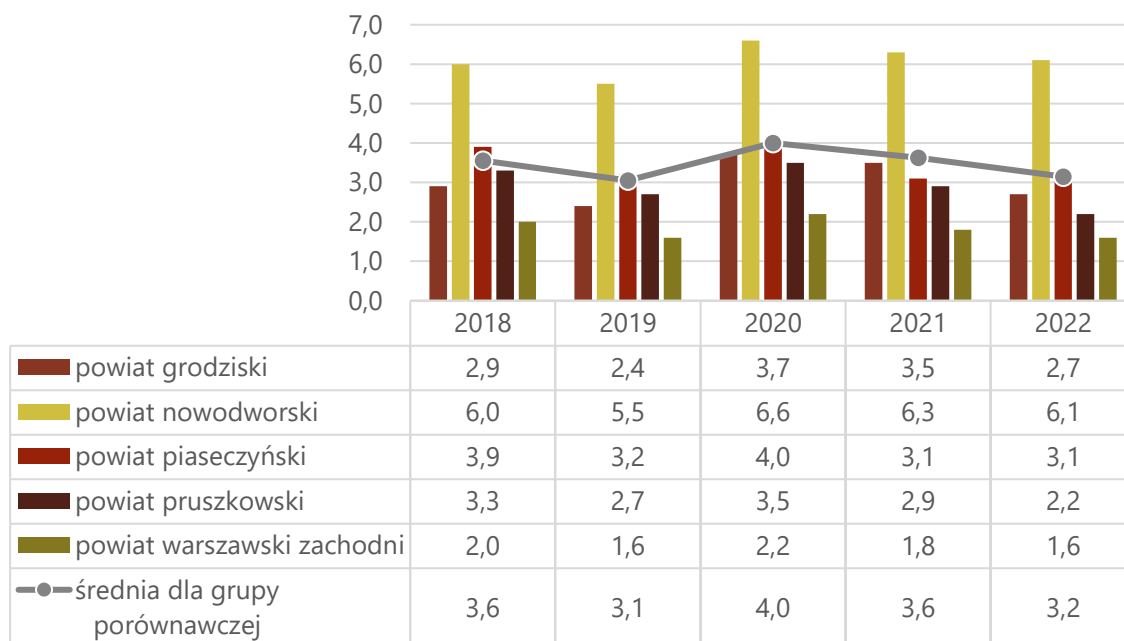
Powiat piaseczyński leży w województwie, gdzie bezrobocie nie należy do najistotniejszych problemów ekonomiczno-społecznych. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na koniec roku 2022 wynosiła 2 723 osoby i była wyższa o 1,4% w stosunku do roku poprzedniego, a jednocześnie o 21,9% niższa niż w roku 2018. W analizowanym przedziale czasu przeważającą liczbę osób pozostających bez pracy stanowili mężczyźni.

Wykres 7. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Piasecznie w latach 2018-2022

Źródło: <https://piaseczno.praca.gov.pl/>

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji). W 2022 roku stopa bezrobocia w powiecie wynosiła 3,1%, a więc była znacznie niższa niż stopa bezrobocia rejestrowana odnotowana w województwie mazowieckim (4,2%) i w całej Polsce (5,2%). W latach 2020 stopa bezrobocia w powiecie osiągnęła najwyższą wartość w analizowanym okresie, co jest związane z wystąpieniem pandemii COVID-19 – od 2020 roku obserwowany jest systematyczny spadek współczynnika. Podobne tendencje odnotowano w powiatach wchodzących w skład grupy porównawczej. Najwyższą stopę bezrobocia w 2022 roku zaobserwowano w powiecie nowodworskim (6,1%), z kolei najniższą w powiecie warszawskim zachodnim (1,6%). Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższy wykres.

Wykres 8. Dynamika zmian stopy bezrobocia w powiecie piaseczyńskim w porównaniu z powiatami wchodzącymi w skład grupy porównawczej w latach 2018-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową można zauważyć, że w latach 2018-2022 liczba bezrobotnych w poszczególnych kategoriach wiekowych ulegała wahaniom. Analizując liczbę osób w wieku poniżej 25 lat, w stosunku do roku 2018 dostrzegalny jest jej spadek o 31,4%. W przypadku osób do 30. roku życia odsetek ten w latach 2018-2022 również uległ spadkowi (o 26,3%), podobnie w przypadku mieszkańców powyżej 50. roku życia zarejestrowanych w PUP na przestrzeni analizowanych lat – w 2018 roku liczba ta wyniosła 1 115 osób, z kolei w 2022 roku odnotowano najniższą wartość – 858 (spadek o 23,0%). Szczegółowe dane przedstawia tabela poniżej.

Tabela 11. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w podziale na wiek w latach 2018-2022 [stan na 31 grudnia]

Kategoria wiekowa	2018	2019	2020	2021	2022
do 25. roku życia	287	213	292	170	197
do 30. roku życia	615	494	696	431	453
powyżej 50. roku życia	1 115	926	1 053	925	858

Źródło: <https://piaseczno.praca.gov.pl/>

Ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia mamy do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej przez okres powyżej 12 miesięcy. Jest to zjawisko niekorzystne z punktu widzenia rynku pracy, ponieważ najczęściej świadczy o tym, że bezrobotny nie ma zamiaru, czy możliwości podjęcia zatrudnienia bądź uzyskuje dochody z nielegalnych źródeł. Poniższa tabela przedstawia udział osób długotrwale bezrobotnych w ogóle mieszkańców zarejestrowanych w PUP w latach 2018-2022. W analizowanym przedziale czasu dostrzegalne są wahania współczynnika – w 2022 roku odnotowano spadek o 8,4 pp. względem roku 2018. W całej Polsce udział osób długotrwale bezrobotnych wyniósł w 2022 roku 40,5%, natomiast w województwie mazowieckim kształtował się na poziomie 44,0%, co oznacza, że sytuacja w powiecie piaseczyńskim była bardziej korzystna niż odnotowana w kraju oraz województwie.

Tabela 12. Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych w porównaniu do całego województwa i kraju na przestrzeni lat 2018-2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
powiat piaseczyński	42,0	38,7	34,3	43,7	33,6
województwo mazowieckie	42,6	41,3	43,4	50,9	44,0
Polska	39,6	38,0	39,7	47,8	40,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Za łagodzenie skutków bezrobocia, aktywizację zawodową lokalnej społeczności oraz promocję zatrudnienia na obszarze powiatu piaseczyńskiego odpowiada Powiatowy Urząd Pracy w Piasecznie (PUP). PUP prowadzi działania w zakresie aktywizacji osób pozostających bez zatrudnienia, a wśród oferowanych form przeciwdziałania bezrobociu, znajdują się m.in. staże, szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, refundacje składek na ubezpieczenia społeczne oraz dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50. roku życia. Z roku na rok liczba podjętych przedsięwzięć wykazuje tendencje wzrostowe – w 2022 roku odnotowano łącznie 177 działań, co oznacza ponad ośmiokrotny wzrost w stosunku do roku 2018.

Tabela 13. Liczba osób aktywizowanych poprzez poszczególne formy wsparcia wykorzystywane przez PUP w Piasecznie na przestrzeni lat 2018-2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Prace interwencyjne	15	26	29	32	59
Roboty publiczne	0	0	2	0	14
Szkolenia	0	0	2	0	0
Straże	1	0	4	18	31
Prace społecznie użyteczne	0	0	0	0	41
Refundacja składek na ubezpieczenie społeczne	0	0	0	0	3
Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50. roku życia	6	10	11	20	29
OGÓŁEM	22	36	48	70	177

Źródło: <https://piaseczno.praca.gov.pl/>

Wsparcie dla przedsiębiorców oraz osób planujących otwarcie własnego biznesu zapewnia również Centrum Przedsiębiorczości w Piasecznie.

Mimo podejmowanych działań w celu poprawy aktywności zawodowej, kluczowa wydaje się szersza współpraca Powiatowego Urzędu Pracy z przedsiębiorcami w celu dostosowania ofert pracy i szkoleń do lokalnego rynku pracy. Istotną kwestią jest również aktywizacja mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w celu poprawy poziomu przedsiębiorczości (w tym zakładania działalności gospodarczej) oraz związana z tym wymiana wiedzy między samorządem a przedsiębiorcami. Wyzwaniem dla prawidłowego funkcjonowania Powiatu jest również zatrzymanie wykwalifikowanej kadry pracowniczej na jego obszarze.

ROLNICTWO

Rolnictwo nie odgrywa znaczącej roli na obszarze powiatu piaseczyńskiego, większą uwagę przywiązuje się do rozwoju sadownictwa, a okoliczne stawy są wykorzystywane do hodowli ryb. W strukturze użytkowej Powiatu szacuje się, iż tereny rolne stanowią ok. 38,7% ogólnej powierzchni gruntów. Na jego terenie funkcjonują łącznie 3 383 gospodarstwa rolne, których powierzchnia pokrywa 24 052,9 ha. W strukturze wielkościowej dominują gospodarstwa rolne o powierzchni nie przekraczającej 5 ha (2 082), a jedynie 199 zajmuje powierzchnię przekraczającą 15,0 ha.

Tabela 14. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych w powiecie piaseczyńskim w 2020 roku

Liczba gospodarstw	Powierzchnia fizyczna
87	do 1 ha
1 995	1-5 ha
878	5-10 ha
224	10-15 ha
199	15 ha i więcej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I GOSPODARKA KOMUNALNA

CHARAKTERYSTYKA OBSZARU

Według podziału na regiony fizycznogeograficzne J. Kondrackiego powiat piaseczyński znajduje się na obszarze makroregionów: Nizina Środkowomazowiecka i Wzniesienia Południowomazowieckie. **Nizina Środkowomazowiecka** jest najniżej położoną częścią nizin mazowiecko-podlaskich, charakteryzującą się występowaniem zbiegów dużych dolin dorzecza środkowej Wisły. Wysokości bezwzględne mieszczą się w granicach od 60 do 140 m, a formy terenu powstały głównie w wyniku procesów fluwialnych, denudacyjnych i eolicznych.² Nizina Środkowomazowiecka obejmuje obszar 13,1 tys. km² i składa się z 9 mezoregionów, wśród których na szczególną uwagę zasługują: Równina Łowicko-Błońska, Dolina Środkowej Wisły oraz Równina Warszawska, których obszar częściowo obejmuje terytorium powiatu piaseczyńskiego. Region przejściowy od Nizin Środkowopolskich do Wyżyny Małopolskiej stanowią **Wzniesienia Południowomazowieckie**, gdzie wysokości n.p.m. przekraczają niekiedy 200, a nawet 250 m. Zbudowane są z gliny zwałowej lub piasków lodowcowo-rzecznych, podobnie jak cały Niż Środkowoeuropejski. Makroregion ten obejmuje obszar o powierzchni 10,5 tys. km² i dzieli się na 5 mezoregionów,³ wśród których wyróżniamy m.in. Wysoczyznę Rawską, obejmującą południową część powiatu piaseczyńskiego.

² Kondracki J., 2002, *Geografia regionalna Polski*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

³ Tamże.

KLIMAT

Polska w całości leży w klimacie umiarkowanym ciepłym przejściowym, co oznacza, że znajdujemy się w strefie oddziaływania czynników klimatu zarówno morskiego, jak i kontynentalnego. Powiat piaseczyński zlokalizowany jest w mazowiecko-podlaskim regionie klimatycznym, odznaczającym się cechami klimatu kontynentalnego nasilającymi się w kierunku wschodnim. Średnia temperatura w ciągu roku wynosi 9,3°C. Lata są krótkie i łagodne, najcieplejszym miesiącem ze średnią temperaturą 20,1°C jest lipiec, zimy natomiast są długie i chłodne ze średnią temperaturą w styczniu -1,9°C. Średnia roczna ilość opadów kształtuje się na poziomie 697 mm. Największe opady przypadają na miesiąc lipiec.⁴ Okres wegetacyjny trwa około 210 dni. W powiecie piaseczyńskim przeważają wiatry z kierunku zachodniego i południowo-zachodniego.

JAKOŚĆ POWIETRZA

Coroczne oceny jakości powietrza na terenie województwa mazowieckiego wykonywane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wskazują na zły stan jakości powietrza w strefie mazowieckiej, do której zalicza się powiat piaseczyński. Przekroczenia poziomów dopuszczalnych odnotowano w przypadku poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomu celu długoterminowego dla ozonu.

Główny źródłem zanieczyszczenia powietrza w województwie mazowieckim jest emisja antropogeniczna pochodząca z sektora bytowo-komunalnego (emisja powierzchniowa), z komunikacji (emisja liniowa) oraz z działalności przemysłowej (emisja punktowa).

⁴ <https://pl.climate-data.org/>

Tabela 15. Działania określone na podstawie raportów zanieczyszczenia jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom dopuszczalny, w tym dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, pyłu PM10 oraz PM2,5

Klasa Strefy	Poziom stężenie zanieczyszczenia	Wymagane działania
A*	Nie przekraczający poziomu dopuszczalnego	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem.
C*	Powyżej poziomu dopuszczalnego	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych.

**w przypadku pyłu zawieszonego PM2,5 obowiązuje poziom dopuszczalny II fazy, przy ocenie którego stosuje się dotychczasowe oznaczenie klas A1 i C1*

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2022

Tabela 16. Działania określone na podstawie raportów zanieczyszczenia jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom docelowy, w tym ozonu oraz benzo(a)pirenu

Klasa Strefy	Poziom stężenie zanieczyszczenia	Wymagane działania
A	Nie przekraczający poziomu docelowego	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego.
C	Powyżej poziomu docelowego	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2022

Tabela 17. Działania określone na podstawie raportów stężenia ozonu w powietrzu

Klasa strefy	Poziom stężenie ozonu	Oczekiwane działania
D1	Nie przekraczający poziomu celu długoterminowego	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego
D2	Powyżej poziomu celu długoterminowego	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2022

W latach 2018-2022 nastąpiła zmiana w klasyfikacji strefy mazowieckiej w aspekcie zanieczyszczenia dwutlenkiem siarki SO₂, pyłem zawieszonym PM₁₀ oraz PM_{2,5} – odnotowano znaczącą poprawę, klasyfikującą strefę mazowiecką do klasy A.

Tabela 18. Klasyfikacja strefy mazowieckiej pod względem zanieczyszczenia substancjami szkodliwymi dla zdrowia człowieka w latach 2018-2022

Zanieczyszczenia	Klasa strefy				
	2018	2019	2020	2021	2022
Dwutlenek siarki SO₂	A	A	A	C	A
Dwutlenek azotu NO₂	A	A	A	A	A
Tlenek węgla CO	A	A	A	A	A
Benzen C₆H₆	A	A	A	A	A
Ozon O₃	A, D2	A, D2	A, D2	A, D2	A, D2
Pył PM₁₀	C	C	C	A	A
Pył PM_{2,5}	C, C1	A, C1	A, C1	A, C1	A, A1
Benzo(a)piren	C	C	C	C	C

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportów Rocznej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim za lata 2018-2022

Ze względu na kryteria dla ochrony roślin, w badanym okresie czasu strefę mazowiecką zaliczono do klasy A z powodu braku przekroczeń wartości dopuszczalnych dla tlenków azotu, dwutlenku siarki oraz ozonu.

Tabela 19. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w rocznej ocenie jakości powietrza w strefie mazowieckiej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin w latach 2018-2022

Zanieczyszczenia	2018	2019	2020	2021	2022
SO ₂	A	A	A	A	A
NO _x	A	A	A	A	A
O ₃	A	A	A	A	A

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportów Rocznej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim za lata 2018-2022

ZASOBY WODNE

Sieć hydrograficzna na terenie Powiatu jest dobrze rozwinięta. Powiat piaseczyński znajduje się w dorzeczu Wisły, która wyznacza jego zachodnią granicę. Do głównych cieków wodnych znajdujących się na terenie Gminy zaliczane są: Jeziorka, Czarna, Utrata oraz Wilanówka. Na obszarze Powiatu występują liczne zbiorniki wodne, z których przeważającą część stanowią stawy rybne. Największe pod względem powierzchni stawy występują na terenie gmin: Piaseczno, Tarczyn oraz Lesznowola. Na terenie Gminy występują obszary wód powierzchniowych wymagające szczególnego wsparcia w zakresie ich ochrony. Stan ogólny każdej jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) oceniony został jako zły, ponadto zagrożone są one ryzykiem nieosiągnięcia celu środowiskowego⁵ – wyjątek stanowi JCWP Czarna-Cedron, którą uznano za niezagrożoną w ocenie ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego.

Tabela 20. Charakterystyka JCWP na obszarze powiatu piaseczyńskiego

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan ogólny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
1.	RW20001225999	Wisła od Wieprza do Narwii	zły	zagrożona
2.	RW200010272833	Utrata do Żbikówki	zły	zagrożona

⁵ Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne cele środowiskowe dla JCWP niewyznaczonych jako sztuczne lub silnie zmienione jest ochrona oraz poprawa ich stanu ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć co najmniej dobry stan ekologiczny i chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu ekologicznego i chemicznego.

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan ogólny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
3.	RW20001125873	Jeziorka od Kraski do Rowu Jeziorki	zły	zagrożona
4.	RW20001025929	Wilanówka	zły	zagrożona
5.	RW20001025869	Czarna	zły	zagrożona
6.	RW20001025819	Jeziorka do Kraski	zły	zagrożona
7.	RW2000102727689	Pisia Tuczna	zły	zagrożona
8.	RW20001025529	Stara Pilica	zły	zagrożona
9.	RW20001025849	Tarczynka	zły	zagrożona
10.	RW200010258349	Kraska	zły	zagrożona
11.	RW20001025549	Czarna-Cedron	zły	niezagrożona
12.	RW200015255899	Jagodzianka	zły	zagrożona
13.	RW20001025889	Mała	zły	zagrożona
14.	RW20001025872	Dopływ z Lesznowoli	zły	zagrożona
15.	RW20001125899	Jeziorka od Rowu Jeziorki do ujścia	zły	zagrożona
16.	RW20001025854	Dopływ z Grochowej	zły	zagrożona
17.	RW200010258529	Głuskówka	zły	zagrożona

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zaczerpniętych z Hydroportalu

Wody podziemne stanowiące główny użytkowy poziom wodonośny na terenie powiatu piaseczyńskiego związane są z utworami paleogeńsko-neogeńskimi. Powiat leży w obrębie dwóch jednolitych części wód podziemnych (JCWPd): nr 65 i 66. Ogólna ocena stanu wód podziemnych na obszarze powiatu piaseczyńskiego wykazała dobry stan wód (tabela 21).

Tabela 21. Charakterystyka JCWPd na obszarze powiatu piaseczyńskiego

JCWPd	Kod JCWPd	Powierzchnia [km ²]	Ogólna ocena stanu JCWPd	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
65	GW200065	3 188,9	dobry	niezagrożona
66	GW200066	3 223,8	dobry	niezagrożona

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zaczerpniętych z Hydroportalu

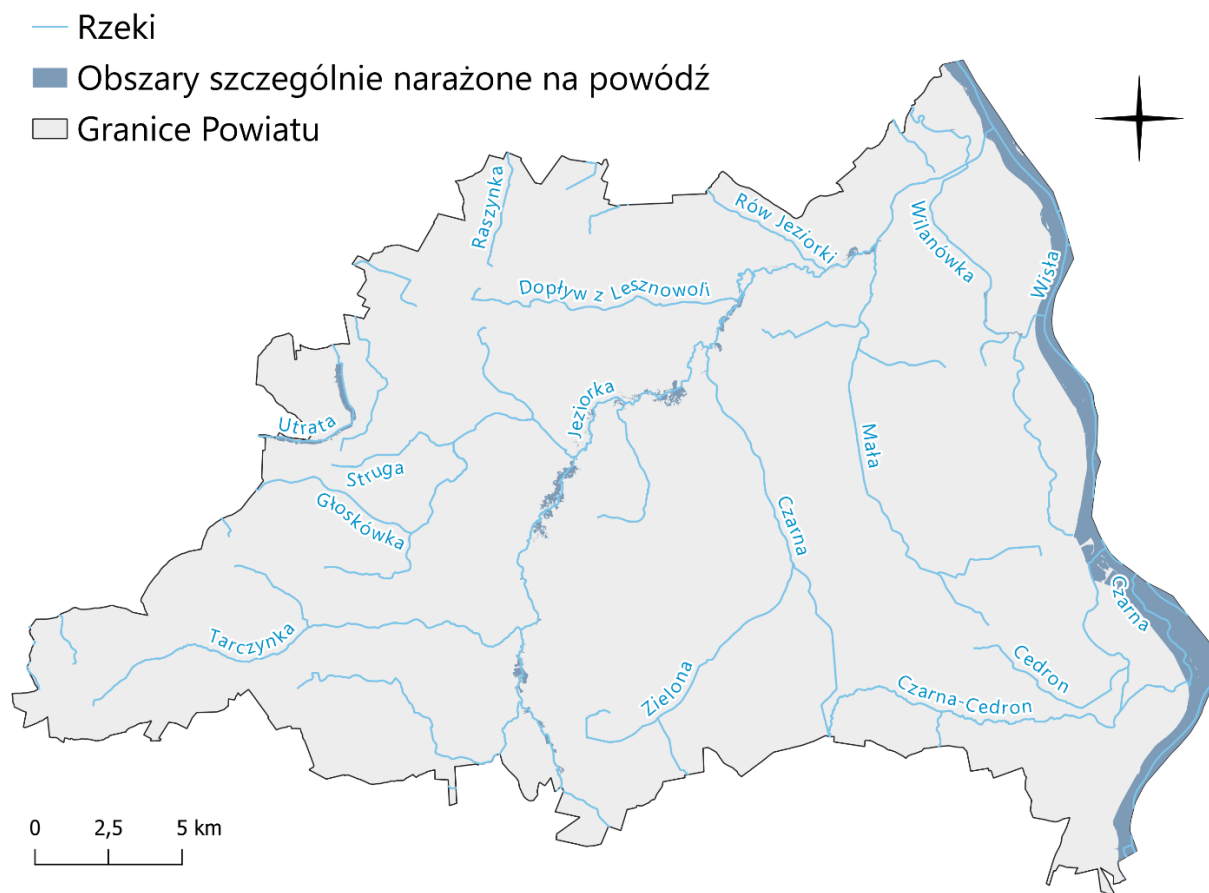
Obszar powiatu piaseczyńskiego położony jest w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 2151 Subniecka Warszawska – część centralna. Wody podziemne stanowiące główny użytkowy poziom wodonośny związane są z warstwami paleogeńsko-neogeńskimi. Zbiorniki tego typu charakteryzują się wodami o naturalnie uformowanym składzie chemicznym i długim czasie przebywania wód w ośrodku skalnym. Są mało wrażliwe na zanieczyszczenia z powierzchni terenu.⁶ Subniecka Warszawska (część centralna) wraz z dwoma innymi GZWP należy do grupy zbiorników wstępnie rozpoznanych, nieudokumentowanych.

Na terenie powiatu piaseczyńskiego wyznaczono obszar szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie (1%) i wysokie (10%). Zagrożone są głównie tereny znajdujące się w zachodniej części Powiatu w rejonie rzeki Wisły oraz w obrębie Jeziorki oraz Utraty (rysunek nr 7). Prognozowane zmiany klimatyczne mogą spowodować wzrost częstości i zasięgu występowania opadów o dużej intensywności, podtopień i powodzi. Zjawiska te powodują znaczne straty gospodarcze oraz niekorzystne zmiany w środowisku przyrodniczym.

⁶Chowaniec J., i in., 2017, *Informator PSH, Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce*, Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa.

Rysunek 7. Obszary szczególnie narażone na ryzyko wystąpienia powodzi na terenie powiatu piaseczyńskiego

Źródło: Opracowanie własne

UŻYTKOWANIE TERENU

Powiat piaseczyński jest w znacznej części pokryty obszarami chronionymi, co w dużej mierze wpływa na zachowany korzystny stan środowiska przyrodniczego. Tereny zabudowane skupione są przede wszystkim w pobliżu głównych ośrodków osadniczych w północnej i centralnej części Powiatu. Blisko 40,0% powierzchni Powiatu zajmują tereny rolne. Znaczny stopień stanowią również tereny leśne występujące przede wszystkim na granicach gmin Piaseczno, Prażmów i Góra Kalwaria. Istotnym elementem użytkowania terenu w Powiecie są zbiorniki wodne, które rozmieszczone są głównie w gminach: Piaseczno i Tarczyn.

Rysunek 8. Użytkowanie terenu w powiecie piaseczyńskim

Źródło: Opracowanie własne

ZASOBY GEOLOGICZNE

Teren powiatu piaseczyńskiego nie jest zasobny w surowce naturalne – w jego granicach znajdują się złoża piasku oraz piasku ze żwirem. Charakterystyka poszczególnych złóż została przedstawiona w kolejnej tabeli. Skróty literowe dotyczące stanu zagospodarowania zasobów w wykazach złóż oznaczają:

- E – złożo eksploatowane,
- P – złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie,
- R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo,
- Z – złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane.

Tabela 22. Charakterystyka złóż surowców mineralnych na obszarze powiatu piaseczyńskiego

Nazwa złoża	Kopalina	Stan zagosp. złoża	Zasoby [tys. t]		Wydobycie [tys. t.]
			Geologiczne bilansowe	Przemysłowe	
Barbara B	piaski i żwiry	R	224	-	-
Barbara I	piaski i żwiry	Z	157	-	-
Borowiec 4	piaski i żwiry	R	291	-	-
Borowiec-3*	piaski i żwiry	Z	65	-	-
Czarnów	piaski i żwiry	P	851	-	-
Janczewice 2	piaski i żwiry	R	254	-	-
Jeżewice*	piaski i żwiry	P	9 071	-	-
Jeżewice 159	piaski i żwiry	E	339	339	4
Jeżewice dz. nr 190/6	piaski i żwiry	Z	297	-	-
Jeżewice II*	piaski i żwiry	R	5 668	-	-
Jeżewice II (zarej.)	piaski i żwiry	Z	258	-	-
Jeżewice II – 1/1 (dz. 178)	piaski i żwiry	E	139	-	7
Jeżewice IV	piaski i żwiry	R	258	-	-
Jeżewice 12	piaski i żwiry	E	102	-	5
Jeżewice dz. 186	piaski i żwiry	Z	169	-	-
Nosy	piaski i żwiry	R	215	-	-
Suchodół	piaski i żwiry	R	232	-	-
Suchodół 7a	piaski i żwiry	Z	64	-	-
Suchodół II	piaski i żwiry	Z	91	-	-
Suchodół III	piaski i żwiry	E	107	-	5
Suchodół V	piaski i żwiry	E	2 849	2 415	147
Wilcza Góra	piaski i żwiry	Z	45	-	-
Wólka Pracka	piaski i żwiry	R	1 464	-	-

*złoże zawierające piasek ze żwirem

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalni w Polsce wg stanu na 31.12.2021 rok

ZASOBY CENNE PRZYRODNICZO

Powiat piaseczyński wyróżnia się dużą różnorodnością obszarów cennych przyrodniczo. Do najistotniejszych walorów krajobrazowych należą duże powierzchnie lasów oraz liczne zbiorniki wodne.

Kompleksy leśne, stanowiące około 1/5 powierzchni powiatu piaseczyńskiego, skupione są przede wszystkim w jego centralnej części. Mniejsze kompleksy są porozrzucane po całym terenie Powiatu. Największą lesistością w przypadku gmin wchodzących w skład powiatu piaseczyńskiego, odznacza się gmina Piaseczno, gdzie wskaźnik ten w 2022 roku wynosił 26,8%, natomiast jego najmniejszą wartość odnotowano w gminie Konstancin-Jeziorna (12,2%) – jednocześnie Gmina ta jest jedyną, w której na przestrzeni ostatnich pięciu lat zaobserwowano wzrost powierzchni terenów leśnych. W przypadku pozostałych jednostek w analizowanym przedziale czasu odnotowano spadek lesistości. Dominującym gatunkiem drzew w Powiecie jest sosna z domieszką dębu, brzozy i olszy.

Tabela 23. Lesistość w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w roku 2018 i 2022

	Lesistość w 2018 roku [%]	Lesistość w 2022 roku [%]
Góra Kalwaria	19,2	17,6
Konstancin-Jeziorna	10,8	12,2
Lesznowola	13,2	12,7
Piaseczno	27,1	26,8
Prażmów	21,1	20,7
Tarczyn	13,9	14,4
powiat piaseczyński	18,4	18,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Rysunek 9. Lesistość w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne

Największa lesistość wśród powiatów tworzących grupę porównawczą została odnotowana w jednostkach zlokalizowanych najbardziej na północ, tj. w powiecie nowodworskim (26,1%) oraz powiecie warszawskim zachodnim (25,5%). Powiat piaseczyński z wartością 18,1% plasuje się nieco poniżej średniej dla grupy porównawczej (18,6%).

Udział powierzchni prawnie chronionych w powierzchni ogółem w powiecie piaseczyńskim wynosi 52,5%. Zgodnie z uzyskanymi danymi, na terenie powiatu piaseczyńskiego występują:

- rezerваты przyrody (14),
- park krajobrazowy,
- obszary chronionego krajobrazu (2),
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy,
- obszary Natura 2000 (3),
- użytki ekologiczne (2),
- pomniki przyrody (161).

Wielkoobszarowe formy ochrony przyrody występujące na obszarze poszczególnych Gmin zostały przedstawione w poniższej tabeli oraz na rycinie nr 7. Numery obiektów rozmieszczonych na mapie odpowiadają formom ochrony wymienionym w tabeli.

Tabela 24. Wielkoobszarowe formy ochrony przyrody w powiecie piaseczyńskim

Lp.	Nazwa	Forma ochrony przyrody	Gmina	Powierzchnia [ha]	Cel ochrony
1.	Biele Chojnowskie	rezerwat przyrody	Piaseczno	14,8	Zachowanie stanowiska wiciokrzewu pomorskiego oraz fragmentu naturalnego lasu łęgowego.
2.	Obory		Konstancin-Jeziorna	44,4	Zachowanie fragmentu lasu mieszanego o charakterze naturalnym, z bogatym runem.
3.	Chojnów		Piaseczno	11,7	Zachowanie fragmentu lasu mieszanego z przeważającym udziałem dębu szypułkowego, pochodzenia naturalnego.
4.	Skarpa Oborska		Konstancin-Jeziorna	17,0	Zachowanie bogato urzeźbionej skarpy wiślanej oraz mało zniekształconych zbiorowisk leśnych.
5.	Łęgi Oborskie		Konstancin-Jeziorna	54,0	Zachowanie kompleksu naturalnych łągów wiązowo-jesionowych, charakterystycznych niegdyś dla doliny Wisły.
6.	Olszyna Łyczyńska		Konstancin-Jeziorna	24,9	Zachowanie pozostałości lasów łęgowych w dolinie Wisły, o cechach zbliżonych do zespołów naturalnych.
7.	Pilawski Grąd		Piaseczno	4,1	Zachowanie fragmentu lasu grądowego z pomnikowymi drzewami.
8.	Łoś		Prażmów	10,8	Zachowanie naturalnego zbiorowiska leśnego – grądu niskiego z wielogatunkowym, dorodnym drzewostanem i bogatym runem.
9.	Las Pęcherski		Piaseczno	14,4	Zachowanie zbiorowiska o charakterze grądu z drzewostanem mieszanym dębowo-grabowo-sosnowym pochodzenia naturalnego.

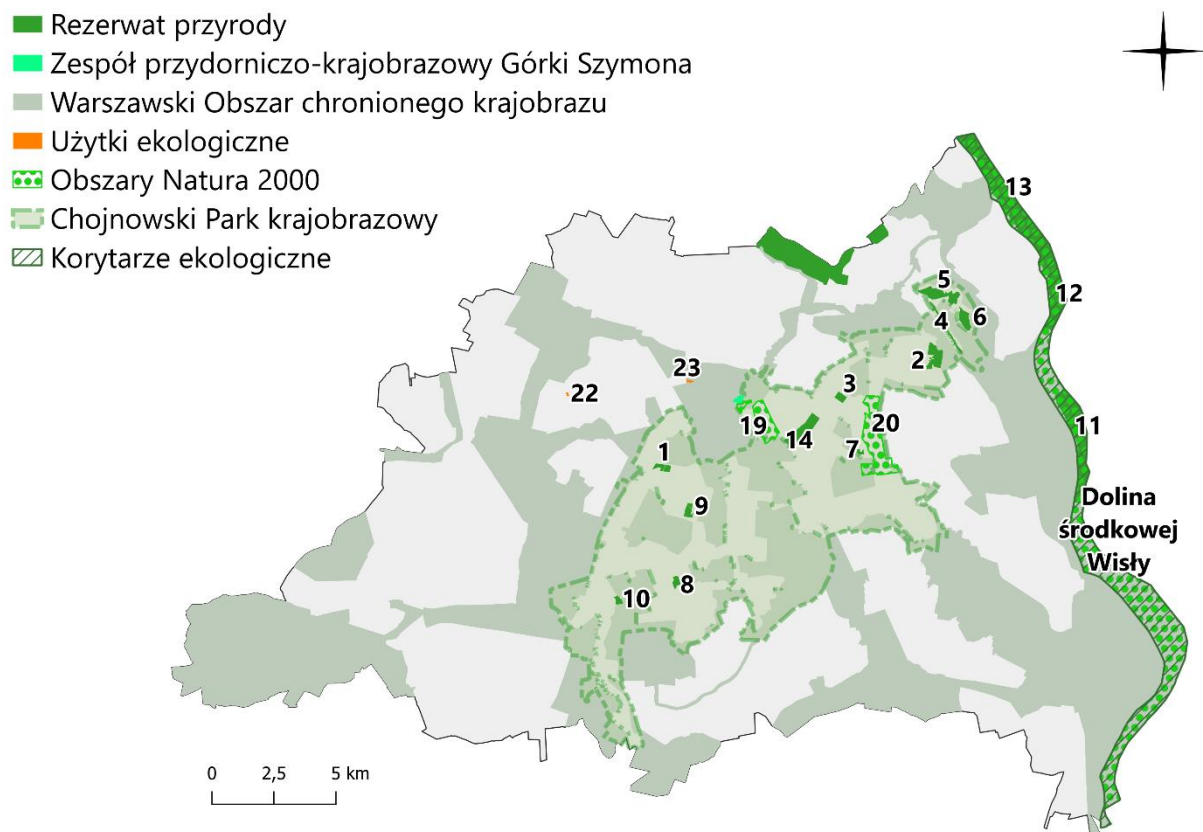
Lp.	Nazwa	Forma ochrony przyrody	Gmina	Powierzchnia [ha]	Cel ochrony
10.	Skarpa Jeziorki	rezerwat przyrody	Prażmów	7,5	Zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych zbiorowisk grądowych z licznymi pomnikowymi drzewami oraz skarpy doliny rzeki Jeziorki.
11.	Łachy Brzeskie		Góra Kalwaria	476,3	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych ostoi lęgowych rzadkich i ginących gatunków ptaków występujących na obszarze rzeki Wisły.
12.	Wyspy Świderskie		Konstancin-Jeziorna	572,3	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych ostoi lęgowych rzadkich i ginących gatunków ptaków, występujących na obszarze rzeki Wisły.
13.	Wyspy Zawadowskie		Konstancin-Jeziorna	530,3	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych ostoi lęgowych rzadkich i ginących gatunków ptaków, występujących w dolinie Wisły.
14.	Uroczysko Stephana		Piaseczno	62,0	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych dobrze wykształconych drzewostanów pochodzenia naturalnego oraz swoistych cech krajobrazu.
15.	Dolina Rzeki Jeziorki	obszar chronionego krajobrazu	Prażmów	16 020,0	Ochrona terenów ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.
16.	Warszawski		Góra Kalwaria, Konstancin-Jeziorna, Lesznowola, Piaseczno, Prażmów, Tarczyn	148 409,1	Ochrona terenów ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Lp.	Nazwa	Forma ochrony przyrody	Gmina	Powierzchnia [ha]	Cel ochrony
17.	Chojnowski Park Krajobrazowy	park krajobrazowy	Góra Kalwaria, Konstancin-Jeziorna, Piaseczno, Prażmów, Tarczyn	6 796,0	Ochrona wartości przyrodniczych, historycznych, kulturowych i krajobrazowych obszaru.
18.	Górki Szymona	zespół przyrodniczo-krajobrazowy	Piaseczno	9,9	Zachowanie fragmentów krajobrazu naturalnego pagórków wydmych w postaci rozczłonkowanych wałów o nieregularnym kształcie, stanowiących w okolicznym krajobrazie formy dominujące, porośnięte dorodnymi okazami drzew.
19.	Stawy w Żabieńcu	obszar Natura 2000	Piaseczno	105,3	Zachowanie występowania Kumaka nizinnego w obszarze oraz utrzymanie jego stanu zachowania minimum na obecnym poziomie. Ponadto, uzupełnienie stanu wiedzy na temat populacji gatunku i jego rozmieszczenia na terenie obszaru Natura 2000 (Kumak nizinny, Traszka grzebieniasta).
20.	Łąki Soleckie		Góra Kalwaria, Piaseczno	222,1	Zachowanie siedliska w obszarze oraz poprawa stanu jego zachowania. Ponadto, uzupełnienie stanu wiedzy na temat populacji gatunku i jego rozmieszczenia na terenie obszaru Natura 2000.
21.	Dolina Środkowej Wisły		Góra Kalwaria, Konstancin-Jeziorna	30 777,9	Utrzymanie liczebności populacji chronionych gatunków ptaków i dogodnych siedlisk lęgowych i żerowiskowych.
22.	Wola Gołkowska	użytek ekologiczny	Piaseczno	1,6	Ochrona zbiornika wodnego z terenem przyległym w zabytkowym parku dworskim.
23.	Redutowa		Piaseczno	2,5	Zachowanie w stanie jak najbardziej naturalnym leśnych zbiorowisk lęgowych i podmokłych lasów w krajobrazie miejskim, stanowiących siedliska chronionych oraz rzadkich gatunków flory i fauny.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Rysunek 10. Formy ochrony przyrody w powiecie piaseczyńskim

Źródło: Opracowanie własne

Najliczniejszą formą ochrony przyrody realizowaną na terenie powiatu piaseczyńskiego są pomniki przyrody (ożywionej i nieożywionej). Ochroną objęto 161 obiektów, wśród których przeważającą część stanowią wiekowe okazy dębów. Najwięcej pomników przyrody znajduje się w gminie Piaseczno (68), a najmniej w gminie Tarczyn (8). Szczegółowe dane przedstawia tabela poniżej.

Tabela 25. Liczba pomników przyrody w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w 2022 roku

Gmina	Liczba pomników przyrody
Góra Kalwaria	22
Konstancin-Jeziorna	42
Lesznowola	12
Piaseczno	68
Prażmów	9
Tarczyn	8
powiat piaseczyński	161

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Rysunek 11. Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne

Największy udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem wśród powiatów tworzących grupę porównawczą, odnotowano w powiatach: nowodworskim (60,8%) oraz piaseczyńskim (52,5%). Wartości współczynnika we wskazanych jednostkach znacząco przekraczają średnią dla grupy porównawczej (41,7%). Najniższą wartością współczynnika charakteryzuje się powiat grodziski (23,6%).

GOSPODARKA KOMUNALNA

Dzięki selektywnej zbiórce odpadów możliwe jest szybsze i efektywniejsze odzyskiwanie surowców w procesie recyklingu oraz ograniczenie ilości odpadów zalegających na składowiskach. Możliwe jest również ograniczenie wydatków w ramach zużycia energii i nakładów finansowych. Na poziom segregacji odpadów znacząco wpływa także świadomość ekologiczna mieszkańców oraz akcje promocyjne dotyczące odpowiedniej selektywnej zbiórki odpadów, organizowane na obszarze Powiatu.

Na przestrzeni lat zauważalny jest wzrost ilości odpadów zebranych selektywnie w stosunku do ogółu odpadów zebranych w skali Powiatu, z 33,4% w 2018 roku do 49,9% w 2022 roku. Gminami o największym udziale odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów w 2022 roku są: gmina Konstancin-Jeziorna (57,9%) oraz gmina Piaseczno (50,7%). Z kolei największy postęp w tym zakresie odnotowano w gminie Tarczyn, gdzie w analizowanym okresie czasu udział odpadów zebranych selektywnie zwiększył się ponad pięciokrotnie.

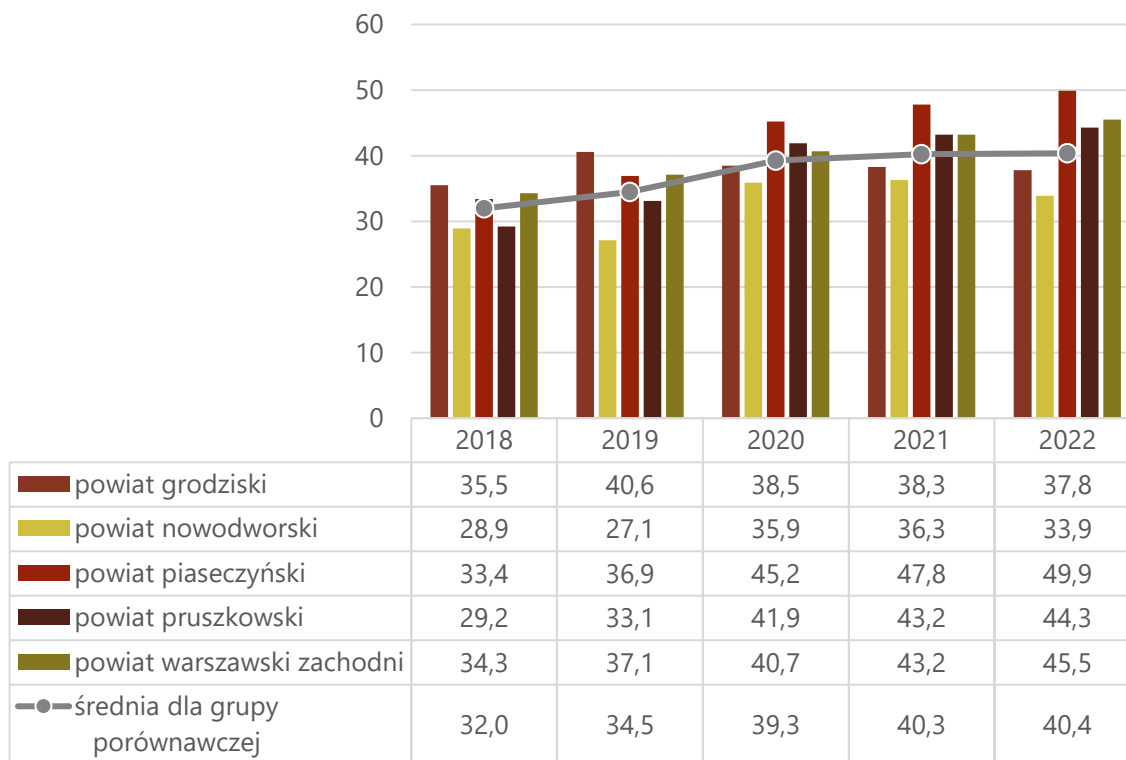
Tabela 26. Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022 [%]

Gmina	2018	2019	2020	2021	2022
Góra Kalwaria	38,6	43,1	46,6	49,3	48,8
Konstancin-Jeziorna	29,5	38,0	45,0	52,6	57,9
Lesznowola	27,8	35,7	34,3	44,2	44,9
Piaseczno	38,2	37,7	48,3	47,6	50,7
Prażmów	40,8	31,6	39,9	42,7	39,2
Tarczyn	8,6	20,3	48,5	48,1	48,0
powiat piaseczyński	33,4	36,9	45,2	47,8	49,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Podobną tendencją odznaczają się powiaty tworzące grupę porównawczą – w powiecie piaseczyńskim wzrost udziału odpadów zebranych selektywnie w stosunku do ogółu odpadów następuje najbardziej dynamicznie. W 2022 roku wartość wskaźnika w Powiecie (49,9%) była wyższa niż średnia w grupie porównawczej (40,4%). Podobnie przedstawiała się sytuacja w przypadku powiatów: warszawskiego zachodniego (45,5%) i pruszkowskiego (44,3%), z kolei wielkość współczynnika w powiecie nowodworskim osiągnęła najniższy wynik – 33,9%.

Wykres 9. Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w powiecie piaseczyńskim w stosunku do powiatów tworzących grupę porównawczą w latach 2018-2022 [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Na obszarze powiatu piaseczyńskiego widoczny jest duży udział budynków mieszkalnych podłączonych do wodociągów w budynkach mieszkalnych ogółem – w 2022 roku było to aż 96,7%. Najwyższym stopniem udziału budynków podłączonych do wodociągu wyróżniają się gminy: Góra Kalwaria oraz Piaseczno, gdzie do instalacji wodociągowej podłączonych jest 100,0%, budynków mieszkalnych. Najmniej korzystnie pod tym względem przedstawia się sytuacja w gminie Konstancin-Jeziorna, gdzie średnio co piąty budynek mieszkalny nie jest podłączony do sieci wodociągowej.

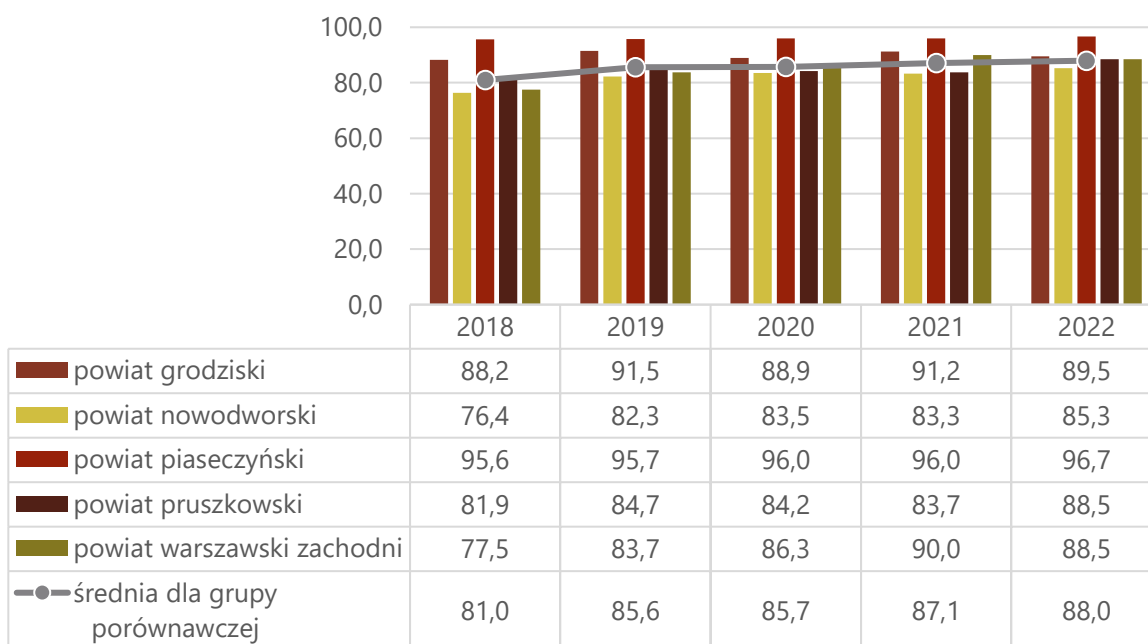
Tabela 27. Budynki mieszkalne podłączone do sieci wodociągowej w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022 [%]

Gmina	2018	2019	2020	2021	2022
Góra Kalwaria	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Konstancin-Jeziorna	69,9	71,0	72,6	73,1	79,0
Lesznowola	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9
Piaseczno	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Prażmów	100,0	100,0	100,0	99,7	98,4
Tarczyn	96,6	96,4	94,9	94,7	92,8
powiat piaseczyński	95,6	95,7	96,0	96,0	96,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Najwyższym udziałem korzystających z sieci wodociągowej w przypadku powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej odznaczał się powiat grodziski (89,5%), jednak w porównaniu do powiatu piaseczyńskiego przyjmuje on niższe wartości. Najmniejszy udział budynków mieszkalnych podłączonych do wodociągu w ogóle budynków mieszkalnych dostrzegalny jest natomiast w powiecie nowodworskim, kształtujący się na poziomie 85,3%.

Wykres 10. Budynki mieszkalne podłączone do wodociągu w % ogółu budynków mieszkalnych w powiecie piaseczyńskim w stosunku do powiatów tworzących grupę porównawczą w latach 2018-2022 [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Na zdecydowanie niższym poziomie kształtuje się odsetek budynków podłączonych do kanalizacji. Na przestrzeni analizowanego okresu widoczny jest jego niewielki wzrost w Powiecie z 65,4% do 70,1%. Wśród gmin powiatu piaseczyńskiego najmniejszą ilością budynków podłączonych do danej instalacji odznaczała się gmina Prażmów, gdzie wartość ta w 2022 roku wynosiła 7,6%. Jednostkami pozytywnie wyróżniającymi się w danym aspekcie były gminy: Piaseczno (93,5%) oraz Lesznowola (92,0%).

Tabela 28. Budynki mieszkalne podłączone do sieci kanalizacyjnej w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022 [%]

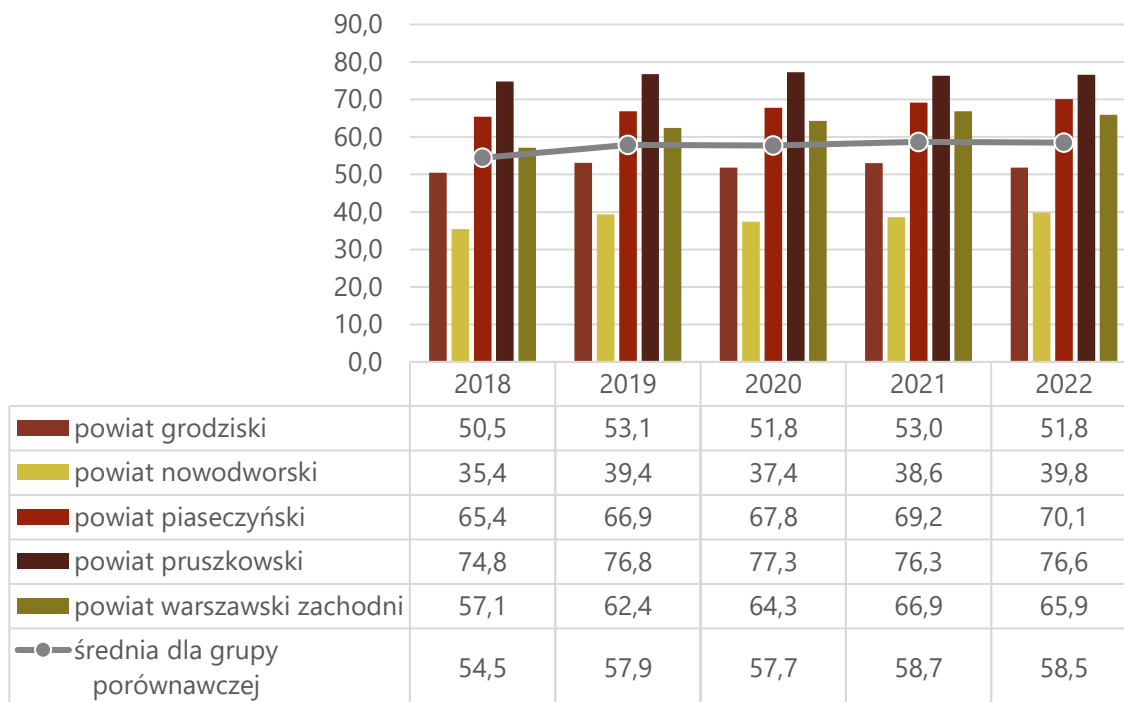
Gmina	2018	2019	2020	2021	2022
Góra Kalwaria	44,0	43,0	45,0	46,1	45,7
Konstancin-Jeziorna	55,6	57,3	59,5	60,3	66,5
Lesznowola	91,9	94,1	94,9	94,9	92,0
Piaseczno	86,2	89,3	90,7	92,3	93,5
Prażmów	0,0	0,0	5,3	7,2	7,6
Tarczyn	28,8	28,7	25,6	27,1	27,5
powiat piaseczyński	65,4	66,9	67,8	69,2	70,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wśród powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej największym dostępem mieszkańców do kanalizacji odznaczał się powiat pruszkowski (76,6%), z kolei mieszkańcy powiatu nowodworskiego mają ten dostęp najbardziej ograniczony – w 2022 roku zaledwie 38,9% budynków mieszkalnych było tam podłączonych do kanalizacji. Średnia dla powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej wzrosła w analizowanym okresie z 54,5% (2018) do 58,5% (2022).

Wykres 11. Budynki mieszkalne podłączone do kanalizacji w % ogółu budynków mieszkalnych w powiecie piaseczyńskim w stosunku do powiatów tworzących grupę porównawczą w latach 2018-2022 [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Na obszarze powiatu piaseczyńskiego sieć gazowa jest nierównomiernie rozwinięta – w 2022 roku średnio $\frac{3}{4}$ mieszkańców korzystało z instalacji (86,5%), przy czym mieszkańcy gminy Prażmów (20,7%) mają nieporównywalnie bardziej ograniczony dostęp do sieci gazowej niż wynosi średnia dla całego Powiatu. Najkorzystniej przedstawia się sytuacja w gminie Lesznówola, gdzie 99,6% mieszkańców ma zapewniony dostęp do sieci.

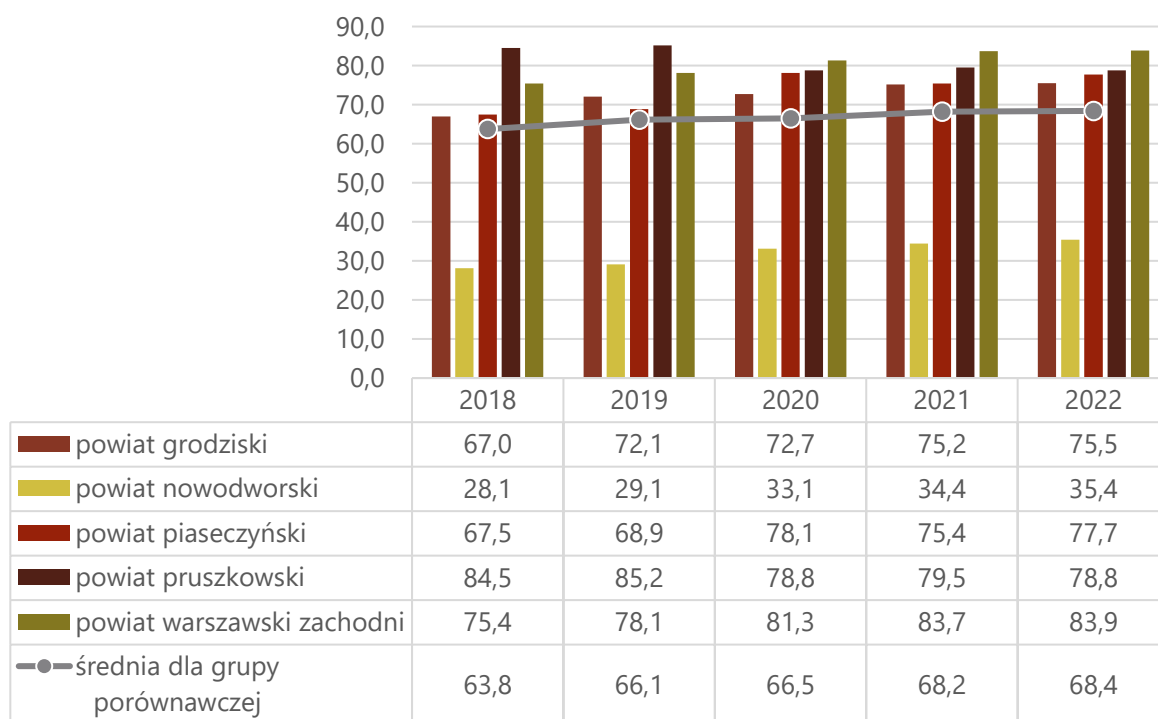
Tabela 29. Korzystający z sieci gazowej w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022 [%]

Gmina	2018	2019	2020	2021	2022
Góra Kalwaria	39,1	40,5	51,8	48,7	53,2
Konstancin-Jeziorna	73,3	75,5	76,4	78,9	78,5
Lesznówola	85,5	87,9	97,7	92,7	99,6
Piaseczno	78,2	79,0	89,6	85,5	86,5
Prażmów	12,6	13,4	20,0	20,8	20,7
Tarczyn	53,7	54,3	58,2	59,1	58,9
powiat piaseczyński	67,5	68,9	78,1	75,4	77,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W przypadku poszczególnych powiatów tworzących grupę porównawczą, w 2022 roku najkorzystniej przedstawiała się sytuacja w powiecie warszawskim zachodnim, gdzie 83,9% mieszkańców miało dostęp do sieci gazowej, z kolei w powiecie nowodworskim dostęp do sieci był bardzo ograniczony – zaledwie 35,4% mieszkańców posiadało wówczas dostęp do tego typu instalacji. Warto jednak zwrócić uwagę na fakt, że w przypadku powiatu nowodworskiego wzrost udziału korzystających z gazu w stosunku do ogółu mieszkańców na przestrzeni lat zwiększa się bardziej dynamicznie (wzrost o 7,3%) niż w pozostałych poddanych analizie powiatach.

Wykres 12. Korzystający z sieci gazowej w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej latach 2018-2022 [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

KULTURA I DZIEDZICTWO KULTUROWE

Istotną rolę w propagowaniu dziedzictwa kulturowego na obszarze Powiatu pełni Biblioteka Publiczna w Piasecznie (BP), będąca wspólną samorządową instytucją kultury gminy Piaseczno i powiatu piaseczyńskiego. Strukturę BP tworzą: Biblioteka Główna z siedzibą w Piasecznie przy ul. Jana Pawła II 55 wraz z dziewięcioma filiami, z czego trzy znajdują się w mieście Piasecznie. Do zadań Biblioteki należy m.in. zaspokajanie i rozwijanie potrzeb czytelnich, oświatowych, kulturalnych oraz informacyjnych społeczeństwa oraz upowszechnianie wiedzy i rozwój kultury.

Na obszarze Powiatu działalność kulturalną prowadzi również:

- Konstanciński Dom Kultury,
- Centrum Kultury w Piasecznie,
- Ośrodek Kultury w Górze Kalwarii,
- Gminny Ośrodek Kultury w Lesznowoli,
- Gminny Ośrodek Kultury w Tarczynie,
- Biblioteka Publiczna w Konstancinie-Jeziornie,
- Biblioteka Publiczna Gminy Prażmów,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Tarczynie,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Lesznowoli,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Górze Kalwarii,
- Muzeum Regionalne w Piasecznie,
- Muzeum Regionalne w Górze Kalwarii,
- Muzeum Wycinanki,
- Muzeum Bajek, Baśni i Opowieści,
- Muzeum Papiernictwa.

W latach 2018-2022 zarówno liczba organizowanych wydarzeń kulturalnych, jak i osób biorących w nich udział ulegały wahaniom. W przypadku gmin: Góra Kalwaria oraz Lesznowola odnotowano wzrost obydwu wskaźników, z kolei

w gminach: Konstancin-Jeziorna oraz Piaseczno, przy wzroście liczby organizowanych imprez zaobserwowano wahania liczby ich uczestników. Niewielka liczba imprez kulturalnych zorganizowanych w latach 2020-2021 wynikała z faktu wystąpienia pandemii COVID-19 i związanym z tym zawieszeniem możliwości organizowania wydarzeń skupiających większą grupę osób (od 10 marca 2021 roku). Niecodzienną sytuację zaobserwowano w przypadku gminy Lesznowola, gdzie w 2020 roku mimo ograniczeń odnotowano najwyższą liczbę zorganizowanych wydarzeń w analizowanym okresie.

Tabela 30. Imprezy organizowane przez instytucje kultury i ich uczestnicy w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022

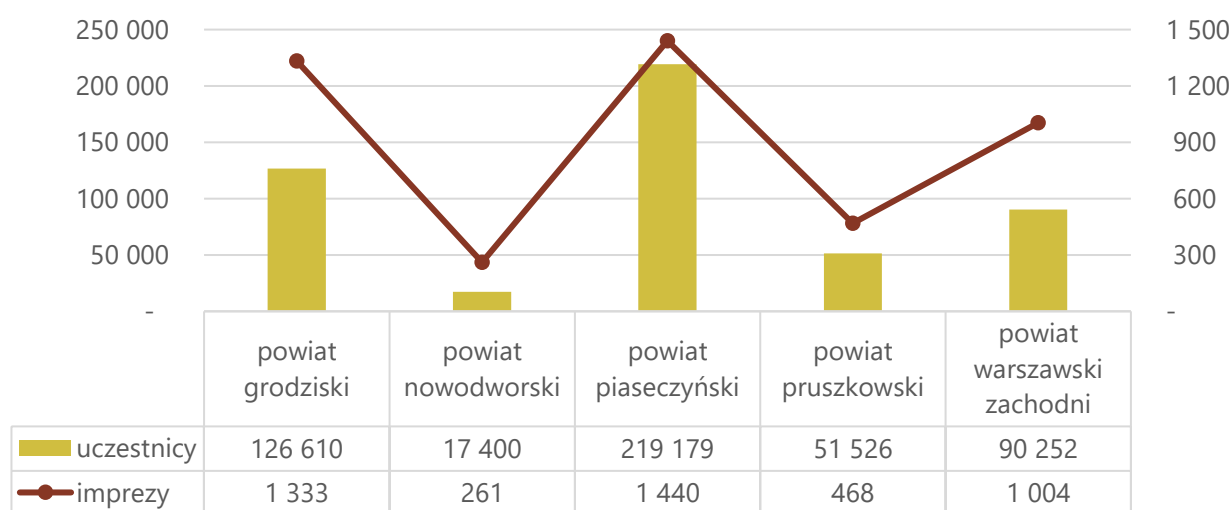
Gmina		2018	2019	2020	2021	2022
Góra Kalwaria	imprezy	86	87	52	94	196
	uczestnicy	36 390	35 774	6 759	29 960	117 025
Konstancin-Jeziorna	imprezy	226	148	125	176	330
	uczestnicy	39 850	26 632	8 935	24 932	23 585
Lesznowola	imprezy	109	61	176	96	137
	uczestnicy	9 300	4 050	489	5 085	11 745
Piaseczno	imprezy	483	476	298	356	615
	uczestnicy	73 827	71 857	20 670	37 460	49 674
Prażmów	imprezy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	uczestnicy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Tarczyn	imprezy	199	213	40	90	162
	uczestnicy	14 880	16 955	2 940	10 030	17 150

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wśród powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej największą liczbę zorganizowanych imprez w 2022 roku odnotowano w powiecie grodziskim (1 333), niemniej jednak wartość ta jest niższa niż w przypadku powiatu piaseczyńskiego (1 440). Powiatem, który zorganizował wówczas najmniej wydarzeń kulturowych był powiat nowodworski (261).

Największym zainteresowaniem mieszkańców cieszyły się imprezy zorganizowane w powiecie piaseczyńskim (219 179 uczestników) oraz grodziskim (126 610), najmniej korzystnie pod tym względem przedstawiała się sytuacja w powiecie nowodworskim, gdzie w imprezach zorganizowanych przez instytucje kultury wzięło udział zaledwie 17 400 mieszkańców. Analiza zebranych danych pozwala zauważyć, że liczba uczestników wydarzeń kulturalnych na terenie powiatu piaseczyńskiego jest niemal dwukrotnie wyższa niż w przypadku powiatu grodziskiego oraz kilkakrotnie wyższa niż w pozostałych powiatach tworzących grupę porównawczą – w zestawieniu z powiatem nowodworskim liczba ta jest 12-krotnie wyższa.

Wykres 13. Imprezy organizowane przez instytucje kultury i uczestnicy w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów tworzących grupę porównawczą w latach 2018-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Obszar powiatu piaseczyńskiego charakteryzuje się znacznymi walorami architektonicznymi i urbanistycznymi. W wojewódzkiej ewidencji zabytków uwzględniono 520 obiektów zlokalizowanych na terenie Powiatu. Najwięcej znajduje się na terenie gminy Konstancin-Jeziorna (250), z kolei najmniej w gminie Prażmów (14).

Tabela 31. Liczba obiektów zabytkowych na terenie poszczególnych gmin powiatu piaseczyńskiego wpisanych do rejestru zabytków województwa mazowieckiego

Gmina	Liczba obiektów
Góra Kalwaria	73
Konstancin-Jeziorna	250
Lesznowola	19
Piaseczno	137
Prażmów	14
Tarczyn	27
powiat piaseczyński	520

Źródło: Rejestr zabytków województwa mazowieckiego

Do najbardziej charakterystycznych obiektów na obszarze Powiatu należą m.in. Zamek książąt mazowieckich w Czersku, Dworek Ryxów w Prażmowie oraz Dwór w Oborach. Na terenie powiatu piaseczyńskiego znajdują się również drewniane obiekty sakralne, cenne pod względem kulturowym, czego przykładem jest Kościół pw. św. Jana Chrzciciela w Rembertowie koło Tarczyna, znajdujący się na szlaku Drewnianych skarbów Mazowsza. Szlak ten obejmuje 67 obiektów rozsianych po całym Mazowszu, przy wyborze których pod uwagę brano ich walory architektoniczne, historyczne, a także ich rolę w lokalnym i ponadlokalnym życiu religijnym.

Obszar powiatu piaseczyńskiego, a szczególnie gmina Konstancin-Jeziorna, związany jest z *Urzeczem* – mikroregionem etnograficznym zlokalizowanym w nadwiślańskich częściach powiatów: garwolińskiego, otwockiego, piaseczyńskiego i m.st. Warszawy (dzielnice: Mokotów, Wilanów, Wawer i Praga Południe). Tożsamość mieszkańców tego regionu od zawsze związana była z obecnością Wisły, która stanowiła dla nich swoiste centrum życia, przez co wytworzyli odrębne dla innych regionów (niemniej jednak z pewnymi wpływami osadnictwa olędersko-niemieckiego) stroje, budownictwo i gospodarkę. Wielokulturowość obszaru przejawia się poprzez występowanie w krajobrazie obiektów typu groble i wały ochronne, urządzenia melioracyjne, wiatraki, chruściane płoty, trytwy (wyniesione drogi na mokradłach), terpy (pagórki pod domami) itp. Najbardziej czytelne ślady tradycyjnej kultury ludowej zachowały się w okolicach Gassów, Czernideł oraz Łęgu, które pełnią dzisiaj swoistą rolę centrum kulturowego regionu.

SPORT I REKREACJA

OBIEKTY SPORTOWE

W granicach powiatu piaseczyńskiego znajdują się liczne zbiorniki wodne otoczone dużymi powierzchniami lasów, stanowiące potencjał do rozwijania różnych form wypoczynku. Wśród atrakcji skierowanych do entuzjastów aktywnego spędzania czasu wolnego znajduje się m.in. Półmaraton Tarczyński oraz imprezy organizowane przez Stowarzyszenie Rekreacyjno-Sportowe „Kondycja”, w tym *Piaseczyńska Piątka*, *Bieg Żółtych Liści* czy też *Frog Race*.

Dostępność bazy o charakterze sportowym i rekreacyjnym wpływa pozytywnie na wzrost aktywności fizycznej, rozwój zainteresowań oraz sposobów spędzania wolnego czasu.

Liczne stawy i płynące przez obszar Powiatu rzeki stwarzają również warunki dla rozwoju wędkarstwa. Jeziorka, będąca lewym dopływem Wisły, stanowi ponadto atrakcyjny szlak kajakowy.

Tabela 32. Baza sportowa i rekreacyjna w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego

Gmina	Obiekt
Góra Kalwaria	Stadion Miejski z dwoma boiskami piłkarskimi
	Stadion piłkarski w Baniosze + rzutnia do pchnięcia kulą, 100-metrowa bieżnia tartanowa ze skocznią w dal, kort tenisowy ze sztuczną nawierzchnią
	Boisko wielofunkcyjne orlik w Górze Kalwarii
	Boisko wielofunkcyjne orlik w Baniosze
	Zespół basenowy (kryta pływalnia, boisko do piłki nożnej, plac zabaw, siłownia zewnętrzna, boiska do siatkówki plażowej, skatepark)
	Sala sportowa w Górze Kalwarii z 2 mniejszymi salkami do zajęć rekreacyjno-sportowych
	Tężnia solankowa w Czaplinie
	Lodowisko (czynne w sezonie zimowym)

Gmina	Obiekt
Konstancin-Jeziorna	Hala sportowa, sala fitness, sauna i siłownia w GOSiR w Konstancinie-Jeziornie
	Baseny
	Ośrodki wakeboardingu
	Ścieżka zdrowia im. Tomasza Hopfera
	Boiska wielofunkcyjne
	Boisko do siatkówki plażowej
	Skatepark
	Place zabaw
	Siłownie plenerowe
	Lodowisko w Parku Zdrojowym (czynne w sezonie zimowym)
Lesznów	Hale sportowe
	Stadiony lekkoatletyczne z kompleksem boisk
	Kompleksy boisk sportowych
	Boiska piłkarskie oraz boiska treningowe
	Boiska rekreacyjne, w tym do piłki nożnej, piłki siatkowej i koszykówki
	Place zabaw
	Siłownie zewnętrzne
	Street workoutów
Piaseczno	Skateparki
	Kompleks sportowo-rekreacyjny (siedziba GOSiR)
	Stadion Miejski w Piasecznie
	Stadion Miejski KS Laura Chylice w Piasecznie
	Zespół sportowy orlik w Piasecznie
	Skatepark w Piasecznie
	Skatepark w Wólce Kozodawskiej
	RC Park
	Stadion piłkarski w Żabieńcu
	Stadion piłkarski w Złotokłosie
	Stadion sportowy w Bobrowcu
	Stadion sportowy w Wólce Kozodawskiej
	Stadion piłkarski w Głoskowie
	Stadion sportowy w Zalesiu Górnym
	Tor Modelarski
	Kluby jeździeckie
Prażmów	Place zabaw
	Moje Boisko-Orlik

Gmina	Obiekt
Tarczyn	Boiska orlik
	Skatepark z boiskiem wielofunkcyjnym
	Tężnia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie gminy za rok 2022 oraz informacji dostępnych na stronach internetowych poszczególnych JST

Na obszarze Powiatu długość dróg rowerowych w 2022 roku wynosiła 84,6 km. Największą wartością wskaźnika długości dróg rowerowych wyróżniała się gmina Piaseczno (42,9 km). Najslabiej skomunikowane rowerowo są gminy Góra Kalwaria (2,7 km) i Prażmów (3,7 km). Szczegółowe dane dotyczące ich długości w poszczególnych gminach przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 33. Długość dróg dla rowerów w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w 2022 roku [km]

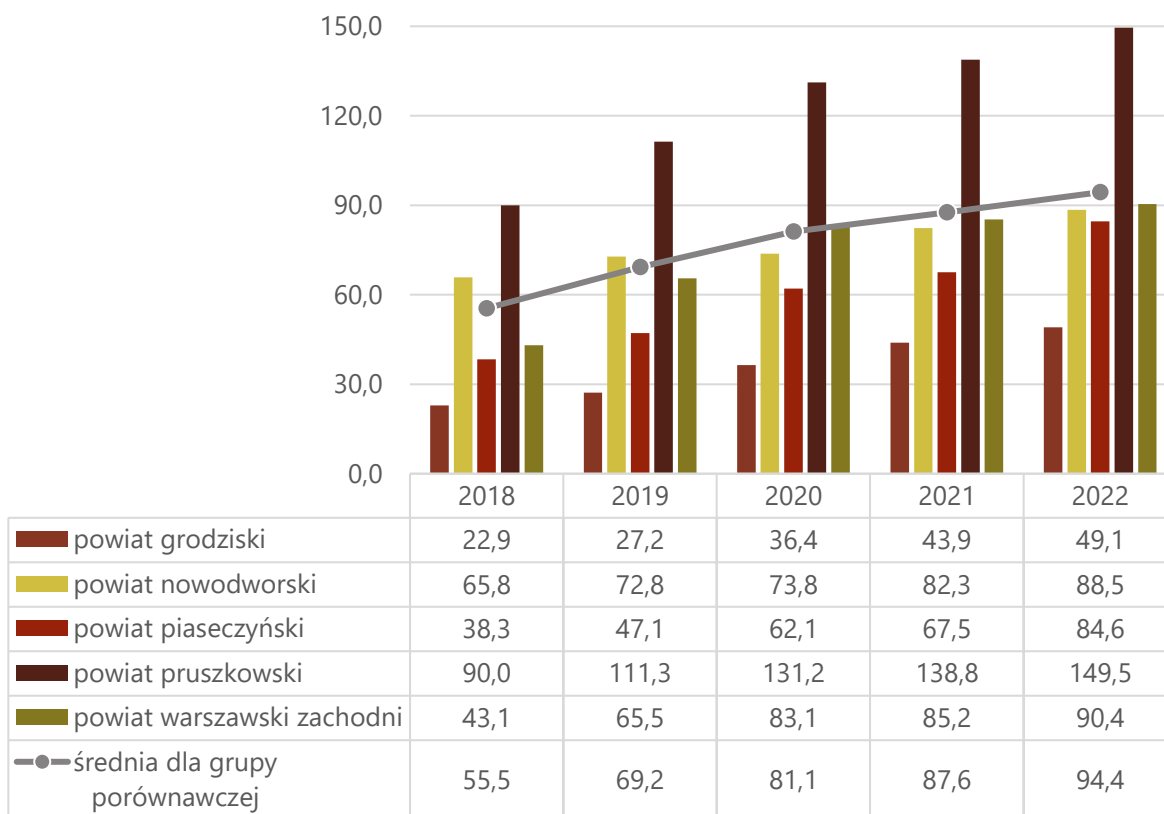
Gmina	Długość dróg rowerowych [km]
Góra Kalwaria	2,7
Konstancin-Jeziorna	11,1
Lesznowola	17,5
Piaseczno	42,9
Prażmów	3,7
Tarczyn	6,7
powiat piaseczyński	84,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W przypadku powiatów tworzących grupę porównawczą jednostką wyróżniającą się najbardziej z uwagi na dobrze rozwiniętą sieć dróg rowerowych jest powiat pruszkowski, przez który przebiega 149,5 km dróg rowerowych. Z kolei najmniej rozwinięty pod tym względem jest powiat grodziski (49,1 km). Długość dróg rowerowych w powiecie piaseczyńskim w 2022 roku wynosiła 84,6 km, co plasuje go nieco poniżej średniej uzyskanej w grupie porównawczej (94,4 km).

Wykres 14. Długość dróg dla rowerów w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w latach 2018-2022 [km]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Powiat piaseczyński oraz gminy znajdujące się na jego terenie realizują swoje zadania publiczne w zakresie wspierania i udostępniania kultury fizycznej oraz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego poprzez otwarte konkursy ofert dla organizacji pozarządowych. W przypadku samego Powiatu jest to kilkadziesiąt wydarzeń w skali roku.

KLUBY I ORGANIZACJE SPORTOWE

Działalność sportową w powiecie piaseczyńskim prowadzi kilkadziesiąt uczniowskich klubów sportowych (88) i stowarzyszeń kultury fizycznej (83). Najbardziej popularną dyscypliną jest piłka nożna, niemniej jednak działalność prowadzą również m.in. kluby karate, kickboxingu, jeździeckie oraz motorowe. Najwięcej klubów sportowych w 2022 roku działało na terenie gminy Piaseczno.

TURYSTYKA

Powiat piaseczyński zlokalizowany jest w pobliżu miasta stołecznego Warszawy, co generuje dużą liczbę potencjalnych użytkowników oferty turystycznej. Powiat charakteryzuje się występowaniem dużych powierzchni leśnych, akwenów wodnych, obiektów sportowych oraz ścieżek rowerowych, które w znaczącym stopniu wpływają na rozwój turystyki opartej na rekreacji i wypoczynku. Jedną z atrakcji turystycznych Powiatu są spływy kajakowe rzeką Jeziorką, będące formą aktywnego wypoczynku, połączonego z możliwością podziwiania malowniczych krajobrazów.

W ostatnich latach szczególnym zainteresowaniem turystów cieszy się turystyka rowerowa będąca jedną z najbardziej popularnych form rekreacji. Powiat posiada kilka ponadlokalnych szlaków rowerowych, wśród których na szczególną uwagę zasługuje przede wszystkim *Kraina Jeziorki* – to ponad 400 km sieć szlaków zlokalizowanych na południe od stolicy kraju, w dolinie rzeki Jeziorki. Jednym z najbardziej rozpoznawalnych jest *szlak główny Krainy Jeziorki*, biegnący od okolic Mszczonowa aż do ujścia na Wiśle, na terenie powiatu przebiega przez gminy: Prażmów, Tarczyn, Piaseczno i Konstancin-Jeziorna. Inną wartą uwagi trasą na terenie powiatu piaseczyńskiego jest *Warszawska Obwodnica Turystyczna – Krwawa pętla*, która stanowi połączenie kilku szlaków rowerowych o łącznej długości 250,1 km. Szlak prowadzi przez tereny cenne pod względem przyrodniczym, w tym Mazowiecki Park Krajobrazowy, Chojnowski Park Krajobrazowy i Kampinoski Park Narodowy. Na uwagę zasługuje również malowniczy *Szlak dookoła Góry Kalwarii*. Szlak ten ma formę pętli o długości 49,4 km. Turystyka rowerowa cieszy się wzrastającą z roku na rok popularnością. Jest to jedna z niewielu branż, która nie została dotknięta kryzysem spowodowanym wystąpieniem pandemii COVID-19. Dalszy rozwój turystyki rowerowej na obszarze Powiatu uwarunkowany jest rozbudową i modernizacją istniejących tras, w celu zapewnienia ciągłości dróg rowerowych oraz utworzenia połączeń z układem zewnętrznym.

Szczególną atrakcją turystyczną na terenie powiatu piaseczyńskiego jest kolejka wąskotorowa, będąca jednym z niewielu ocalałych zabytków tego typu zarówno w skali kraju, jak i Europy. Zapewnia ona przejazdy turystyczne na trasie Piaseczno-Tarczyn.

Niemniej istotnym zasobem jest również Uzdrowisko Konstancin-Zdrój, ze swoimi cennymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Jest to jedyne uzdrowisko na Mazowszu, co przy korzystnym położeniu w sąsiedztwie miasta stołecznego Warszawy wpływa na duży potencjał turystyczny zarówno gminy, jak i całego Powiatu.

Ciekawą atrakcją gminy Konstancin-Jeziorna jest prom linowy relacji Gassy-Karczew, pozwalający na przeprawę przez Wisłę w okresie od kwietnia do listopada.

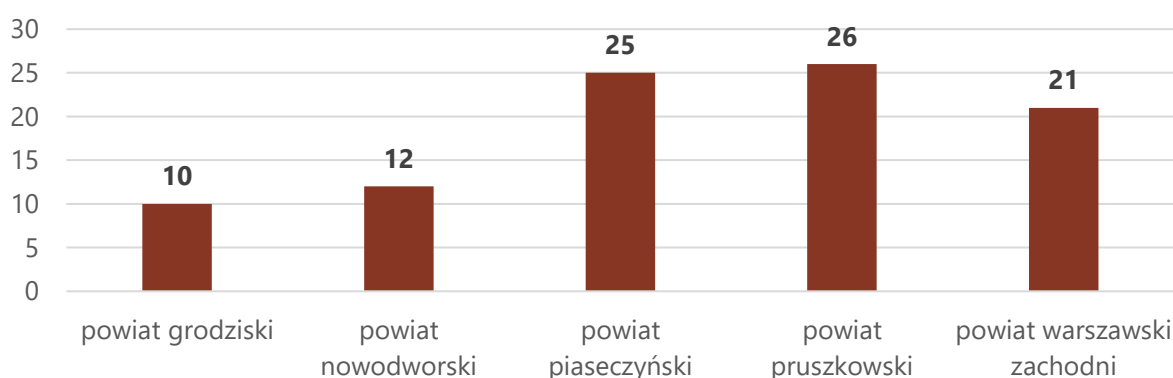
Różnorodna oferta turystyczno-przyrodnicza na obszarze całego powiatu piaseczyńskiego stwarza warunki do szerszego rozwoju i wykorzystania potencjału branży turystycznej i rekreacyjnej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, przy zachowaniu lokalnego dziedzictwa kulturowego. Na realizację wymienionych założeń znacząco mogą wpłynąć działania nastawione na lepszy stopień informowania i promocji, ścisła współpraca wszystkich jednostek terytorialnych, wspieranie rozwoju właściwej infrastruktury czy też wykreowanie marki lokalnej.

RUCH TURYSTYCZNY

Podstawowym elementem wpływającym na zainteresowanie turysty danym terenem jest baza noclegowa i towarzysząca jej infrastruktura, przygotowana z myślą o uatrakcyjnieniu i urozmaiceniu pobytu. Dotyczy to gastronomii i różnego rodzaju obiektów jak np. sauna, solarium, basen, siłownia, kort tenisowy, wypożyczalnia sprzętu sportowego, rowerów, sale konferencyjne, boiska sportowe itp. Te elementy infrastruktury obok naturalnych warunków geograficzno-przyrodniczych, decydują o randze i jakości lokalnego produktu turystycznego, którego są częścią.

W 2022 roku w powiecie piaseczyńskim znajdowało się 25 obiektów noclegowych, co stanowi 4,6% wszystkich obiektów noclegowych w województwie (548 obiektów). W przypadku jednostek tworzących grupę porównawczą największą liczbę turystycznych obiektów noclegowych odnotowano w powiecie pruszkowskim (26), z kolei najmniejszą na terenie powiatu grodziskiego (10). Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejny wykres.

Wykres 15. Liczba turystycznych obiektów noclegowych w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Liczba odwiedzających Powiat w latach 2018-2019 oscylowała w okolicach 21-23 tys., natomiast w kolejnych latach (2020-2021) odnotowano drastyczny spadek – Powiat przyjął około 4,5 tys. turystów, na co oddziaływać mogła pandemia COVID-19 i związane z nią ograniczenia. Według danych GUS, najczęściej odwiedzaną przez turystów zagranicznych jest gmina Piaseczno, gdzie w 2022 roku skierowało się 80,0% turystów zagranicznych odwiedzających Powiat.

Tabela 34. Noclegi udzielone turystom zagranicznym w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022

Gminy	2018	2019	2020	2021	2022
Góra Kalwaria	331	2 659	1 117	276	786
Konstancin-Jeziorna	1 924	730	246	352	723
Lesznowola	3 241	2 305	373	434	1 082
Piaseczno	18 254	15 883	2 691	3 720	10 355
Prażmów	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

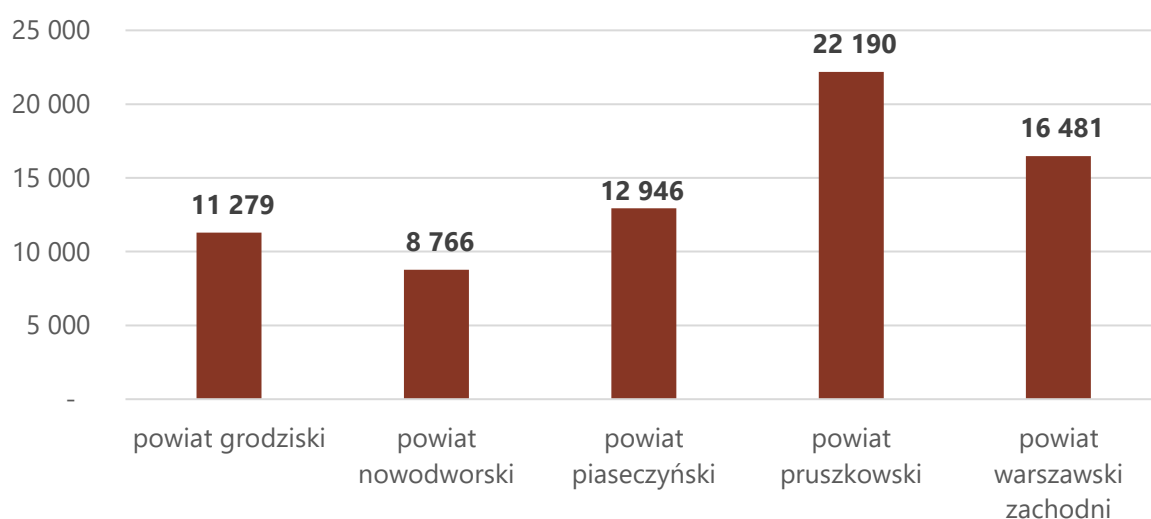

Tarczyn	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
powiat piaseczyński	23 750	21 577	4 427	4 782	12 946

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Porównując dostępne dane ze średnią dla grupy porównawczej można zauważyć, że liczba turystów zagranicznych w 2022 roku jedynie w przypadku powiatów: pruszkowskiego i warszawskiego zachodniego przewyższała wyniki uzyskane w powiecie piaseczyńskim.

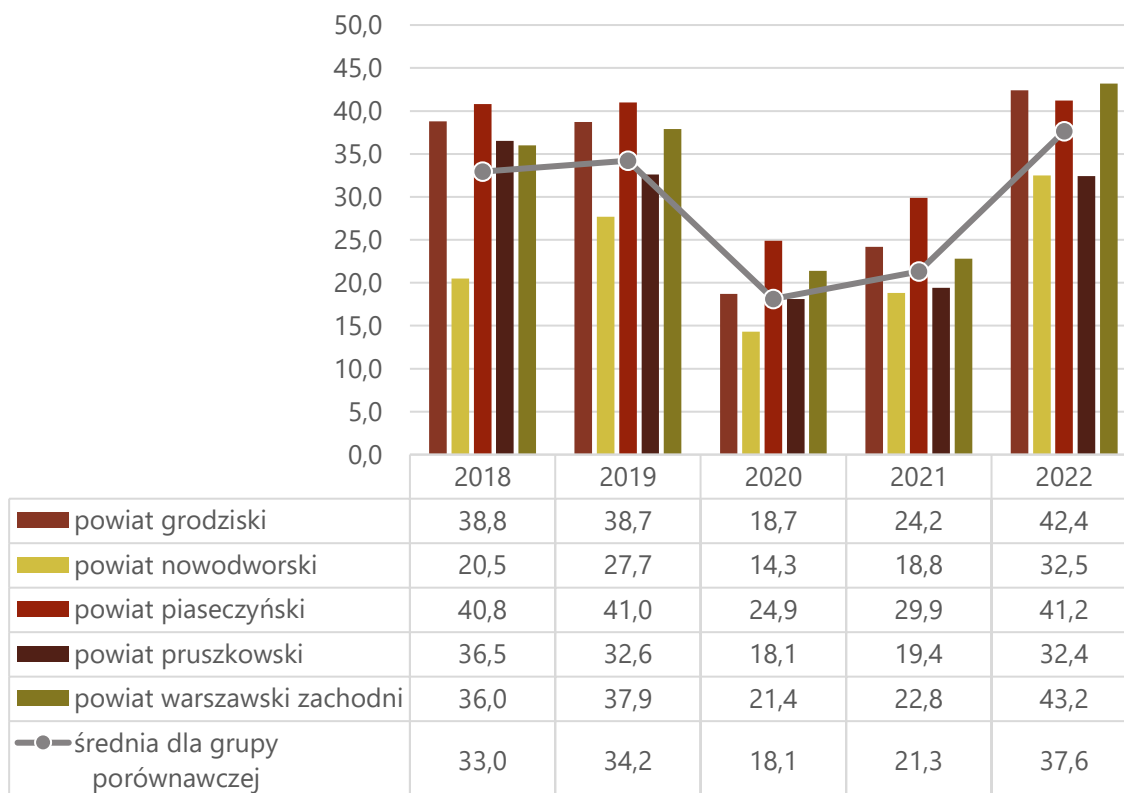
Wykres 16. Liczba turystów zagranicznych korzystających z noclegów w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Stopień wykorzystania turystycznych miejsc noclegowych w latach 2020-2022 w powiecie piaseczyńskim stopniowo wzrastał, aby wrócić do poziomu osiąganego przed wystąpieniem pandemii COVID-19 i związanych z nią ograniczeń dotyczących limitów miejsc. W 2022 roku wynosił on 41,2% co oznacza, że wynajęto niespełna 1/2 dostępnych miejsc noclegowych. Ukazuje to, że na dzień dzisiejszy obecna baza jest wystarczająca, gdyż ruch turystyczny w tym obszarze jest niewielki. Analogicznie przedstawia się sytuacja w powiatach tworzących grupę porównawczą.

Wykres 17. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów tworzących grupę porównawczą w latach 2018-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

System planowania przestrzennego w Polsce odbywa się zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Struktura systemu jest zhierarchizowana, podzielona na 3 szczeble, tj.: krajowy, regionalny i lokalny. Ustawa ta nie przewiduje istotnych kompetencji dla powiatu, który w systemie planowania przestrzennego odgrywa wyłącznie rolę subregionalną. Do jego zadań należy prowadzenie analiz i studiów odnoszących się do jego obszaru, które mają charakter wyłącznie informacyjny. Planowanie przestrzenne szczebla lokalnego opierało się dotychczas na dwóch podstawowych instrumentach, tj. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy (SUiKZP) oraz Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP). Na terenach nieobjętych planami miejscowymi inwestycje ograniczone są wymogami zawartymi w decyzjach o warunkach zabudowy. W celu uproszczenia procesu inwestycyjnego i zwiększenia skuteczności planowania przestrzennego znowelizowano ustawę o planowaniu przestrzennym, w wyniku czego wprowadzono nowe narzędzie planistyczne – plan ogólny gminy, który będzie uchwalany obligatoryjnie dla całej gminy w randze aktu prawa miejscowego. Ustalenia zawarte w planie ogólnym będą wiążące zarówno dla planów miejscowych, jak i decyzji o warunkach zabudowy. Uchylenie przepisów w sprawie Studium powoduje przeniesienie zagadnień dotyczących kreowania polityki przestrzennej do Strategii rozwoju lokalnego lub ponadlokalnego, natomiast zasady polityki przestrzennej będą ustalane w planie ogólnym.

MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Najważniejszym dokumentem kształtującym politykę przestrzenną na poziomie gminy jest Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego, będący aktem prawa miejscowego, decydujący o sposobie zagospodarowania danego obszaru. W związku z tym, działania z zakresu prowadzenia oraz kształtowania polityki przestrzennej prowadzi się w głównej mierze na poziomie lokalnym.

Stopień pokrycia gmin powiatu piaseczyńskiego Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP) w latach 2018-2022 przyjmował wartości wzrostowe w większości gmin na terenie Powiatu, wyjątek stanowi gmina Piaseczno, gdzie odnotowano spadek o 5,6 pp., z kolei w gminach Prażmów i Tarczyn wartości wskaźnika utrzymywały się na stałym poziomie. Zdecydowanie wyróżnia się gmina Prażmów, w której MPZP w 2022 roku pokrywały 100,0% powierzchni, nieco niższy stopień pokrycia obszaru MPZP odnotowano w gminie Tarczyn (99,2%). W pozostałych gminach zasięg MPZP kształtował się na niższym poziomie – najmniejszy zaobserwowano w gminie Góra Kalwaria (28,2%). Stanowi to barierę dla kompleksowego kształtowania przestrzeni w Powiecie, ponieważ dla dużej części terenów nie wskazano ich użytkowania, co wiąże się z koniecznością wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Sytuacja ta jest o tyle niekorzystna, że na styku poszczególnych gmin mogą powstawać niekontrolowane konflikty przestrzenne.

Tabela 35. Udział powierzchni objętej obowiązującymi MPZP w powierzchni ogółem w gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022 [%]

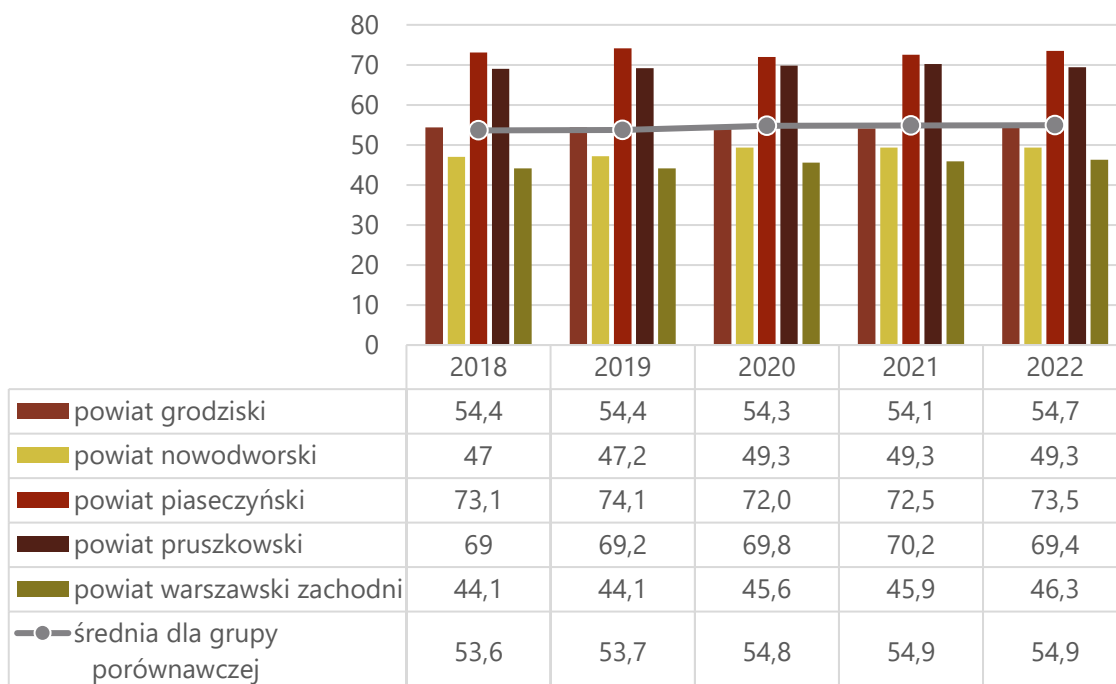
	2018	2019	2020	2021	2022
Góra Kalwaria	26,6	26,8	26,8	28,2	28,2
Konstancin-Jeziorna	82,4	82,5	83,0	85,3	88,0
Lesznowola	81,6	81,7	81,7	81,7	86,4
Piaseczno	73,5	78,3	67,7	67,0	67,9
Prażmów	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Tarczyn	99,2	99,2	99,2	99,2	99,2
powiat piaseczyński	73,1	74,1	72,0	72,5	73,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wartość średnia dla całego powiatu piaseczyńskiego wyniosła w 2022 roku 73,5% i była to najwyższa wartość w zestawieniu z powiatami tworzącymi grupę porównawczą. Nieco niższym stopniem pokrycia obszaru MPZP odznaczał się powiat pruszkowski (69,4%), z kolei najmniej korzystnie przedstawiała się sytuacja w przypadku powiatu warszawskiego zachodniego, gdzie niespełna połowa obszaru była objęta MPZP (46,3%).

Wykres 18. Udział powierzchni objętej obowiązującymi MPZP w powierzchni ogółem w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w latach 2018-2022 [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

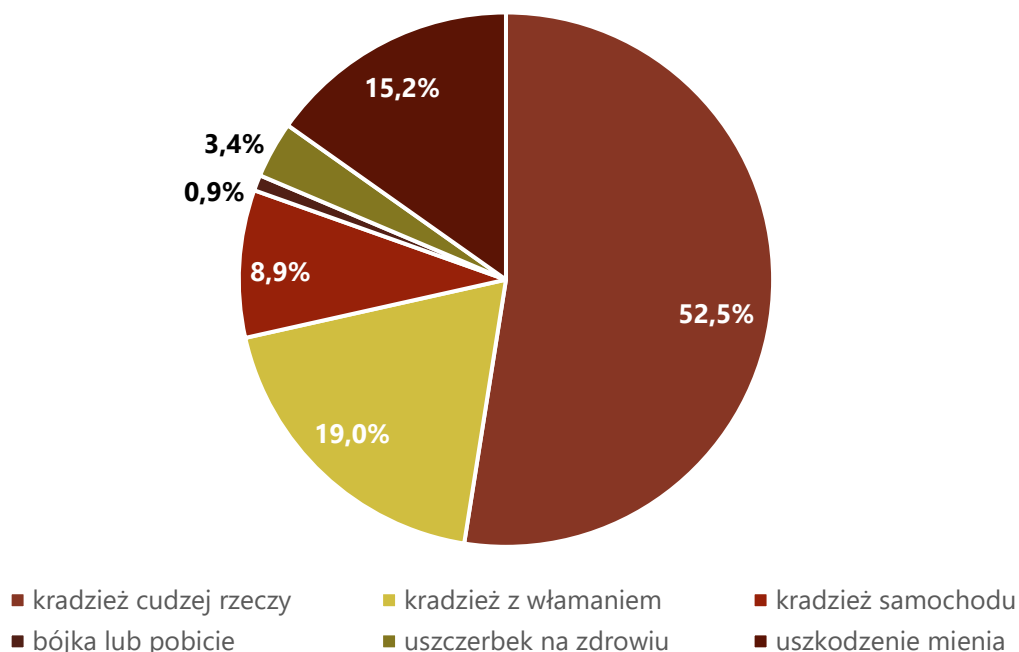
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Jednym z najważniejszych zadań publicznych samorządów jednostek terytorialnych jest zapewnienie wysokiego poziomu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Zadania własne Powiatu w tym zakresie dotyczą ochrony przeciwpowodziowej, przeciwpożarowej oraz zapobiegania pozostałym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska. Starosta, na podstawie ustawy o samorządzie powiatowym, pełni rolę zwierzchnika nad powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami, a swoje zadania realizuje przy pomocy komisji bezpieczeństwa i porządku.

Za stan bezpieczeństwa w powiecie piaseczyńskim odpowiada m.in. Komenda Powiatowa Policji w Piasecznie, w której skład wchodzi 7 jednostek organizacyjnych: Komenda Powiatowa Policji w Piasecznie (KPP), 4 Komisariaty Policji (Konstancin-Jeziorna, Góra Kalwaria, Lesznowola, Tarczyn) oraz 2 Posterunki Policji (Prażmów, Zalesie Górne). Zgodnie z danymi zaczerpniętymi ze Sprawozdania z działalności KPP w Piasecznie w 2022 roku policjanci z KPP i jednostek podległych wszczęli 4 238 śledztw i dochodzeń. Ogólna wykrywalność przestępstw na terenie działania Komendy wyniosła 53,3%. Największy udział według kategorii przestępstw stwierdzonych stanowiły wówczas kradzieże cudzych rzeczy (829). W dalszej kolejności odnotowano kradzieże z włamaniem (300), uszkodzenie mienia (240) oraz kradzieże samochodów (141). Najmniejsza liczba przestępstw dotyczyła uszczerbku na zdrowiu (54), a także bójek/pobicia (15).

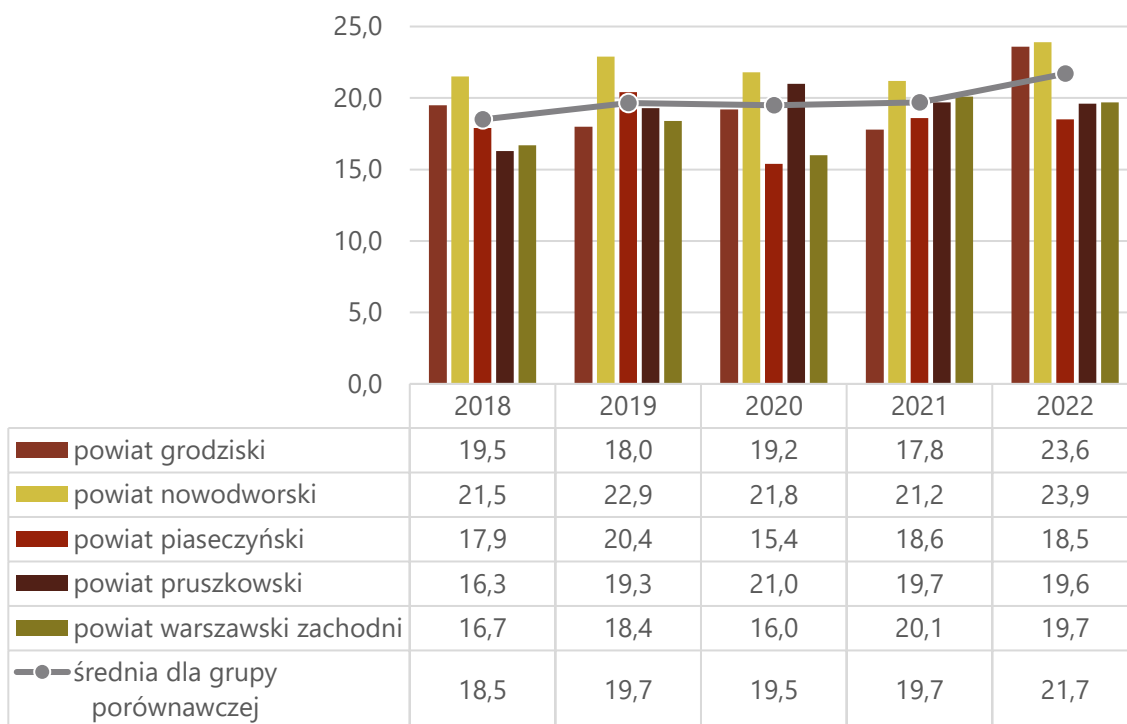
Wykres 19. Udział poszczególnych kategorii przestępstw w ogólnej liczbie przestępstw zaistniałych w powiecie piaseczyńskim w 2022 roku

Źródło: Sprawozdanie z działalności KPP w Piasecznie oraz informacja o stanie bezpieczeństwa powszechnego i porządku publicznego za 2022 rok

Według danych GUS, wskaźnik przestępstw stwierdzonych w powiecie piaseczyńskim w latach 2018-2022 przyjmowała tendencje wzrostowe. Najmniejszą liczbę przestępstw odnotowano w 2018 roku, w powiecie pruszkowskim (16,3 na 1 000 mieszkańców), natomiast najwyższą w roku 2022 w powiecie nowodworskim – było to 23,9 przestępstw w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Porównując wartość zaobserwowaną w powiecie piaseczyńskim z wartościami wskaźnika uzyskanymi na obszarze powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej, można zauważyć, że zachodzące zmiany są analogiczne, jednak sytuacja przedstawia się zdecydowanie najkorzystniej w powiecie piaseczyńskim (18,5 na 1 000 mieszkańców).

Wykres 20. Liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję na 1 000 mieszkańców w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów tworzących grupę porównawczą w latach 2018-2022

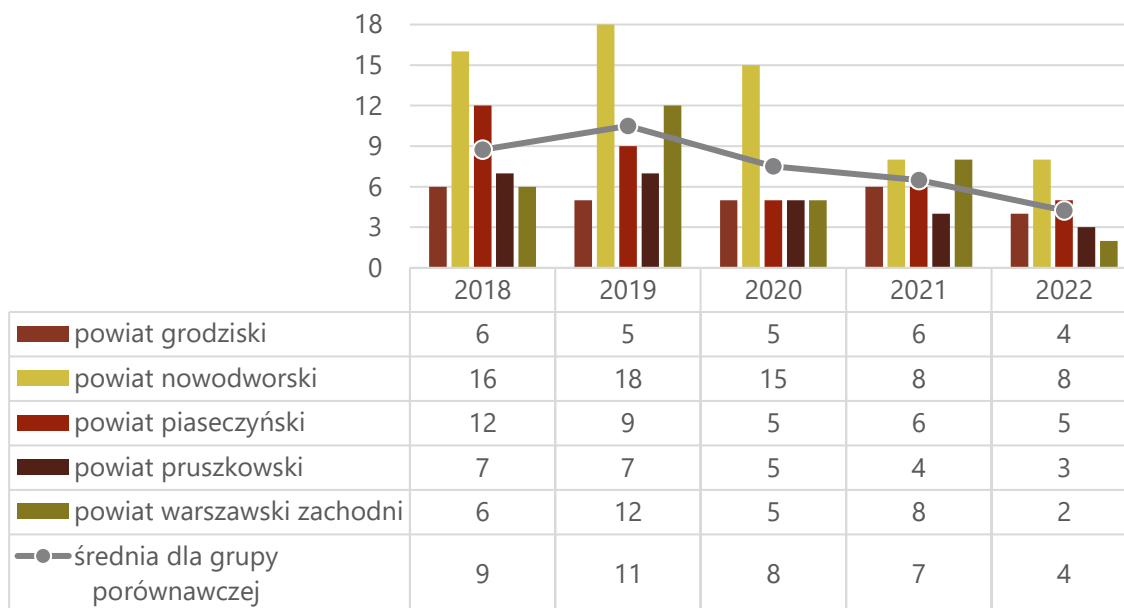

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Na stan bezpieczeństwa w Powiecie wpływa również liczba wypadków w ruchu drogowym. Zgodnie z danymi zaczerpniętymi z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2018-2022 liczba ofiar śmiertelnych na drogach powiatu piaseczyńskiego zmniejszyła się ponad dwukrotnie – w 2022 roku wyniosła 5 os./100 tys. ludności. Dla porównania wskaźnik w przypadku średniej w grupie porównawczej w tym czasie wynosił 4 os./100 tys. ludności. Największym bezpieczeństwem w ruchu drogowym odznaczał się powiat warszawski zachodni (2 os./100 tys. ludności), niekorzystną sytuację zaobserwowano natomiast w powiecie nowodworskim (8 os./100 tys. ludności), gdzie wartość wskaźnika przekroczyła średnią dla całego kraju (5 os./ 100 tys. ludności). Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejny wykres.

Wykres 21. Liczba ofiar śmiertelnych w przeliczeniu na 100 tys. ludności w powiecie piaseczyńskim w zestawieniu z powiatami tworzącymi grupę porównawczą w latach 2018-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Korzystny wpływ na poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców ma również obecność jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP). Liczba zdarzeń wymagających udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej na 1 000 ludności w przypadku każdej z gmin wchodzących w skład powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022 uległa wzrostowi. Największą liczbę zdarzeń w 2022 roku odnotowano w gminach: Góra Kalwaria i Konstancin-Jeziorna (po 32) oraz Tarczyn (31), z kolei najmniejszą na obszarze gminy Lesznowola (14).

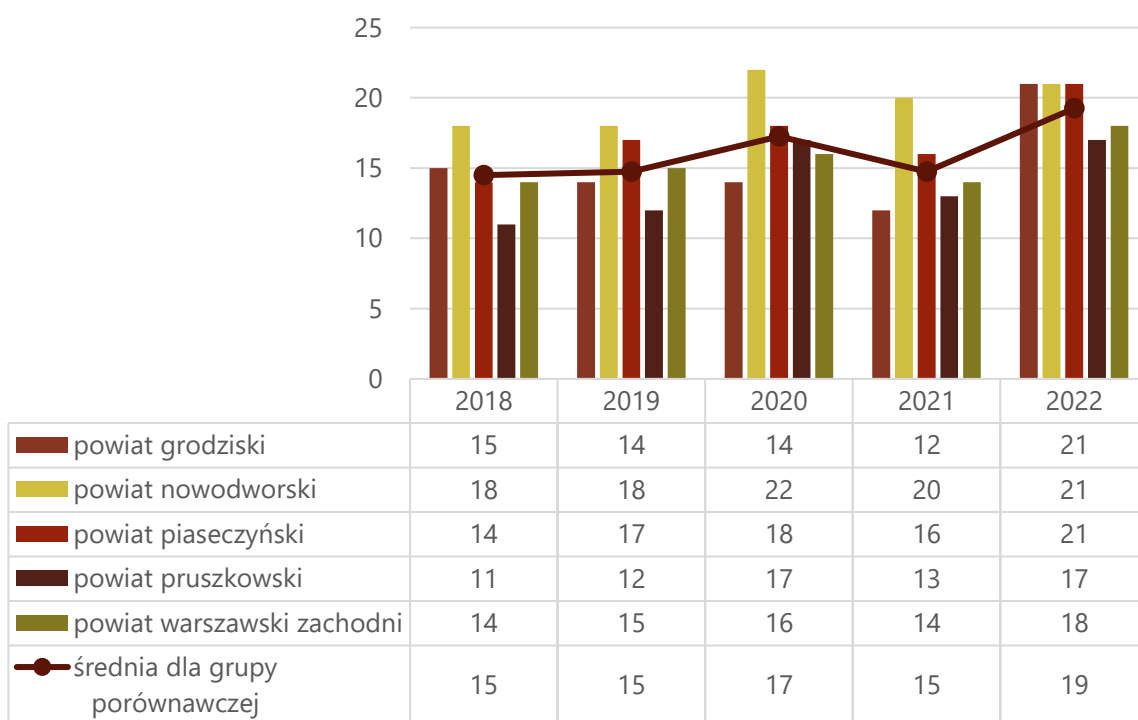
Tabela 36. Liczba zdarzeń wymagających udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej na 1 000 ludności w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022

Gminy	2018	2019	2020	2021	2022
Góra Kalwaria	19	26	29	25	32
Konstancin-Jeziorna	17	22	24	20	32
Lesznowola	13	13	13	15	14
Piaseczno	11	12	14	13	17
Prażmów	17	16	15	14	22
Tarczyn	22	26	23	22	31
powiat piaseczyński	14	17	18	16	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Analizując sytuację w kontekście powiatów tworzących grupę porównawczą należy zauważyć, że liczba zdarzeń w 2022 roku utrzymywała się na podobnym poziomie – w przypadku powiatu grodziskiego, nowodworskiego i piaseczyńskiego, liczba ta była równa 21, natomiast nieco mniejszą wartość wskaźnika zaobserwowano w powiecie warszawskim zachodnim – 18, oraz pruszkowskim – 17.

Wykres 22. Liczba zdarzeń wymagających udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej na 1 000 ludności w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów tworzących grupę porównawczą w latach 2018-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. na terenie powiatu piaseczyńskiego utworzono Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego. Głównym celem Centrum jest zapewnienie przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego, rozumianego jako działalność organów administracji publicznej, polegającą na zapobieganiu sytuacjom kryzysowym, przygotowaniu do podejmowania nad nimi kontroli w drodze zaplanowanych działań oraz usuwania ich ewentualnych skutków.

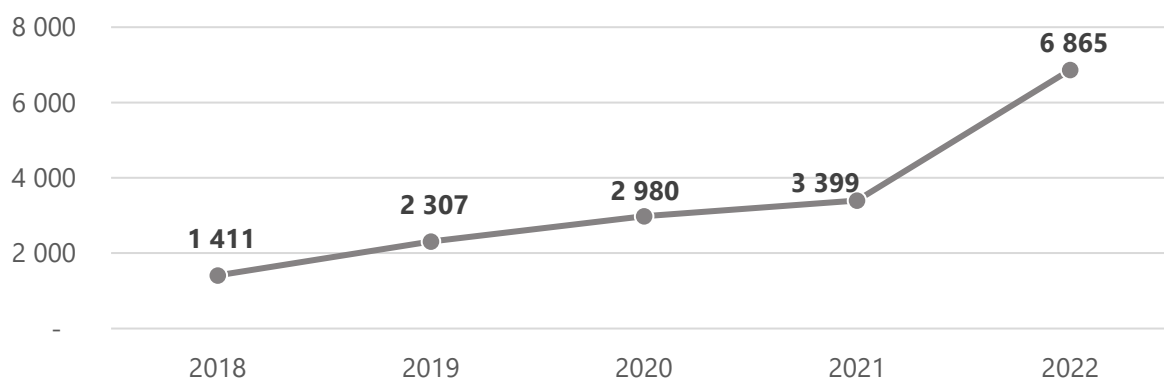

POLITYKA SPOŁECZNA

Na terenie Powiatu pomoc społeczną organizują organy administracji samorządowej, w tym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie (PCPR), które pełni zadania własne i zlecone Powiatowi w ramach ustaw o pomocy społecznej, przeciwdziałaniu przemocy domowej i o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Ponadto wykonuje programy celowe skierowane do mieszkańców Powiatu, które finansowane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W ramach zadań dotyczących wspierania rodziny, systemu rodzinnej pieczy zastępczej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej, obejmowały one opiekę nad dziećmi w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Ponadto działalność w zakresie pomocy społecznej prowadzą ośrodki pomocy społecznej w gminach oraz organizacje pozarządowe.

W 2022 roku ze świadczeń pomocy społecznej w powiecie piaseczyńskim skorzystało 6 865 osób, czyli dwukrotnie więcej niż w roku 2021, gdzie liczba osób korzystających z pomocy społecznej wynosiła 3 399 oraz ponad czterokrotnie więcej niż w roku 2018 (1 411). Nagły wzrost na przełomie lat 2021/2022 mógł być spowodowany wojną na Ukrainie, jako iż wielu Ukraińców korzystało wówczas ze świadczeń pomocy społecznej.

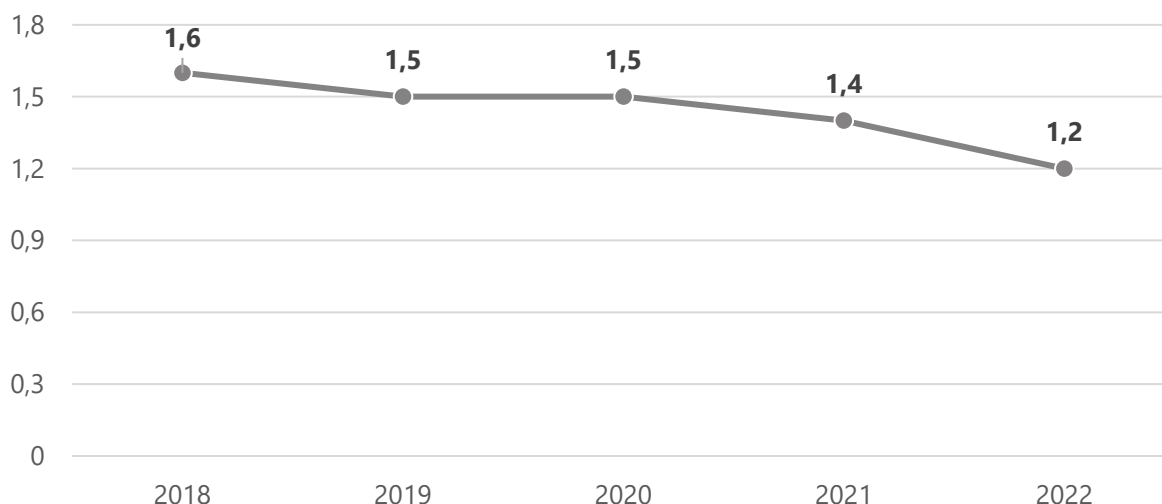
Wykres 23. Liczba osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej w powiecie piaseczyńskim w latach 2018-2022

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2018-2022

Liczba pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprywacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2018-2022 wartość tego wskaźnika w powiecie piaseczyńskim ulegała regularnemu spadkowi – w 2022 roku w porównaniu do 2018 roku zmniejszyła się o 0,4 pp.

Wykres 24. Wskaźnik deprywacji lokalnej w powiecie piaseczyńskim na przestrzeni lat 2018-2022 [%]

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej osoby, znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej mogą skorzystać ze świadczonej nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i mediacji. W powiecie piaseczyńskim funkcjonuje osiem punktów udzielania porad i nieodpłatnej pomocy prawnej:

- punkt nr 1 Starostwo Powiatowe w Piasecznie ul. Chyliczkowska 14 (punkt działa stacjonarnie w godz. 8:00-12:00 w dni powszednie),
- punkt nr 2 Starostwo Powiatowe w Piasecznie ul. Chyliczkowska 14 (punkt działa stacjonarnie w godz. 12:00-16:00 w dni powszednie),
- punkt nr 3 Zespół Szkół im. Wł. St. Reymonta ul. Mirkowska 39 (punkt działa stacjonarnie w godz. 15:00-19:00 w dni powszednie),

- punkt nr 4 Piaseczno ul. Kościuszki 9 (punkt działa stacjonarnie w godz. 11:00-15:00 w dni powszednie),
- punkt nr 5 Piaseczno ul. Kościuszki 9 (punkt działa stacjonarnie w godz. 15:00-19:00 w dni powszednie),
- punkt nr 6 Straż Miejska ul. Rynek 8a (punkt działa stacjonarnie w godz. 11:00-15:00 w dni powszednie),
- punkt nr 7 Urząd Gminy Lesznowola ul. Gminna 60 (punkt działa stacjonarnie w godz. 8:00-16:00 we wtorki i środy oraz w godz. 8:00-12:00 w czwartki),
- punkt nr 8 Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Pileckiego 10 (punkt działa stacjonarnie w godz. 8:00-12:00 w dni powszednie).

Porad prawnych udzielali adwokaci, radcy prawni, doradcy obywatelscy oraz mediatorzy.

Jednym z zadań samorządu powiatowego jest ochrona praw konsumentów, na podstawie ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym. Wyznaczony do tego Powiatowy Rzecznik Konsumentów pełni następujące funkcje:

- zapewnienie konsumentom bezpłatnego poradnictwa i informacji prawnej w zakresie ochrony ich interesów,
- składanie wniosków w sprawie stanowienia i zmiany przepisów prawa miejscowego w zakresie ochrony interesów konsumentów,
- występowanie do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów,
- współdziałanie z Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, organami Inspekcji Handlowej oraz organizacjami konsumenckimi,
- wykonywanie innych zadań określonych w przepisach prawa.

Porady w tym zakresie udzielane są osobiście, telefonicznie, mailowo lub pisemnie. W 2022 roku udzielono 1 264 informacje i porady prawne, w tym 664 dotyczyły spraw wynikających z zawarcia umów sprzedaży wszelkich towarów (52,5%),

413 – spraw związanych ze świadczeniem różnorodnych usług (32,7%), 49 – informacji ogólnych (3,9%), natomiast 138 porad dotyczyło spraw niekonsumenckich (10,9%). Powiatowy Rzecznik Konsumentów w 2022 roku wystąpił pisemnie do przedsiębiorców w 253 sprawach.

Ponadto na terenie powiatu piaseczyńskiego funkcjonuje Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Piasecznie. Placówka ta zapewnia pomoc i wsparcie osobom doznającym przemocy domowej. W 2022 roku z pomocy placówki skorzystało 4 969 osób, z czego 36,6% stanowiły dzieci i młodzież (1 820). W porównaniu do roku 2018 odnotowano ponad czterokrotny wzrost liczby osób korzystających z pomocy placówki. Wśród najczęstszych problemów z jakimi zgłaszali się mieszkańcy Powiatu w 2022 roku znalazły się: trudności szkolne, przemoc ze strony bliskich, myśli samobójcze oraz problemy wychowawcze.

OCHRONA ZDROWIA

Dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej jest jednym z ważniejszych czynników wpływających na jakość życia mieszkańców. Na terenie powiatu piaseczyńskiego funkcjonuje kilka placówek zapewniających opiekę zdrowotną. Jednym z nich jest NZOZ Szpital św. Anny w Piasecznie, w którym prowadzone jest leczenie w zakresie chorób wewnętrznych, chirurgii, ginekologii, położnictwa, pediatrii oraz neonatologii.

Ponadto na obszarze powiatu piaseczyńskiego działalność w 2022 roku prowadziło 17 przychodni podległych samorządowi terytorialnemu, z czego najwięcej zlokalizowanych było na terenie gminy Konstancin-Jeziorna (6), 5 przychodni zdrowia zlokalizowanych było w gminie Piaseczno, 3 w gminie Góra Kalwaria, 2 na terenie gminy Prażmów oraz 1 w Tarcynie.

Tabela 37. Liczba przychodni podległych samorządowi terytorialnemu w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w 2022 roku

Gmina	Liczba przychodni
Góra Kalwaria	3
Konstancin-Jeziorna	6
Lesznowola	0
Piaseczno	5
Prażmów	2
Tarczyn	1
powiat piaseczyński	17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W 2022 roku na obszarze powiatu piaseczyńskiego działały 62 apteki ogólnodostępne, z czego najwięcej znajdowało się w gminie Piaseczno (30), natomiast w gminie Prażmów funkcjonowały zaledwie 2 apteki.

Tabela 38. Liczba aptek ogólnodostępnych w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w 2022 roku

Gmina	Liczba aptek
Góra Kalwaria	9
Konstancin-Jeziorna	10
Lesznowola	7
Piaseczno	30
Prażmów	2
Tarczyn	4
powiat piaseczyński	62

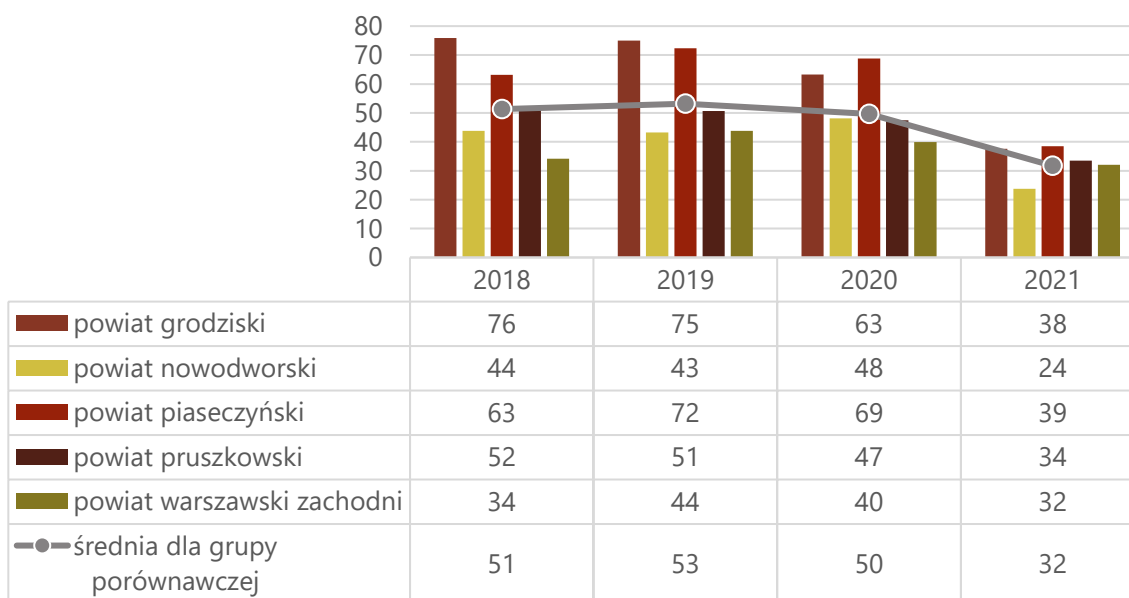
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W celu usprawnienia działalności jednostek ochrony zdrowia konieczne są działania informacyjne na temat świadczonych usług oraz nawiązanie szerszej współpracy międzygminnej w zakresie zdrowia publicznego. Ponadto istotna jest również stabilność kompleksowej pomocy szpitalnej.

Na przestrzeni lat zauważalne są wahania w liczbie lekarzy na obszarze Powiatu, co znacznie wpływa na jakość i dostępność świadczonych usług. Wskaźnik lekarzy na 10 tys. w powiecie piaseczyńskim w roku 2022 wyniósł 39 – jest to wartość najniższa w analizowanym okresie, a jednocześnie wyższa niż w przypadku powiatów

tworzących grupę porównawczą. Najmniejszą dostępnością kadry charakteryzuje się powiat nowodworski, gdzie na 10 tys. ludności przypada 24 lekarzy.

Wykres 25. Lekarze (personel ogółem) na 10 tys. ludności w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów tworzących grupę porównawczą w latach 2018-2021⁷

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

AKTYWNOŚĆ I INTEGRACJA SPOŁECZNA SENIORÓW

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem Powiatu.

⁷ Brak danych za rok 2022

Kluczowym zasobem w zakresie wsparcia seniorów są domy pomocy społecznej, świadczące usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i niezdolnym do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w Domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70,0% swojego dochodu. Jeżeli nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą małżonkowie, zstępni przed wstępnymi, a w przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina.

Zadania w zakresie wsparcia i aktywizacji najstarszych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego realizowane są przez instytucje kultury zlokalizowane na terenie Powiatu. Jedną z form aktywizacji ludzi starszych są Kluby Seniora, które mają na celu przeciwdziałanie osamotnieniu i marginalizacji seniorów. Na terenie powiatu piaseczyńskiego działa kilkanaście Klubów Seniora, funkcjonujących w gminach: Góra Kalwaria, Konstancin-Jeziorna, Lesznowola, Piaseczno oraz Tarczyn.

Jedną z form aktywizacji ludzi starszych są uniwersytety trzeciego wieku (UTW), które stanowią miejsca spotkań seniorów, stwarzają okazję do rozwijania zainteresowań oraz pozwalają na poszerzanie ich wiedzy i umiejętności. Na terenie powiatu piaseczyńskiego znajdują się 3 placówki tego typu, zlokalizowane w gminach: Góra Kalwaria, Tarczyn oraz Lesznowola.

W celu wsparcia seniorów na terenie Powiatu wydawane są Koperty Życia, czyli karty pacjenta zawierające informacje na temat stanu zdrowia, grupy krwi oraz rodzaju przyjmowanych leków. Ponadto realizowane są usługi teleopiekuńcze pn. „Korpus Wsparcia Seniorów”.

WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Dla potrzeb Diagnozy wykorzystano elementy definicji osoby z niepełnosprawnością z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności powoduje niezdolność do wykonywania pracy zawodowej*. Osoby z niepełnosprawnością dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Wartym podkreślenia jest fakt, że osoby z niepełnosprawnością tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji.

W ramach wsparcia osób z niepełnosprawnościami Powiat wykonuje zadania dotyczące rehabilitacji społecznej i zawodowej w oparciu o Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON). Fundusz ten finansuje projekty m.in. w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III”. Są one ukierunkowane na zwroty kosztów poniesionych przez pracodawcę w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy, dofinansowanie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej, uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, likwidację barier architektonicznych, likwidację barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych oraz dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami zalicza się uczestnictwo w Warsztatach Terapii Zajęciowej (WTZ). W 2022 roku terapią prowadzoną przez WTZ na obszarze powiatu piaseczyńskiego objęto 70 uczestników.

Na terenie powiatu piaseczyńskiego świadczone są usługi opiekuńcze również w miejscu zamieszkania osoby wymagającej wsparcia. W 2022 roku poszerzone one zostały o usługi realizowane i finansowane w ramach programu rządowego „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego. Dzięki asystencji osobistej osoba z niepełnosprawnością ma możliwość prowadzenia bardziej niezależnego/samodzielnego i aktywnego życia. W omawianym roku wsparciem objęte zostało 47 osób, a w tym celu zatrudniono 34 asystentów.

W sytuacji gdy brak jest możliwości zapewnienia pomocy osobom z niepełnosprawnościami w środowisku lokalnym, rolę tę przejmuje Dom Pomocy Społecznej (DPS). Na terenie powiatu piaseczyńskiego zlokalizowane są cztery placówki tego typu: DPS w Górze Kalwarii – przeznaczony dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz przewlekle somatycznie chorych dysponujący 400 miejscami, DPS w Konstancinie-Jeziornie – placówka zapewniająca miejsca dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie, dysponuje 122 miejscami, Niepubliczny DPS w Robercinie – dla kobiet przewlekle, psychicznie chorych (dysponuje 80 miejscami), oraz Niepubliczny DPS – Dom Artystów Weteranów Scen Polskich w Konstancinie-Jeziornie, dla osób w podeszłym wieku (dysponuje 50 miejscami).

Na terenie powiatu piaseczyńskiego funkcjonuje Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, który w ramach swoich kompetencji wydaje trzy rodzaje orzeczeń:

1. Orzeczenia o niepełnosprawności (dotyczy osób, które nie ukończyły 16 r.ż.).
2. Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (dotyczy osób powyżej 16 r.ż.).
3. Orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień (dotyczy osób posiadających ważne orzeczenia wydane przez inne organy orzekające, a chcących otrzymać wyłącznie wskazania do ulg i uprawnień).

Pandemia COVID-19 odbiła się niekorzystnie na osobach z niepełnosprawnością z dwóch powodów – po pierwsze osoby te należą do grupy podwyższonego ryzyka zakażeniem, a po drugie rozwój epidemii wprowadził konieczność dostosowania systemu pomocy osobom z niepełnosprawnością oraz ich opiekunom, w zakresie opieki, edukacji, rehabilitacji i rewalidacji, tak aby świadczenie usług odbywało się zgodnie z obowiązującymi obostrzeniami sanitarnymi. Badania przeprowadzone w 2020 roku na próbie 80 osób z niepełnosprawnością oraz ich opiekunów pokazały, że aż 86% badanych deklaruje doświadczenie trudności i problemów w codziennym funkcjonowaniu w związku z pandemią, aż 90% respondentów przez okres trwania pandemii nie korzystało z pomocy OPS lub PCPR, natomiast z wolontariatu czy społecznych akcji pomocowych nie korzystał żaden badany, co ma związek ze względami epidemicznymi, czyli ryzykiem potencjalnego zakażenia. Dodatkowo, aż 76% ankietowanych w okresie pandemii odczuło zmniejszenie zakresu dotychczasowego wsparcia⁸.

GOSPODARKA MIESZKANIOWA

W gminach powiatu piaseczyńskiego na przestrzeni analizowanego okresu widoczny jest wzrost przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania, co świadczy o coraz większym poziomie i jakości życia mieszkańców. Wyjątek stanowi gmina Lesznowola, gdzie odnotowano spadek o 6,1 m² względem roku 2018. W 2018 roku przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w powiecie wynosiła 94,6 m², natomiast w 2022 roku było to już 98,4 m². Gminą wyróżniającą się w powiecie pod tym względem jest gmina Prażmów (117,7 m²). Najmniejsza powierzchnia użytkowa 1 mieszkania odnotowana została w gminie Piaseczno (90,0 m²).

⁸ W. Glanc, E. Zdebska, *Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin w sytuacji pandemii*, w: N. G. Pikuła, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, *Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa*, Kraków 2020, s. 53-59.

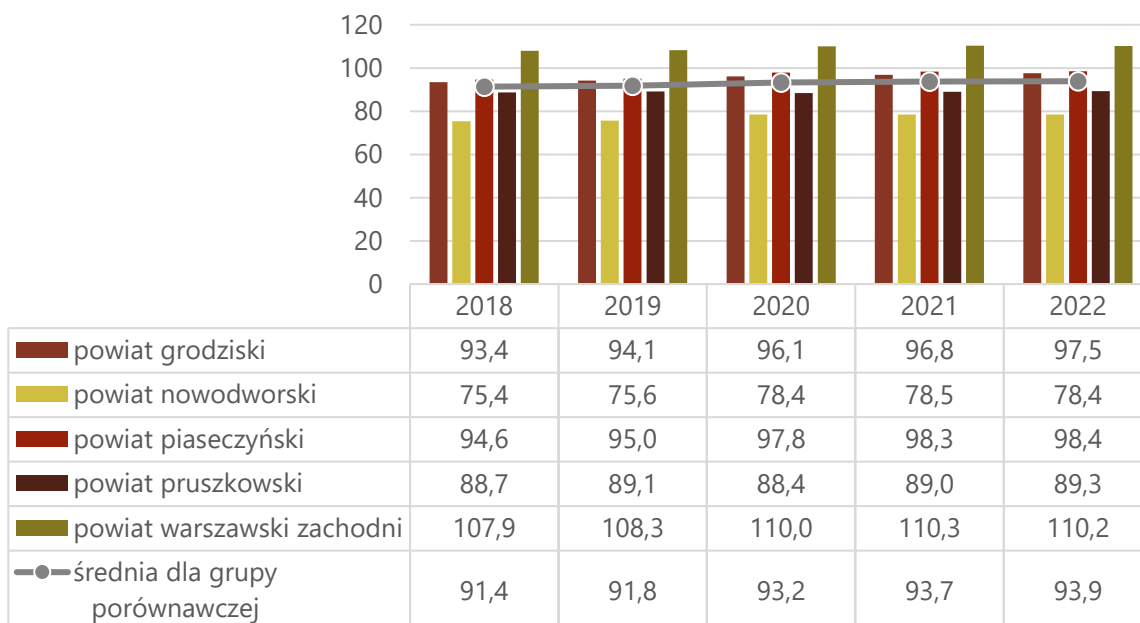
Tabela 39. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022 [m²]

	2018	2019	2020	2021	2022
Góra Kalwaria	85,3	85,9	91,9	92,4	92,2
Konstancin-Jeziorna	103,1	104,1	109,5	110,1	110,8
Lesznowola	119,0	118,6	115,2	115,1	112,9
Piaseczno	87,5	87,7	89,9	90,3	90,7
Prażmów	112,6	112,7	117,1	117,3	117,7
Tarczyn	84,2	84,0	88,5	89,3	90,0
powiat piaseczyński	94,6	95,0	97,8	98,3	98,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W powiatach wchodzących w skład grupy porównawczej średnia powierzchnia 1 mieszkania w roku 2022 wyniosła 93,9 m², co stanowi wartość wyższą o 2,5 m² niż w roku 2018. Najkorzystniejsza pod tym względem sytuacja występowała w powiecie warszawskim zachodnim (110,2 m²), z kolei w powiecie nowodworskim przeciętna powierzchnia mieszkania wynosiła zaledwie 78,4 m². Przedstawione dane ukazują, że sytuacja w powiecie piaseczyńskim w całym analizowanym okresie przyjmowała wartości wyższe niż średnia dla grupy porównawczej, co świadczy o jej korzystnej pozycji na tle jednostek sąsiednich.

Wykres 26. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów tworzących grupę porównawczą w latach 2018-2022 [m²]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W latach 2018-2022 widoczny był także wzrost liczby mieszkań przypadających na 1 000 ludności – w powiecie piaseczyńskim wartość wskaźnika wzrosła z 421,4 w 2018 roku do 431,0 w roku 2022. Tendencję wzrostową można było zaobserwować w większości gmin na jego obszarze – wyjątek stanowiła gmina Piaseczno gdzie odnotowano spadek na poziomie 1,0%, niemniej jednak wartość współczynnika jest tam najwyższa (451,6). Najmniej korzystnie przedstawia się sytuacja w gminie Góra Kalwaria (392,5).

Tabela 40. Liczba mieszkań przypadających na 1 000 ludności w gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022

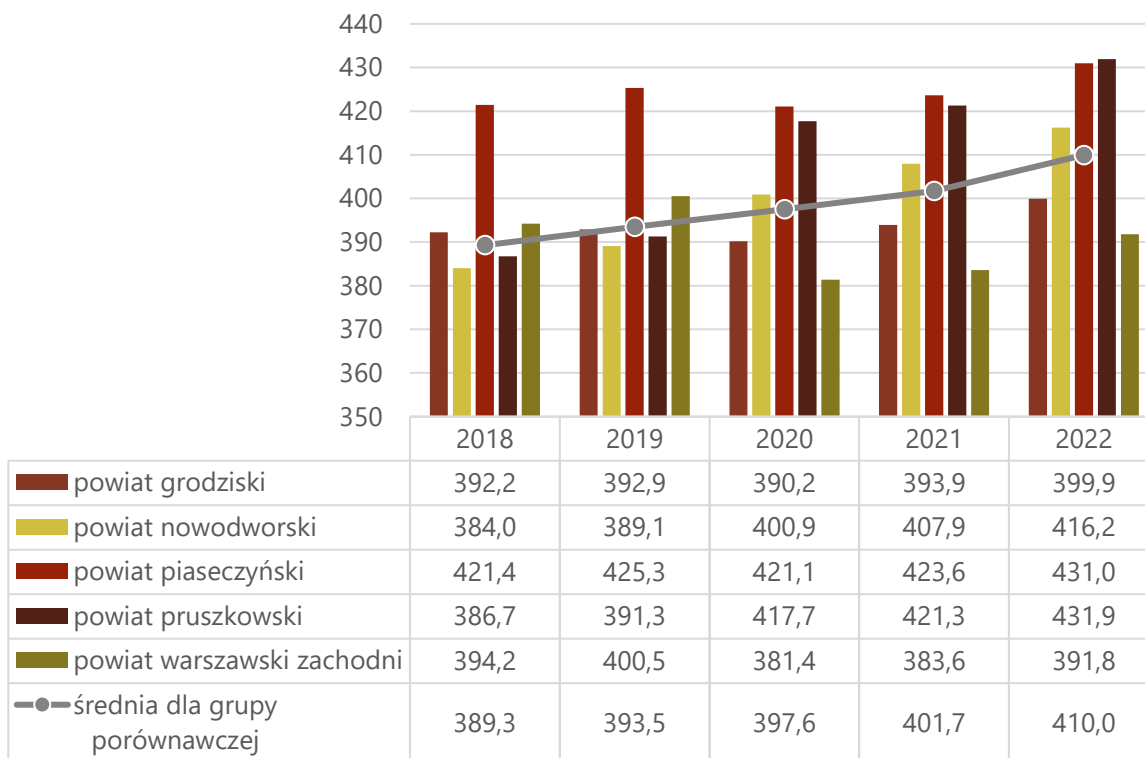
	2018	2019	2020	2021	2022
Góra Kalwaria	372,7	375,2	378,8	382,6	392,5
Konstancin-Jeziorna	415,4	419,4	438,4	444,2	451,4
Lesznowola	397,4	401,0	397,2	398,6	416,8
Piaseczno	456,2	458,7	445,6	447,6	451,6
Prażmów	334,8	341,3	347,0	350,8	353,6
Tarczyn	434,7	449,5	435,6	437,8	440,7
powiat piaseczyński	421,4	425,3	421,1	423,6	431,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W przypadku grupy porównawczej w 2022 roku liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców wyniosła 410,0. Powiatem o największej liczbie mieszkań na 1 000 ludności jest powiat pruszkowski (431,9). W przypadku pozostałych jednostek wartość współczynnika była niższa niż odnotowano w powiecie piaseczyńskim.

Wykres 27. Mieszkania na 1 000 ludności w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów tworzących grupę porównawczą w latach 2018-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

EDUKACJA

JEDNOSTKI OŚWIATOWE

Na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, jednym z priorytetowych zadań należących do zakresu działalności powiatu jest *zakładanie oraz prowadzenie publicznych szkół podstawowych specjalnych, szkół ponadpodstawowych, w tym integracyjnych oraz z oddziałami integracyjnymi lub specjalnymi, szkół sportowych i mistrzostwa sportowego oraz placówek wymienionych w art. 2 pkt 3-8, z wyjątkiem szkół i placówek o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym.*

W 2022 roku na terenie Powiatu funkcjonowało 6 techników, 6 liceów ogólnokształcących, trzy branżowe szkoły I stopnia, jedno samodzielne liceum ogólnokształcące dla młodzieży, dwie szkoły specjalne oraz poradnia psychologiczno-pedagogiczna. Najwięcej zespołów znajduje się w gminie Piaseczno (3) oraz w gminie Góra Kalwaria (2), z kolei po jednym w gminach: Konstancin-Jeziorna oraz Tarczyn.

Powiat piaseczyński w roku 2022 był również organem prowadzącym dla 2 szkół specjalnych: Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Zwycięzców Olimpiad Specjalnych w Piasecznie oraz Zespołu Szkół Specjalnych w Pęcherach.

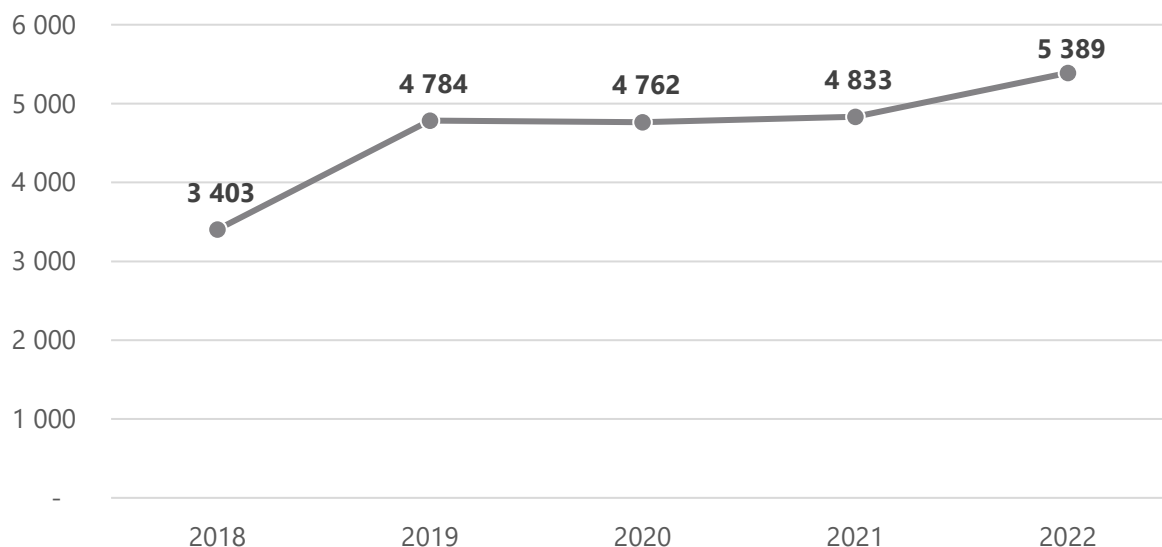
W szkołach ponadpodstawowych i placówkach, dla których organem prowadzącym jest Powiat, w 2022 roku zatrudnionych było łącznie 733 nauczycieli.

W roku szkolnym 2022/2023 łączna liczba uczniów realizujących naukę w placówkach oświatowych prowadzonych przez powiat piaseczyński wynosiła 5 352 – w porównaniu do roku 2018 liczba ta wzrosła o 1 949 osób. W klasach I naukę rozpoczęło:

- w liceach: 795 uczniów,
- w szkołach specjalnych: 85 uczniów,
- w technikach: 645 uczniów,
- w szkołach branżowych I stopnia: 177 uczniów.

Wykres 28. Dynamika liczby uczniów w placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest powiat piaseczyński w latach 2018-2022 [stan na 30 września]

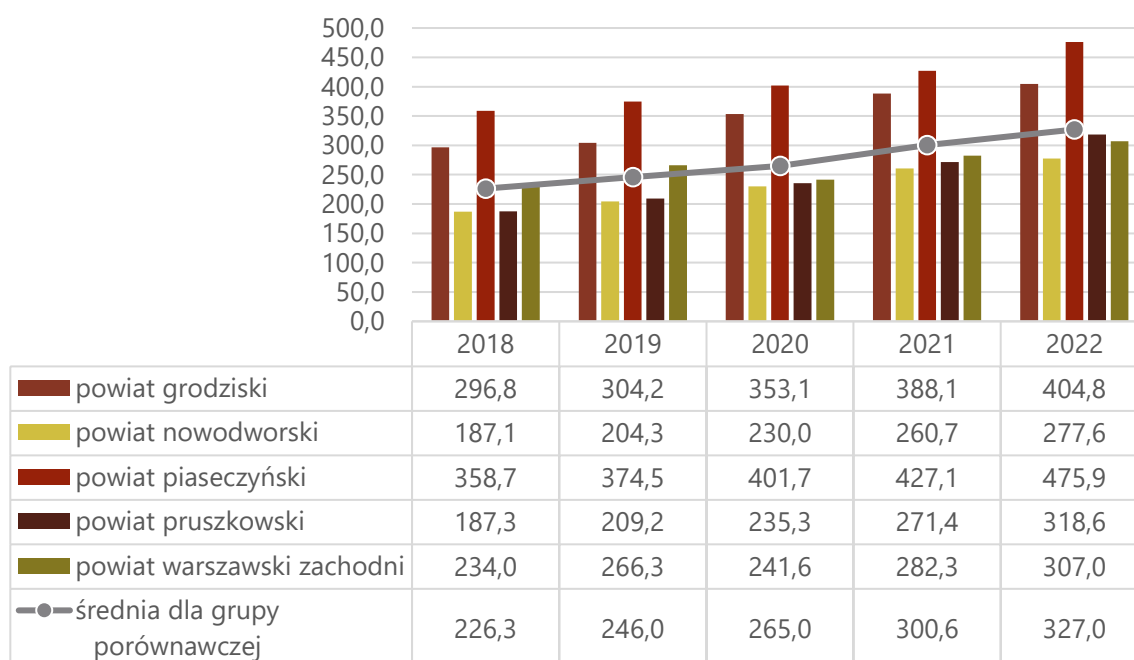
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie powiatu za lata 2018-2022

Na terenie powiatu piaseczyńskiego funkcjonuje również Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (PPP), która poza siedzibą główną w Piasecznie posiada również dwa punkty zamiejscowe w Górze Kalwarii oraz w Tarcynie. Celem działalności PPP jest:

- diagnozowanie problemów dzieci i młodzieży,
- udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- realizowanie zadań profilaktycznych, wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych,
- organizowanie i prowadzenie wspomagania przedszkoli, szkół i placówek w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych,
- wydawanie orzeczeń dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i problemami zdrowotnymi.

W latach 2018-2022 wydatki na oświatę i wychowanie w powiecie piaseczyńskim w przeliczeniu na 1 mieszkańca wykazywały tendencję wzrostową. Najmniejsza kwota przeznaczona była w 2018 roku i wynosiła 358,7 zł, natomiast największa w roku 2022 o wartości 475,9 zł. Jednocześnie były to najwyższe wartości przeznaczane na ten dział w zestawieniu z wydatkami odnotowanymi w przypadku powiatów tworzących grupę porównawczą. Nieco niższe wartości w przeliczeniu na 1 mieszkańca zaobserwowano w powiecie grodziskim, z kolei najniższe kwoty odnotowano w powiecie nowodworskim – w 2022 roku było to 277,6 zł.

Wykres 29. Wydatki na 1 mieszkańca w dziale oświata i wychowanie w latach 2018-2022 [zł]

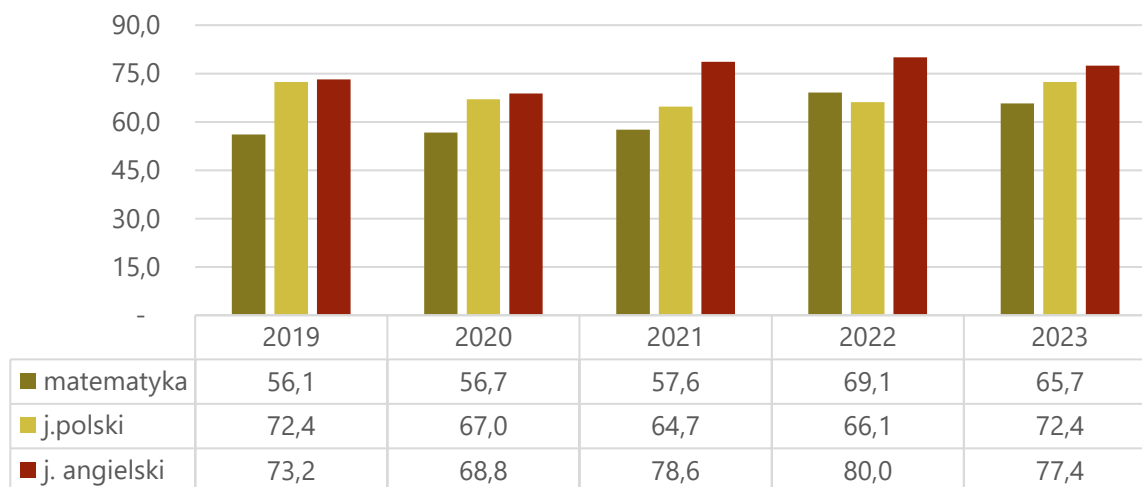
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

WYNIKI UCZNIÓW

Istotnym miernikiem w dziedzinie oświaty są wyniki egzaminu ósmoklasisty. W 2023 roku uczniowie powiatu piaseczyńskiego najlepiej poradzili sobie z językiem angielskim (77,4%), najgorzej zaś z matematyką (65,7%). W porównaniu do roku 2019 zaobserwowano poprawę w zakresie wyników z matematyki oraz języka angielskiego, z kolei wyniki z języka polskiego osiągnęły ten sam poziom, mimo znaczącego spadku w latach 2020-2022.

Wykres 30. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w powiecie piaseczyńskim w latach 2019-2023⁹ [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie mapy egzaminów opracowanej przez Ministerstwo Edukacji i Nauki

Wśród gmin zlokalizowanych na terenie powiatu piaseczyńskiego pod względem wyników z egzaminu ósmoklasisty zdecydowanie wyróżniają się gminy: Lesznowola oraz Piaseczno, gdzie uczniowie osiągnęli najwyższe wyniki w przypadku każdego z analizowanych przedmiotów. Najlepsze wyniki uzyskano z języka angielskiego (kolejno 81,5% i 80,6%), następnie uplasował się język polski (kolejno 74,8% oraz 73,9%), natomiast z matematyki odnotowane wyniki były nieco słabsze (kolejno 71,5% i 67,3%). Najniższe wyniki z egzaminu ósmoklasisty dostrzegalne są w przypadku uczniów z terenu gminy Góra Kalwaria.

Tabela 41. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w 2023 roku [%]

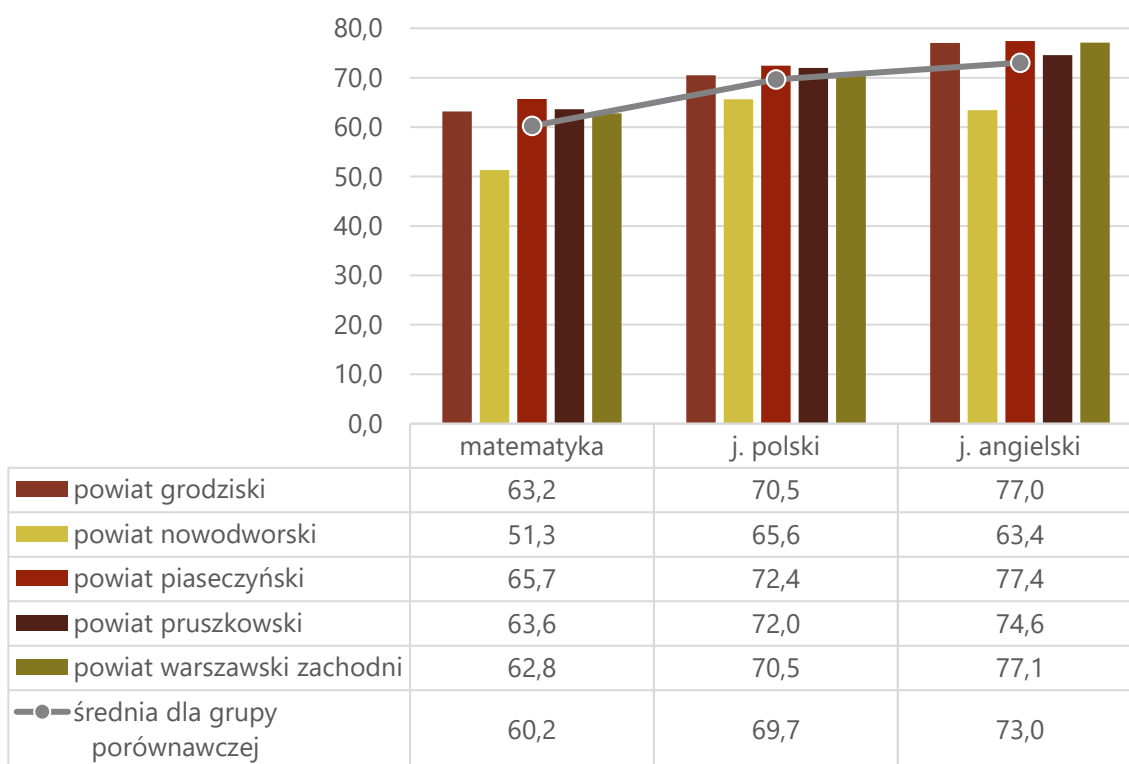
Gminy	matematyka	j. polski	j. angielski
Góra Kalwaria	56,2	66,4	66,0
Konstancin-Jeziorna	59,3	68,5	74,4
Lesznowola	71,5	74,8	81,5
Piaseczno	67,3	73,9	80,6
Prażmów	63,9	73,8	71,1
Tarczyn	61,8	66,7	66,8
powiat piaseczyński	65,7	72,4	77,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

⁹ Dane za rok 2018 nie są dostępne dlatego analizie poddano wyniki egzaminów w latach 2019-2023

W porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej, wyniki egzaminów ósmoklasisty w powiecie piaseczyńskim w 2023 roku przyjmowały zdecydowanie wyższe wartości. Najkorzystniej przedstawia się sytuacja w przypadku wyników z egzaminu z języka angielskiego (77,4%), podobne rezultaty zaobserwowano w przypadku powiatów: warszawskiego zachodniego (77,1%) oraz grodzkiego (77,0%). Natomiast najniższe wyniki w grupie porównawczej uzyskano w szkołach na terenie powiatu nowodworskiego (63,4%). Część matematyczna prezentuje najniższy poziom – średnia dla grupy porównawczej wyniosła w 2023 roku 60,2% i była wyższa jedynie od średniej dla powiatu grodzkiego (51,3%). W każdym z analizowanych egzaminów średni wynik dla grupy porównawczej przyjmował niższe wartości niż w przypadku powiatu piaseczyńskiego

Wykres 31. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów tworzących grupę porównawczą w 2022 roku [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie mapy egzaminów opracowanej przez Ministerstwo Edukacji i Nauki

AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA

Powiat piaseczyński dąży do rozwijania społeczeństwa obywatelskiego poprzez współpracę między administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*. Partnerstwo to ma na celu usprawnienie wykonywania zadań Powiatu poprzez możliwie pełne wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych oraz wzrost partycypacji społecznej w perspektywie długookresowej. Współdziałanie odbywa się na podstawie rocznego Programu współpracy powiatu piaseczyńskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi uprawnionymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Najważniejsze obszary zadań publicznych realizowanych w ramach współpracy Powiatu z organizacjami, określone w Programie na rok 2023 to:

- polityka społeczna,
- ochrona zdrowia i promocja zdrowego stylu życia,
- udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej,
- wolontariat,
- kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- upowszechnianie turystyki,
- upowszechnianie kultury fizycznej i sportu,
- bezpieczeństwo,
- działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów.

Na realizację powyższych zadań samorząd zabezpiecza w budżecie stosowne do potrzeb środki. Na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. *prawo o stowarzyszeniach*, istnieje możliwość założenia stowarzyszeń i stowarzyszeń zwykłych, nad którymi nadzór sprawuje Starosta. W powiecie piaseczyńskim istnieje 171 stowarzyszeń zwykłych nadzorowanych przez Starostę. Nie mogą one zrzeszać osób prawnych, powoływać terenowych jednostek organizacyjnych, prowadzić działalności gospodarczej i odpłatnej działalności pożytku publicznego. Środki na

działalność uzyskiwane są głównie przez składki członkowskie, darowizny lub ofiarności publiczne. Aktualna ewidencja stowarzyszeń prowadzonych przez Starostę znajduje się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) powiatu piaseczyńskiego.

LOKALNE GRUPY DZIAŁANIA

Zgodnie z danymi zawartymi w Bazie Lokalnych Grup Działania 2014-2020, na obszarze województwa mazowieckiego działa 29 Lokalnych Grup Działania (LGD), które są rodzajem partnerstwa terytorialnego, powstałego jako oddolna inicjatywa, zrzeszająca przedstawicieli lokalnych organizacji z sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego oraz mieszkańców działających na rzecz lokalnej społeczności.¹⁰ Na obszarze powiatu piaseczyńskiego swoją działalność prowadzi LGD Perły Mazowsza.

Stowarzyszenie Perły Mazowsza – Lokalna Grupa Działania jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem o celach niezarobkowych. Ma za zadanie działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, aktywizowanie ludności wiejskiej, realizację lokalnej strategii rozwoju oraz prowadzenie działań wpływających na sprawniejsze wykorzystanie potencjału rozwojowego terenów wiejskich, poprawę ich konkurencyjności jako miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej, a także aktywizację oraz współpracę lokalnych środowisk.¹¹ Siedziba LGD znajduje się w Tarczynie. Obszar działania obejmuje gminy: Góra Kalwaria, Konstancin-Jeziorna, Prażmów oraz Tarczyn.

¹⁰ <https://ksow.pl/baza-danych>

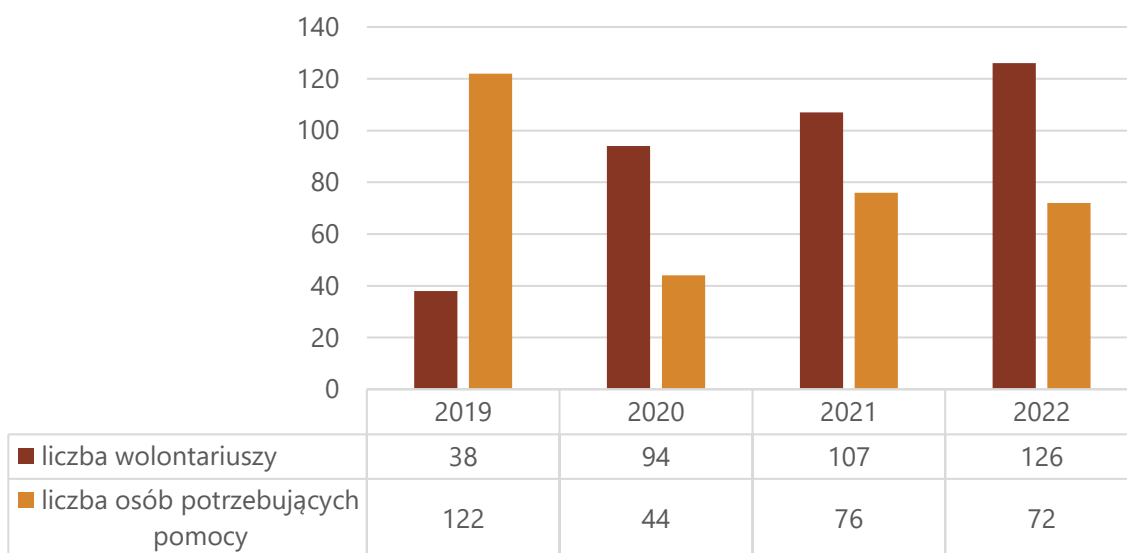
¹¹ <https://lgd-tp.pl/>

BAZA WOŁONTARIATU POWIATU PIASECZYŃSKIEGO

Od 2019 roku na terenie powiatu piaseczyńskiego funkcjonuje **Baza Wolontariatu Powiatu Piaseczyńskiego**. Celem projektu jest tworzenie i koordynowanie przestrzeni nawiązywania kontaktów i wymiany informacji pomiędzy osobami potrzebującymi pomocy a wolontariuszami. W 2022 roku pomoc potrzebującym świadczyło 126 wolontariuszy, co oznacza ponad trzykrotny wzrost od początku działalności Bazy. W ostatnich latach liczba osób świadczących pomoc była wyższa niż liczba zarejestrowanych osób jej potrzebujących.

Wykres 32. Liczba wolontariuszy świadczących pomoc oraz osób potrzebujących zarejestrowanych w Bazie w latach 2019-2022

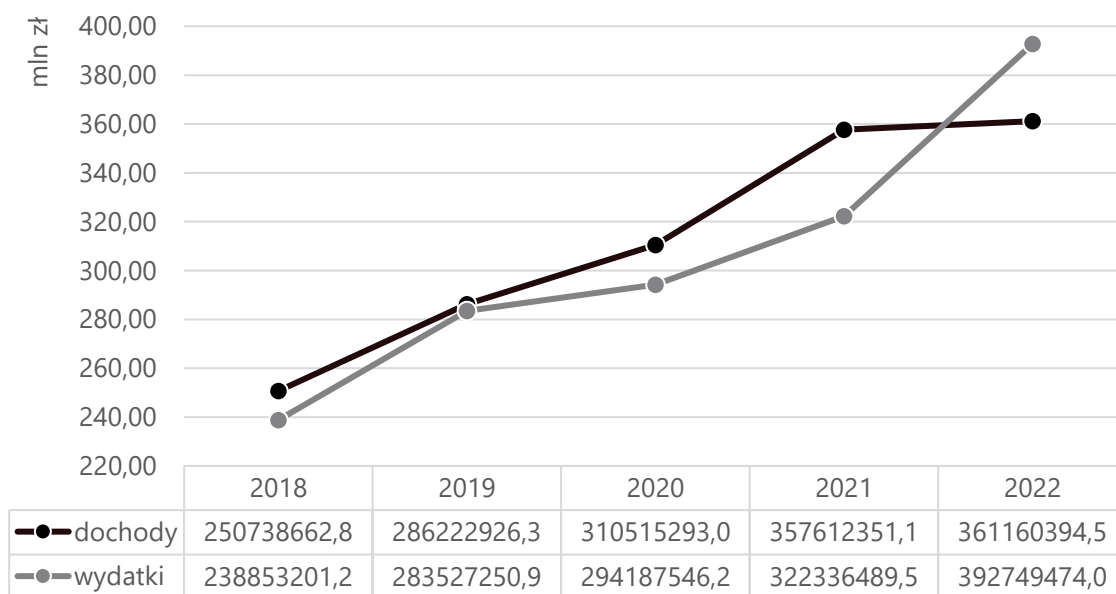
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie powiatu za lata 2019-2022

FINANSE SAMORZĄDOWE

BUDŻET POWIATU PIASECZYŃSKIEGO

W latach 2018-2022 w powiecie piaseczyńskim zarówno wydatki, jak i dochody wykazywały tendencję wzrostową. W latach 2018-2021 wartość dochodów nieznacznie przewyższała wydatki, natomiast w ostatnim roku nastąpiło odwrócenie sytuacji. Najniższy dochód Powiat osiągnął w 2018 roku (250 738 662,8 zł), zaś najwyższy w 2022 roku (361 160 394,5 zł). W obszarze wydatków, najniższa kwota również odnotowana została w 2018 roku (238 853 201,2 zł), natomiast najwyższa w 2022 roku (392 749 474,0 zł).

Wykres 33. Dochody i wydatki powiatu piaseczyńskiego (ogółem) w latach 2018-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Analizując dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminach powiatu piaseczyńskiego zauważyć można, że w latach 2018-2022 nastąpił wzrost wartości wskaźnika – najwyższy, na poziomie 49,0% odnotowano w gminie Tarczyn, z kolei najniższy w przypadku gmin: Piaseczno (15,5%) oraz Lesznówola (16,0%), gdzie dochody przypadające na 1 mieszkańca w całym analizowanym okresie przyjmowały wysokie wartości.

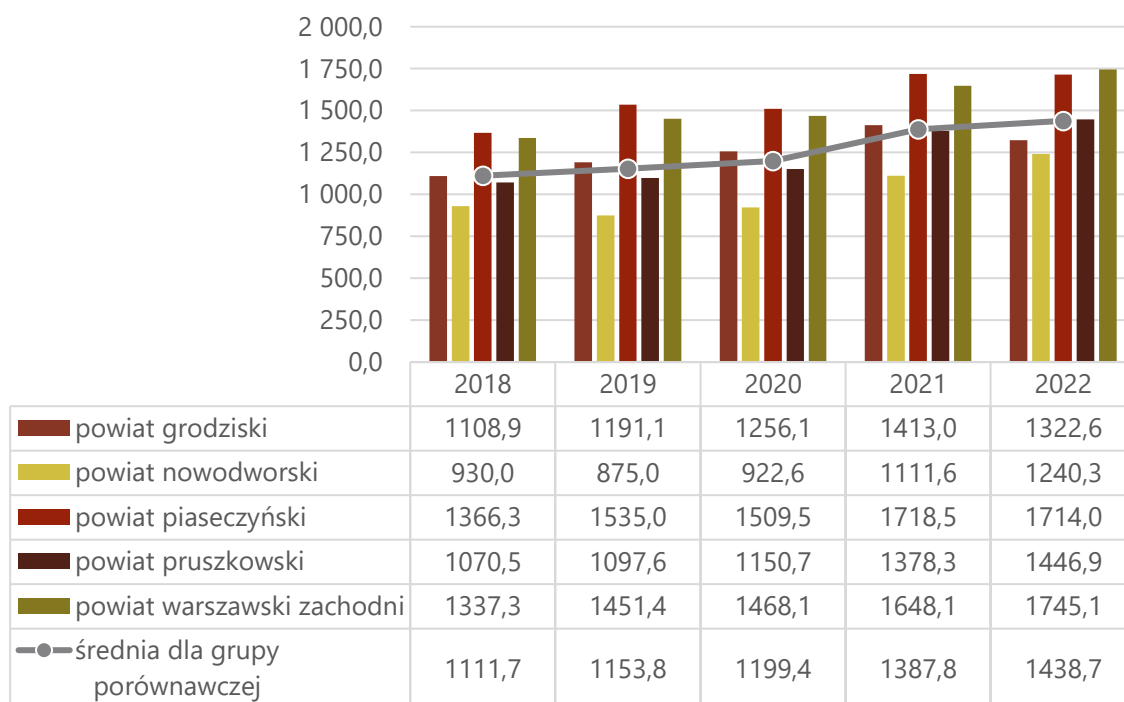
Tabela 42. Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022 [zł]

Gminy	2018	2019	2020	2021	2022
Góra Kalwaria	4 884,0	5 657,4	5 942,7	6 415,1	6 690,4
Konstancin-Jeziorna	6 748,9	7 515,6	7 512,8	8 615,3	8 793,3
Lesznowola	7 844,1	8 886,3	8 418,6	9 168,7	9 097,8
Piaseczno	5 876,5	6 927,8	6 653,8	7 439,8	6 790,6
Prażmów	4 417,4	5 103,2	5 209,9	5 987,4	5 893,2
Tarczyn	5 131,2	5 648,6	6 471,7	7 281,8	7 643,5
powiat piaseczyński	1 366,3	1 535,0	1 509,5	1 718,5	1 714,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Podobnie w przypadku powiatów tworzących grupę porównawczą, dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca systematycznie rosły – w analizowanym przedziale czasu zwiększyły się o ponad 29,4% w przypadku średniej dla grupy porównawczej, co dowodzi sukcesywnie poprawiającej się sytuacji finansowej w regionie. Nieco korzystniej niż w powiecie piaseczyńskim przedstawia się sytuacja w przypadku powiatu warszawskiego zachodniego – w 2022 roku wartość dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiła tam 1 745,1 zł, co oznacza różnicę na poziomie 31,1 zł/osobę. Najniższe dochody na 1 mieszkańca zaobserwowano w powiecie nowodworskim – 1 240,3 zł, co względem grupy porównawczej stanowi wartość niższą o blisko 200,0 zł.

Wykres 34. Dochody na 1 mieszkańca w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów tworzących grupę porównawczą w latach 2018-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Analizując wydatki na 1 mieszkańca w gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022 zauważyć można, że w każdej z jednostek odnotowano ich wzrost – najwyższy, na poziomie 43,4% w przypadku gminy Tarczyn, natomiast najniższy wzrost wskaźnika zaobserwowano w gminach: Lesznowola (o 17,2%) oraz Piaseczno (o 18,8%). Oznacza to, że uzyskane tendencje odpowiadają tym zmianom w wartości dochodów przypadających na 1 mieszkańca.

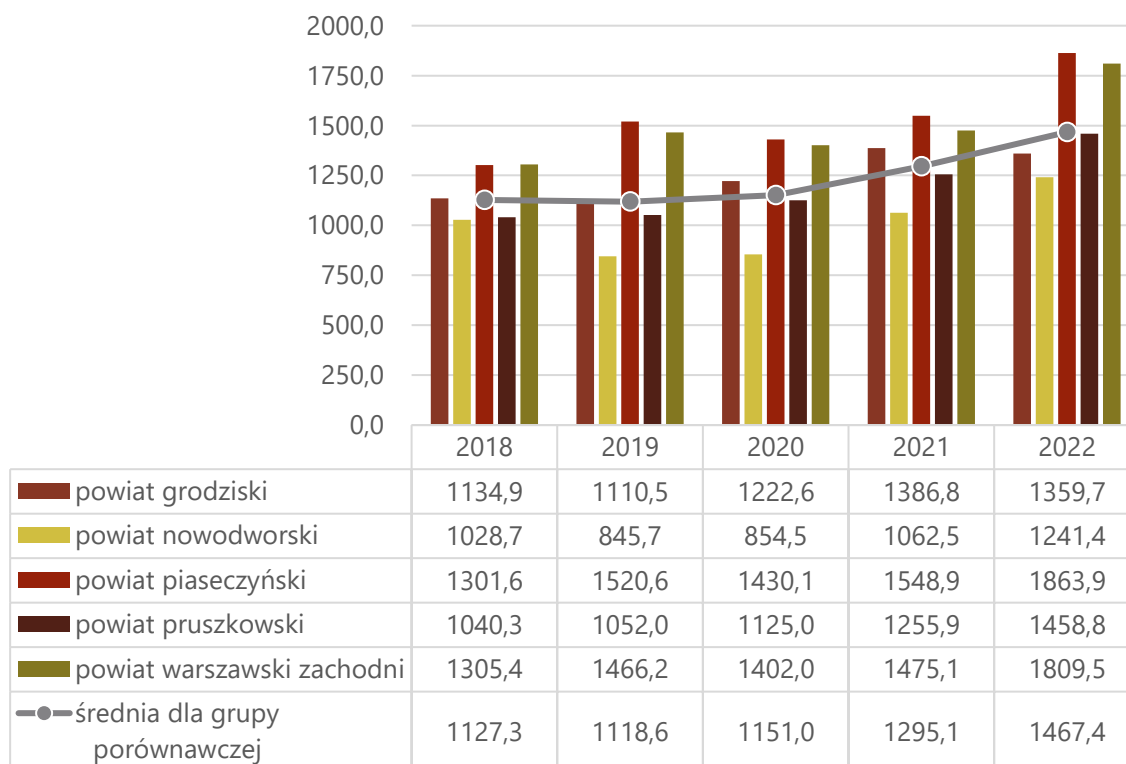
Tabela 43. Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022 [zł]

Gminy	2018	2019	2020	2021	2022
Góra Kalwaria	5 057,4	5 541,4	5 862,1	6 052,6	6 860,0
Konstancin-Jeziorna	6 758,8	7 579,2	7 312,4	7 707,6	8 491,1
Lesznowola	7 943,6	10 701,3	9 047,6	9 023,7	9 308,5
Piaseczno	6 079,7	7 118,6	6 610,0	7 159,0	7 225,7
Prażmów	4 595,6	5 056,3	4 926,7	5 781,4	6 106,6
Tarczyn	5 412,2	5 292,8	5 731,2	6 886,1	7 762,3
powiat piaseczyński	1 301,6	1 520,6	1 430,1	1 548,9	1 863,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W całym powiecie piaseczyńskim zaobserwowano wzrost wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca na poziomie 43,2%, co jednocześnie stanowi najwyższą wartość odnotowaną w analizowanej grupie. Podobne tendencje uzyskano w przypadku dwóch jednostek z grupy porównawczej, a mianowicie powiatu pruszkowskiego i warszawskiego zachodniego, gdzie nastąpił wzrost dochodów względem roku 2018 na poziomie około 40,0%. Najniższą wartością wydatków w 2022 roku odznaczały się powiaty: nowodworski (1 241,4 zł) oraz grodziski (1 359,7 zł).

Wykres 35. Wydatki na 1 mieszkańca w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w latach 2018-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

POWIĄZANIA FUNKCJONALNE

Każda jednostka osadnicza pełni określoną funkcję, wynikającą z jej potencjału społecznego i ekonomicznego. Rodzaj i ranga tych funkcji wyznaczają obszar będący strefą oddziaływania. Pełnienie danej funkcji i zasięg jej oddziaływania wynikają z określonego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego jednostki. W budowaniu sieci współpracy kluczowym elementem jest kondycja ośrodka centralnego, spełniającego potrzeby wyższego rzędu mieszkańców obszarów go otaczających oraz kształtującego rozwój społeczno-gospodarczy regionu. Zarówno miasto centralne, jak i ośrodki przyległe pozostają w strefie wzajemnego oddziaływania, uzupełniając świadczone funkcje. Mniejsze ośrodki miejskie przejmują zadania większych, odciążając je i tym samym podlegając zmianom o charakterze przestrzenno-funkcjonalnym, wzmacniając tym samym swój potencjał społeczno-gospodarczy. Polityka terytorialna, ukierunkowana na rozwój gospodarki sieciowej, opartej na szerokiej współpracy zwiększa szanse rozwojowe JST.

Położenie powiatu piaseczyńskiego w centrum województwa mazowieckiego, w bezpośrednim sąsiedztwie miasta stołecznego Warszawy, sprzyja intensyfikacji procesów demograficznych i gospodarczych (wzrost liczby ludności, bliskość rynków pracy, szeroki rynek zbytu, itp.). Stanowi on naturalną bazę noclegową dla mieszkańców pracujących w Warszawie. Czytelne i istotne powiązania funkcjonalne w wymiarze gospodarczym, infrastrukturalnym, jak i usług publicznych poszczególnych gmin powiatu piaseczyńskiego predestynuje miasto Piaseczno do pełnienia roli rdzenia posiadającego potencjał rozwojowy.

Dostępność przestrzenna, kształtowana przez istniejący układ komunikacyjny, stanowi niezwykle ważny czynnik w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej, mobilności mieszkańców oraz formowania systemu osadniczego, oddziałując tym samym na poziom życia lokalnej społeczności. Rozwój istniejącego systemu komunikacyjnego stanowi również istotny czynnik w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, związanemu z zapewnieniem możliwości do zaspokajania

najważniejszych potrzeb (ochrona zdrowia, edukacja, kultura, usługi). Powiązania funkcjonalne w powiecie piaseczyńskim w zakresie transportu drogowego kształtowane są poprzez sieć dróg krajowych, wojewódzkich oraz powiatowych, zapewniając dogodne połączenia zarówno z jednostkami sąsiednimi, jak i głównymi ośrodkami miejskimi w regionie jak Warszawa. Istotnym aspektem wpływającym na stopień integracji obszaru jest także dostęp do komunikacji publicznej, który na obszarze niektórych gmin w Powiecie jest bardzo ograniczony. Powiat zapewnia także powiązania transportowe związane z obecnością linii kolejowych przebiegających przez jego obszar.

Bardzo ważnym czynnikiem wpływającym na funkcjonowanie i zasięg strefy oddziaływania Powiatu jest poziom życia kulturalnego, a także ranga i jakość organizowanych imprez. Powiat piaseczyński jest siedzibą wielu instytucji kultury i związanych z kulturą, które są dostępne dla mieszkańców całego obszaru, jak i również jednostek sąsiednich. Zasoby środowiska kulturalnego, takie jak zabytki kultury materialnej, czego przykładem jest Zamek książąt mazowieckich w Czersku oraz Kościół w Rembertowie znajdujący się na szlaku Drewniane skarby Mazowsza, stanowią bogatą ofertę nie tylko dla turystów ale również społeczności lokalnej.

Dobra infrastruktura techniczna i liczne wydarzenia sportowe powodują, że notuje się wysokie zainteresowanie tą dziedziną życia. Imprezy biegowe organizowane m.in. przez Stowarzyszenie Rekreacyjno-Sportowe „Kondycja”, w tym Piaseczyńska Piątka, Bieg Złotych Liści czy też Frog Race. przyciągają uczestników z całego regionu.

Na obszarze Powiatu zlokalizowane są liczne miejsca do spędzania wolnego czasu, rekreacji i sportu, co zwiększa stopień atrakcyjności obszaru. Istotnym walorem powiatu piaseczyńskiego jest uzdrowisko w Konstancinie-Jeziornie, będące jedynym tego typu obiektem na Mazowszu.

Przez teren powiatu piaseczyńskiego przebiega kilka tras rowerowych o znaczeniu ponadlokalnym, w tym Szlak Lasów Chojnowskich, Szlak Główny Krainy Jeziorki, Warszawska Obwodnica Turystyczna – Krwawa Pętla, oraz Szlak dookoła Góry Kalwarii. Uwzględniają one walory krajobrazowe oraz kulturowe obszaru, a ich głównym celem jest zapewnienie aktywnego wypoczynku w regionie oraz promocja rozwoju turystyki rowerowej.

Walory przyrodnicze powiatu piaseczyńskiego stanowią o dużym potencjale w zakresie rozwoju turystyki wypoczynkowej i weekendowej. W granicach administracyjnych Powiatu zlokalizowane są interesujące formy ochrony przyrody, w tym m.in. rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu, park krajobrazowy, trzy obszary w sieci Natura 2000. Pełnią one funkcje nie tylko przyrodniczo-krajobrazowe, ale również edukacyjne, tworząc atrakcyjną ofertę spędzania czasu wolnego zarówno dla mieszkańców, jak i użytkowników zewnętrznych. Ponadto obszar Powiatu częściowo pokryty jest siecią korytarzy ekologicznych, stanowiących liniowe obszary umożliwiające migrację roślin i zwierząt między siedliskami, warunkujących prawidłowy rozwój gatunku, odgrywając tym samym istotną rolę w ochronie środowiska przyrodniczego. Ich zasięg nawiązuje do przebiegu doliny Wisły, wyznaczającej wschodnią granicę Powiatu.

Posiadane uwarunkowania umożliwiają rozwój powiatu piaseczyńskiego pod względem turystycznym, przy wykorzystaniu istniejących zasobów przyrodniczych, kulturalnych i rekreacyjnych, szczególnie przy nawiązaniu współpracy ponadlokalnej oraz wypracowaniu kompleksowego produktu turystycznego.

Rysunek 12. Powiązania funkcjonalne powiatu piaseczyńskiego

- Korytarz transportowy o znaczeniu krajowym
- Korytarz transportowy o znaczeniu regionalnym
- Kolejowy korytarz transportowy
- Wodny szlak turystyczny (kajakowy)
- ▨ Korytarze ekologiczne
- Obszary chronione
- Obszary szczególnego zagrożenia powodzią
- ✚ Szlak Drewniane skarby Mazowsza
- Ciągi korytarzy ekologicznych

Źródło: Opracowanie własne

BADANIE ANKIETOWE

W proces tworzenia Strategii rozwoju powiatu piaseczyńskiego na lata 2024-2034 zaangażowano także społeczność lokalną, która wzięła udział w anonimowym badaniu ankietowym mającym na celu ocenę poszczególnych uwarunkowań funkcjonowania Powiatu, określenie stopnia zadowolenia z zamieszkania na obszarze Powiatu oraz oczekiwanego obrazu Powiatu w 2034 roku. Ponadto dzięki przeprowadzonemu badaniu, mieszkańcy mieli możliwość wskazania działań mających największy wpływ na rozwój Powiatu oraz zdefiniowania jego mocnych i słabych stron.

PRÓBA BADAWCZA

W przeprowadzonym badaniu ankietowym wzięły udział 473 osoby, z czego kobiety stanowiły 66,0% (312 osób), a mężczyźni – 34,0% (161 osób).

Rysunek 13. Płeć respondentów

W badaniu ankietowym wzięli udział mieszkańcy ze wszystkich gmin powiatu piaseczyńskiego, jednakże największą część stanowiły osoby zamieszkujące gminę Piaseczno (236 osób, tj. 49,9%). Blisko co piąty ankietowany to mieszkaniec gminy Lesznówola (86 osób, tj. 18,2%), natomiast najmniejszy odsetek respondentów stanowiły osoby z terenu gminy Tarczyn (22 osoby, tj. 4,7%). Szczegółowe dane przedstawione zostały w kolejnej tabeli.

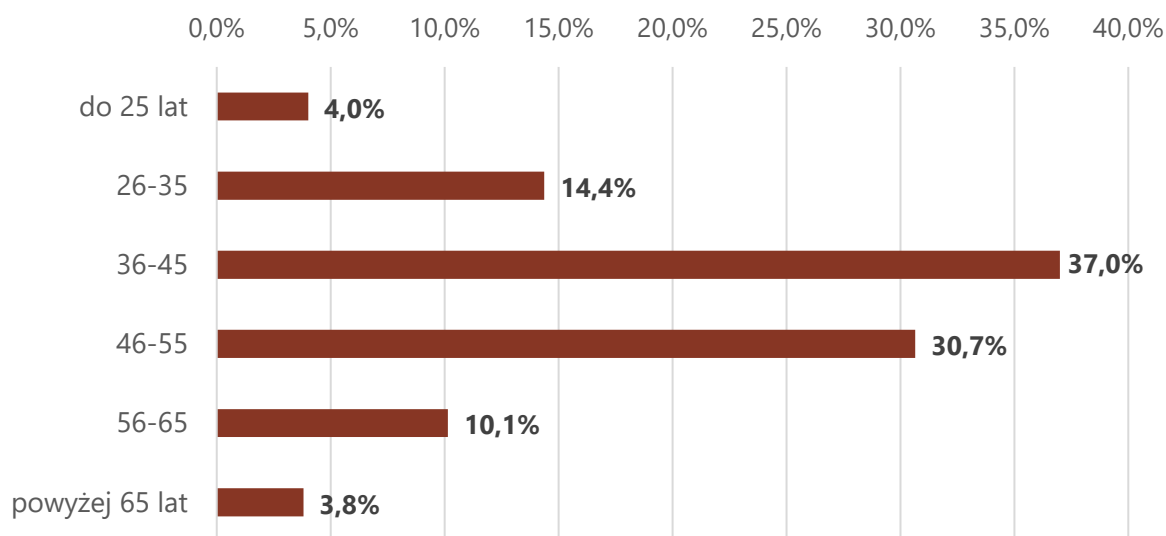

Tabela 44. Miejsce zamieszkania respondentów

Gmina	Liczba respondentów	[%]
Piaseczno	49,9%	236
Lesznówola	18,2%	86
Góra Kalwaria	14,2%	67
Prażmów	6,8%	32
Konstancin-Jeziorna	6,3%	30
Tarczyn	4,7%	22

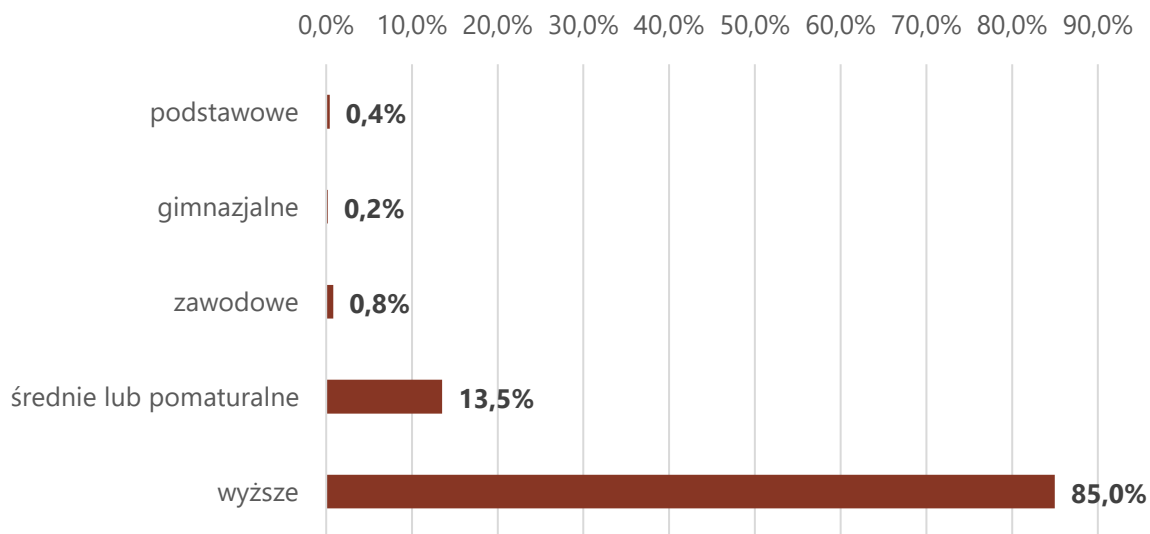
W procesie badawczym aktywnie wzięły udział wszystkie grupy społeczne, spośród których najliczniej odpowiadały osoby w wieku 36-45 lat (37,0%) oraz 46-55 lat (30,7%). Najmniejszy odsetek mieszkańców biorących udział w badaniu stanowiły osoby poniżej 25 życia (4,0%) oraz powyżej 65 roku życia (3,8%).

Wykres 36. Wiek respondentów

Zdecydowana większość respondentów uczestniczących w badaniu ankietowym posiada wykształcenie wyższe (85,0%), natomiast 13,5% stanowią osoby legitymujące się wykształceniem średnim lub pomaturalnym. Najmniejszy udział w badaniu miały osoby z wykształceniem zawodowym (0,8%), gimnazjalnym (0,2%) oraz podstawowym (0,4%).

Wykres 37. Wykształcenie respondentów

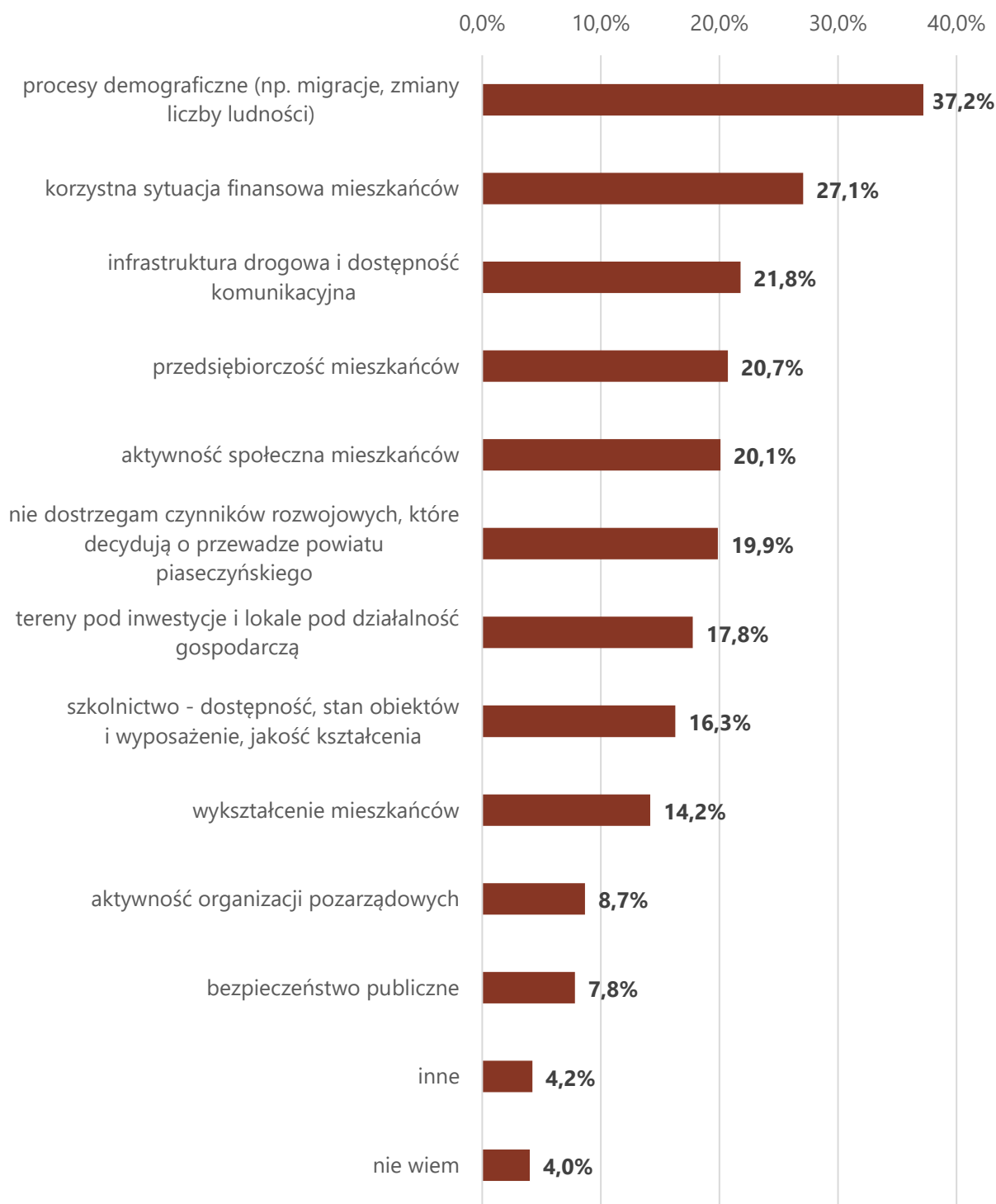
WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH

Mieszkańcy uczestniczący w badaniu ankietowym zostali poproszeni o wskazanie czynników rozwojowych, których potencjał decyduje o przewadze powiatu piaseczyńskiego nad innymi powiatami na Mazowszu. Każdy respondent miał możliwość udzielić maksymalnie 3 odpowiedzi. Za najważniejszy czynnik rozwojowy uznano procesy demograficzne, takie jak migracje czy zmiany w zakresie liczby ludności (37,2%). Istotne znaczenie z punktu widzenia średnio co czwartego mieszkańca ma również korzystna sytuacja finansowa mieszkańców Powiatu (27,1%), z kolei według co piątego badanego – infrastruktura drogowa i dostępność komunikacyjna (21,8%). Ponadto często wskazywano również na przedsiębiorczość mieszkańców (20,7%) i aktywność społeczną mieszkańców (20,1%). Najrzadziej wybieranymi aspektami było, z kolei bezpieczeństwo publiczne (7,8%), a także aktywność organizacji pozarządowych (8,7%). Zaledwie 4,0% respondentów nie potrafiło wskazać czynników decydujących o przewadze powiatu piaseczyńskiego nad innymi jednostkami z obszaru Mazowsza, natomiast blisko co piąty ankietowany stwierdził, że na terenie Powiatu brak jest jakichkolwiek aspektów wskazujących na jego przewagę w regionie (19,9%). Zdaniem 4,2% ankietowych, powiat

piaseczyński wyróżnia się także innymi czynnikami rozwojowymi, które nie zostały wskazane w kafeterii odpowiedzi. Należą do nich m.in.: *bliskość Warszawy i szansa bycia częścią aglomeracji, posiadane zasoby środowiskowe, zielona infrastruktura o rekreacyjnym charakterze, zasoby środowiskowe pełniące funkcje ekosystemowe, Parki i rezerваты przyrody oraz zasoby wodne, ochrona zdrowia, Jedyne uzdrowisko na Mazowszu* itp.

Wykres 38. Czynniki rozwojowe, które decydują o przewadze powiatu piaseczyńskiego nad innymi powiatami na Mazowszu

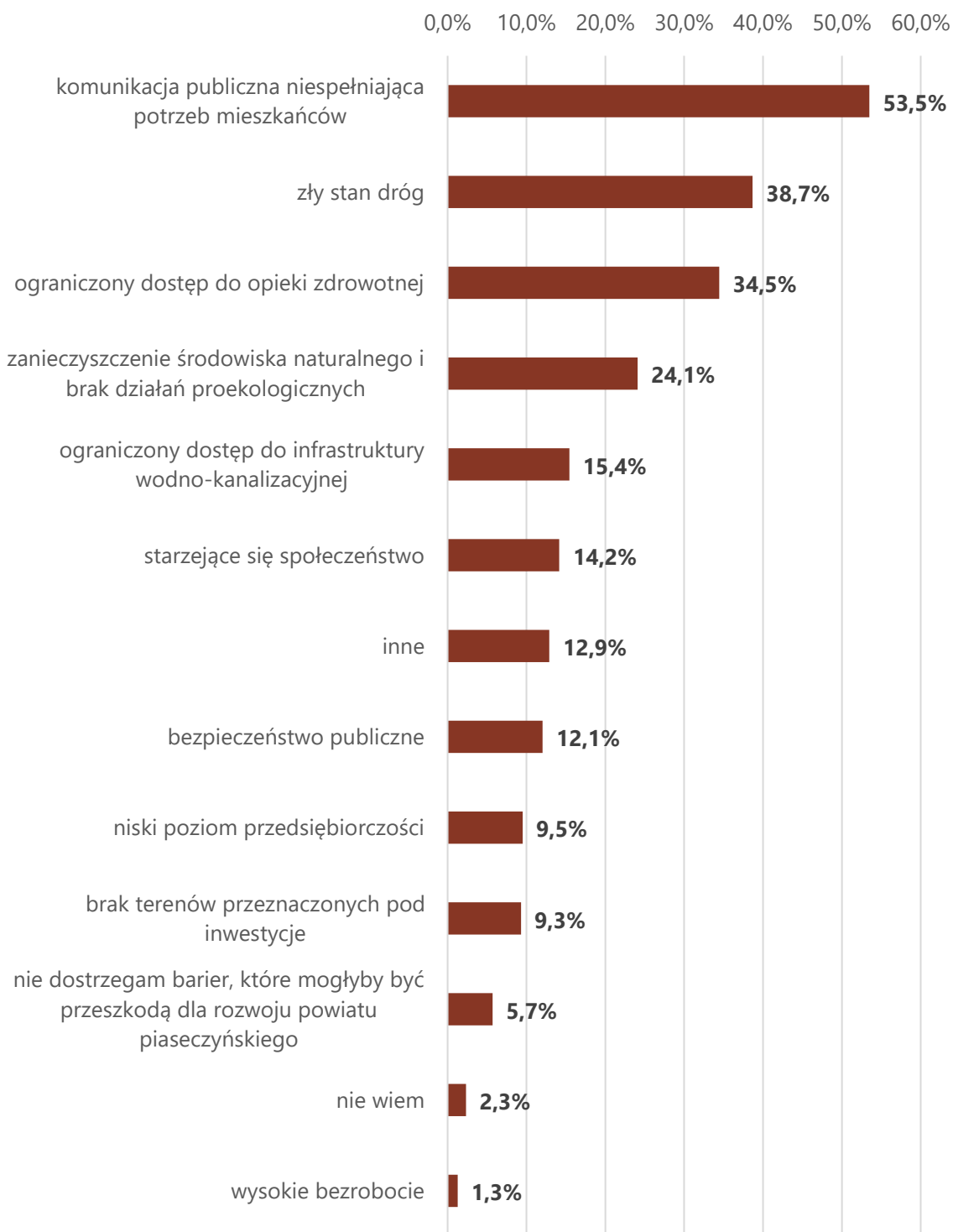

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Wśród barier rozwojowych powiatu piaseczyńskiego, czyli aspektów stanowiących przeszkodę, najczęściej wskazywano na komunikację publiczną niespełniającą potrzeb mieszkańców (53,5%), zły stan dróg (38,7%) oraz ograniczony dostęp do opieki zdrowotnej (34,5%). Stosunkowo niewielką przeszkodę stanowią natomiast brak terenów przeznaczonych pod inwestycje (9,3%) oraz niski poziom przedsiębiorczości (9,5%). Wśród innych odpowiedzi udzielonych przez respondentów najczęściej pojawiły się: kwestia osób z niepełnosprawnościami: *dostępność, aktywizacja, integracja społeczna oraz zachęcenie osób z niepełnosprawnościami do wolontariatu, ponoszenie kosztów związanych z utrzymywaniem mieszkańców nieodprowadzających podatków w miejscu zamieszkania, brak inicjatyw dla rodzin z dziećmi, hałas lotniczy, korki, słabo rozwinięty transport modalny, niekontrolowane rozproszenie zabudowy, brak chodników i ścieżek rowerowych, brak uwzględnienia zagrożeń dla klimatu w działaniach na rzecz rozwoju, mała liczba rozrywek (restauracje, wydarzenia kulturalne), kompletny brak zaangażowania Powiatu w transport kolejowy, problemy z dziedziny oświaty – słabe szkoły niski poziom edukacji itp.*

Jedynie 2,3% respondentów nie potrafiło wskazać żadnych barier rozwojowych, natomiast 5,7% ankietowanych nie dostrzega ich w ogóle na terenie Powiatu.

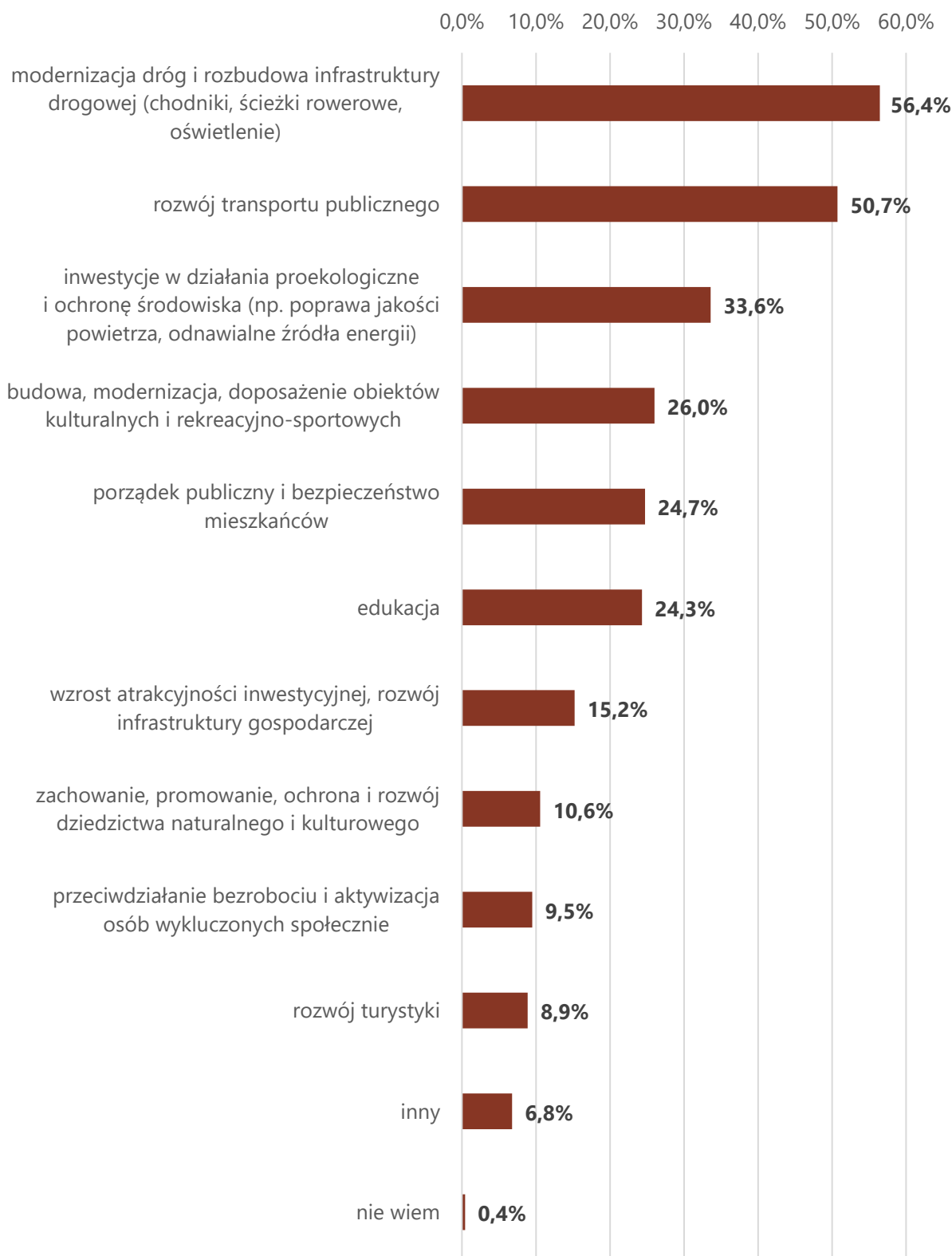
Wykres 39. Najważniejsze bariery rozwojowe dla rozwoju powiatu piaseczyńskiego

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejne pytanie dotyczyło określenia obszarów priorytetowych dla dalszego rozwoju powiatu piaseczyńskiego. Ponownie każdy respondent miał możliwość udzielić maksymalnie 3 odpowiedzi. Średnio co drugi respondent wskazywał na modernizację dróg i rozbudowę infrastruktury drogowej (56,4%) oraz rozwój transportu publicznego (50,7%), natomiast co trzecia odpowiedź dotyczyła inwestycji w działania proekologiczne i ochronę środowiska (33,6%). Jedynie 0,4% spośród ankietowanych, nie potrafiło wskazać obszarów priorytetowych dla dalszego rozwoju Powiatu. Wśród innych odpowiedzi udzielonych przez respondentów wyróżniono m.in. *rozwój szkolnictwa wyższego poziomu, np. filia uczelni, wyrównywanie różnic rozwoju między gminami, ograniczenie hałasu, działania na rzecz klimatu, dostęp do specjalistów opieki zdrowotnej, ograniczenie sprzedaży gruntów deweloperom, inwestycja w rozwój terenów zielonych, a także miejsc dla młodzieży, budowa ogólnodostępnych, terenowych punktów pozyskiwania sprawności fizycznej dla osób 45+ oraz działania na rzecz zachowania atrakcyjności turystycznej Powiatu* (6,8%).

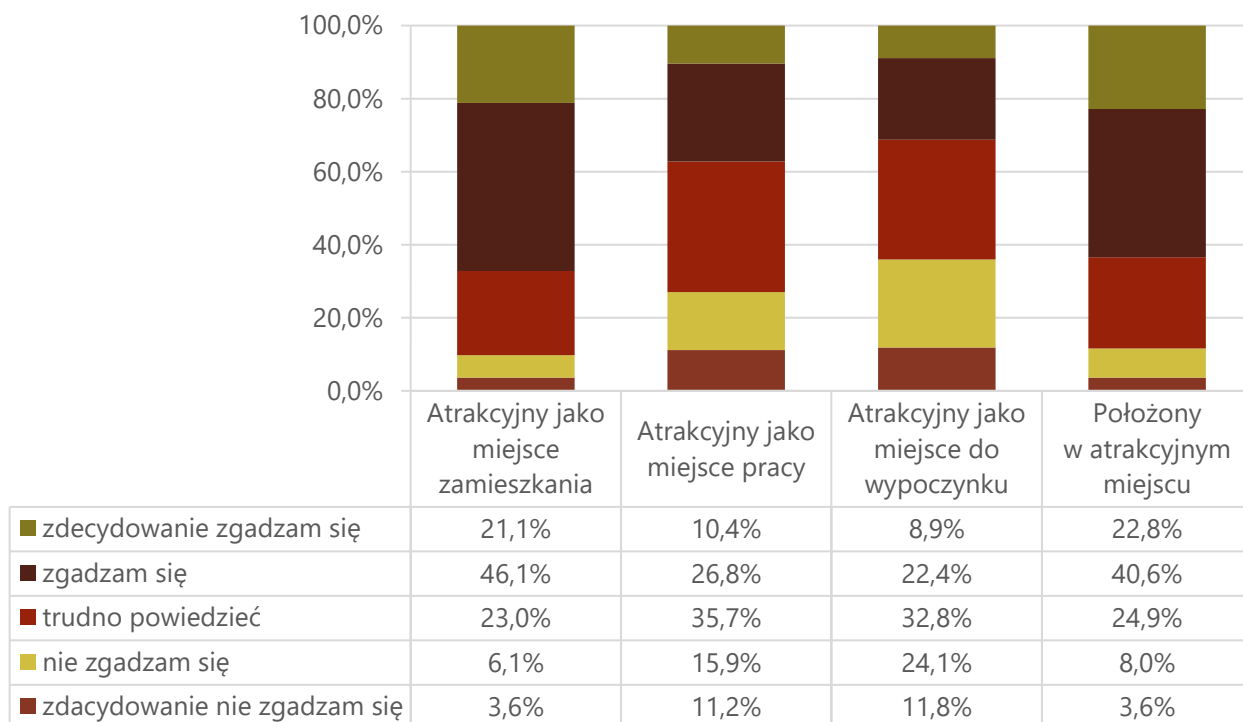
Wykres 40. Obszary priorytetowe dla dalszego rozwoju powiatu piaseczyńskiego

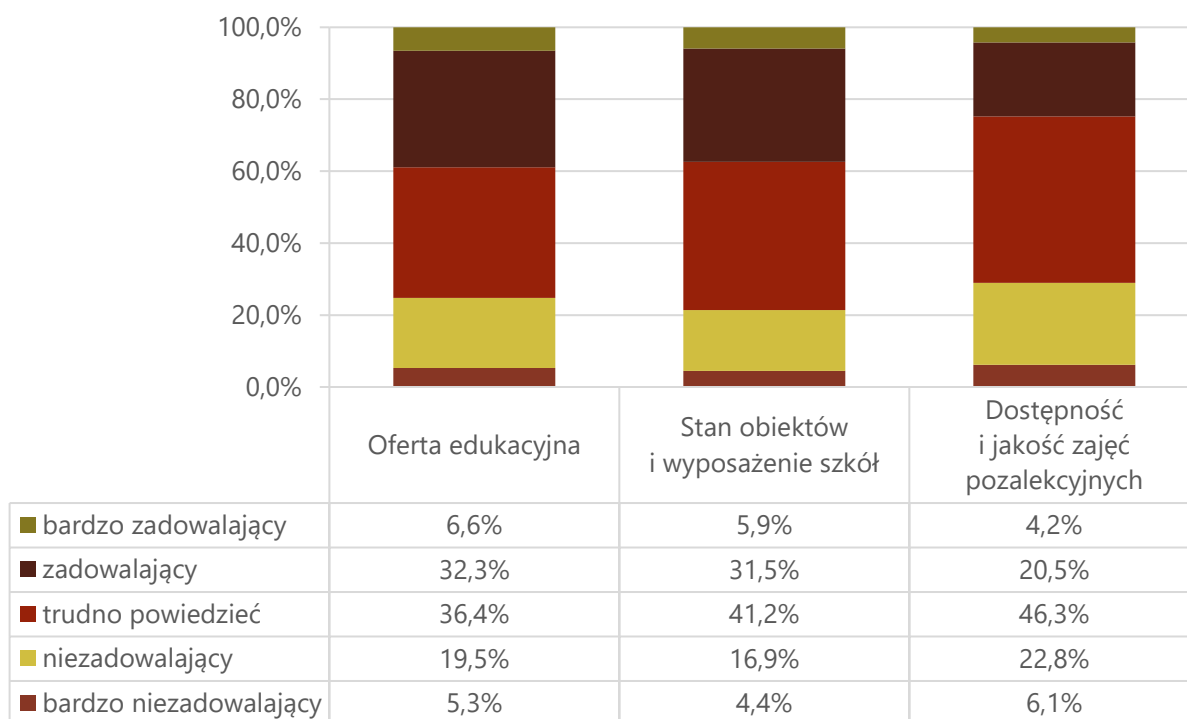
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W przeprowadzonym badaniu ankietowym mieszkańcy określili poziom atrakcyjności Powiatu w 4 aspektach: jako miejsce zamieszkania, miejsce pracy, miejsce do wypoczynku oraz aspekt związany z lokalizacją Powiatu w atrakcyjnym miejscu. Odpowiedzi były udzielane w 5-cio stopniowej **skali Likerta**, która ma charakter interwałowy. Jest to uszeregowanie kolejnych punktów, do których przyporządkowuje się wartości liczbowe, w przypadku których **1 oznacza bardzo niezadowolający, 2 – niezadowolający, 3 – trudno powiedzieć, 4 – zadowolający, 5 – bardzo zadowolający**. Posługiwanie się skalą Likerta pozwala na wykrycie nawet stosunkowo subtelnych różnic w badanych opiniach. Wyniki ukazują, że stosunek mieszkańców do ich miejsca zamieszkania jest raczej pozytywny – co czwarty respondent biorących udział w procesie badawczym uważa Powiat za atrakcyjny pod względem wszystkich w/w aspektów. Wskaźnik jest najbardziej korzystny w przypadku oceny atrakcyjności w aspekcie Powiatu jako miejsca zamieszkania (21,1% – bardzo zadowolający, 46,1% – zadowolający). Znaczna część ankietowanych nie potrafiła określić swojego stosunku do przedstawionych aspektów (od 23,0% w przypadku miejsca zamieszkania do 35,7% w przypadku miejsca do wypoczynku). Powiat piaseczyński zdecydowanie najmniej korzystnie przedstawia się jako miejsce atrakcyjne pod względem wypoczynku – tę kategorię co czwarty badany ocenił jako niezadowolającą (24,1%), natomiast bardzo niezadowolającą – 11,8%.

Wykres 41. Ocena atrakcyjności powiatu piaseczyńskiego

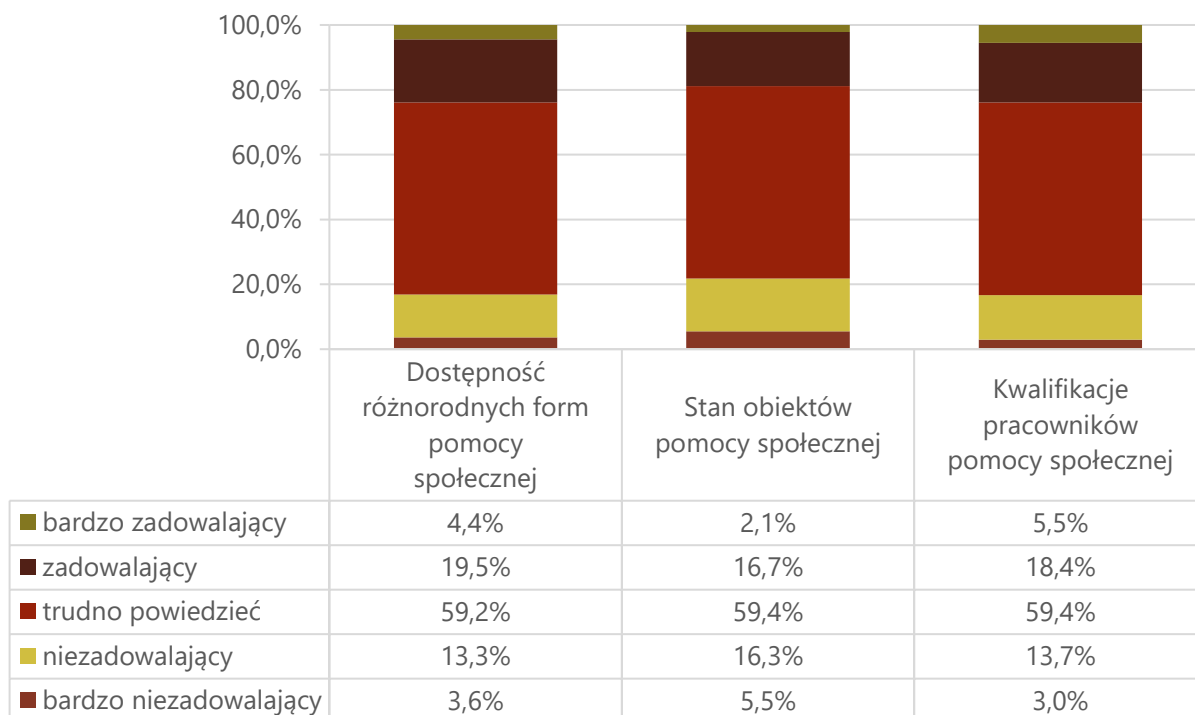
W zakresie aspektów związanych z edukacją, w opinii znacznej części mieszkańców Powiatu, ogólna oferta edukacyjna jest zadowalająca (32,3%) lub bardzo zadowalająca (6,6%). 36,4% respondentów nie potrafiło określić swojej opinii w tym względzie, natomiast niezadowolenie wykazuje łącznie 24,8% ankietowanych. W zakresie oceny wyposażenia szkół oraz stanu obiektów, opinie mieszkańców są raczej pozytywne (37,4%), natomiast jednoznacznie negatywnie oceniło je łącznie 21,3% ankietowanych. Rezultat badań ankietowych w przypadku oceny dostępności i jakości zajęć pozalekcyjnych kształtuje się na stosunkowo równomiernym poziomie. Średnio co czwarty respondent uważa dostępną ofertę za niewystarczającą (28,9%), blisko połowa badanych mieszkańców Powiatu nie potrafi określić swojego stosunku w tym zakresie (46,3%), a 24,7% respondentów ocenia ją jako satysfakcjonującą.

Wykres 42. Ocena poziomu zadowolenia mieszkańców w aspekcie edukacji

W części badania dotyczącej pomocy społecznej respondenci mieli możliwość oceny dostępu do różnych form pomocy społecznej, stanu obiektów instytucji pomocy społecznej oraz kwalifikacji kadry pomocy społecznej na terenie powiatu piaseczyńskiego. Ponad połowa respondentów nie ma zdania w zakresie poszczególnych aspektów związanych z powiatową infrastrukturą pomocową i jest to 59,2% w przypadku dostępności do form pomocy społecznej oraz po 59,4% w zakresie stanu obiektów oraz kwalifikacji pracowników pomocy społecznej.

Według 16,9% ankietowanych dostęp do różnorodnych form pomocy w powiecie piaseczyńskim nie jest satysfakcjonujący, a 23,9% badanych było przeciwnego zdania. Stan obiektów oceniony został mniej korzystnie – 18,8% respondentów uznało go za zadowolający i bardzo zadowolający, natomiast co piąty respondent odniósł się do tej kwestii negatywnie (21,8%). Jeśli chodzi o poziom kwalifikacji kadry reprezentującej instytucje pomocowe na terenie Powiatu, w opinii blisko co czwartego respondenta jest on odpowiedni (23,9%), a jedynie 16,7% ankietowanych mieszkańców Powiatu miało odmienne zdanie w tym zakresie.

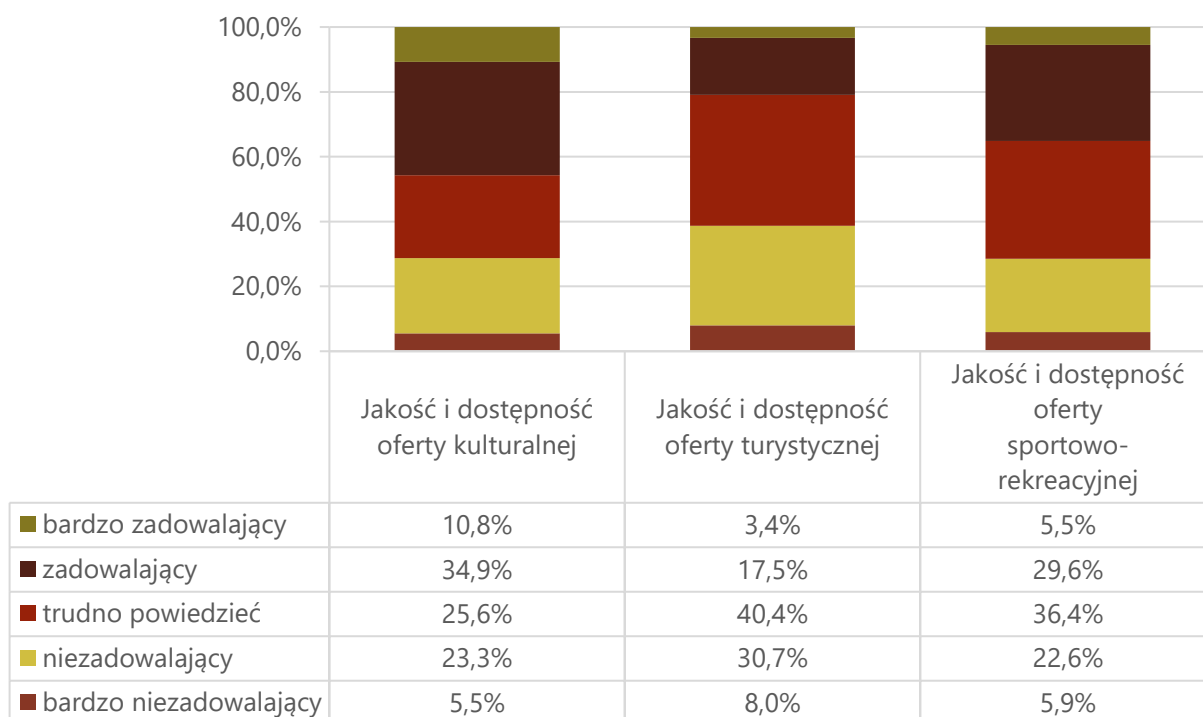
Wykres 43. Ocena poziomu zadowolenia mieszkańców w aspekcie pomocy społecznej

Mieszkańców biorących udział w badaniu zapytano również o kwestie związane z kulturą, turystyką i rekreacją na terenie powiatu piaseczyńskiego. Odpowiedzi respondentów w poszczególnych aspektach były dość zróżnicowane. Najbardziej pozytywnie oceniono jakość i dostępność oferty kulturalnej (45,7%), natomiast niezadowolenie w tym kontekście wykazało 28,8% ankietowanych. Największe niezadowolenie ankietowanych wzbudza jakość i dostępność oferty turystycznej (38,7%), jednakże mimo tego co piąty ankietowany wyraził się o niej w sposób pozytywny (20,9%). Jakość i dostępność oferty sportowo-rekreacyjnej jest zadowolająca dla 35,1% badanych mieszkańców, natomiast niezadowolająca dla 28,5% respondentów. Średnio co trzeci mieszkaniec biorący udział w badaniu, nie wyraził swojej opinii w sposób jednoznaczny.

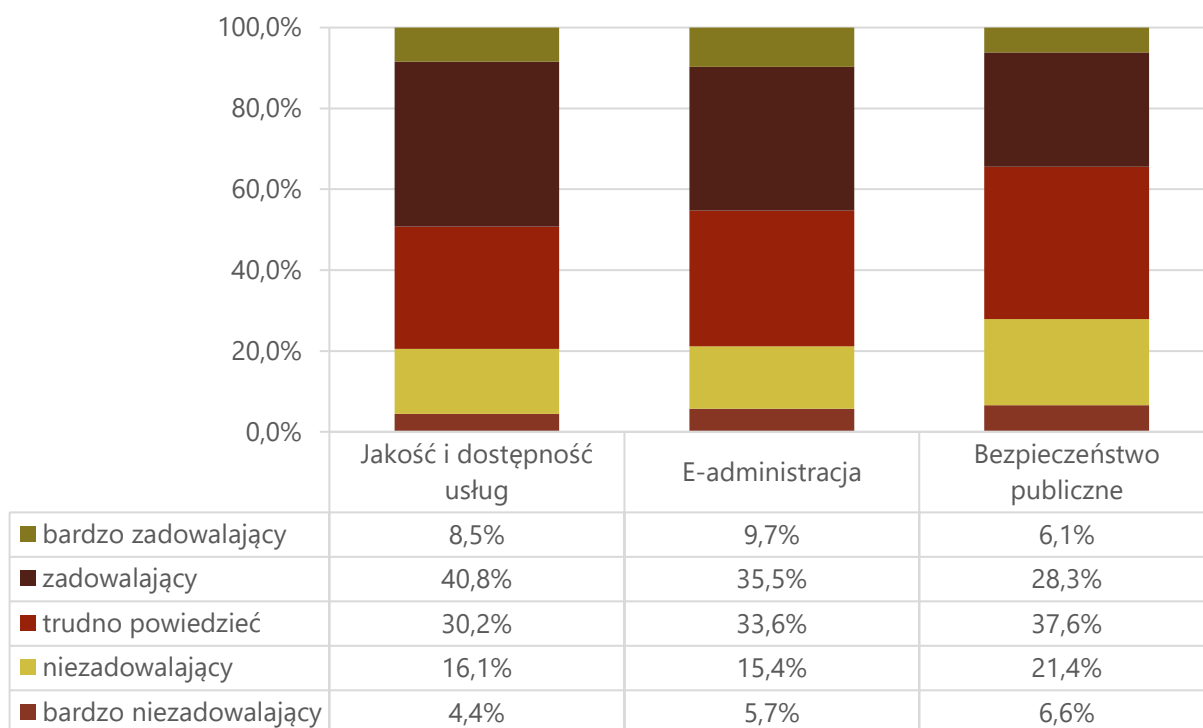

Wykres 44. Ocena poziomu zadowolenia mieszkańców w aspekcie kultury, turystyki i rekreacji

W części pytań dotyczących administracji respondenci mieli możliwość oceny jakości i dostępności usług w zakresie e-administracji (tj. usprawnień pozwalających na załatwienie spraw urzędowych za pośrednictwem Internetu), jakości i dostępności usług administracyjnych oraz poziomu bezpieczeństwa publicznego. Blisko połowa ankietowanych jest zdania, że jakość i dostępność usług w zakresie administracji jest satysfakcjonująca (49,3%). Skrajnie odmienne odczucia na ten temat wyraziło łącznie 20,5% ankietowanych, natomiast pozostali badani nie potrafili jednoznacznie określić swojego stanowiska (30,2%). W aspekcie dotyczącym e-administracji, co trzeci respondent nie wyraził jednoznacznie swojej opinii (33,6%), 21,1% ankietowanych uważa, że jest ona niewystarczająca, a odmienne zdanie w tym aspekcie ma niemal połowa badanych (45,2%). Blisko co trzeci ankietowany uznał poziom bezpieczeństwa w powiecie piaseczyńskim za satysfakcjonujący (34,4%). Niższy odsetek ankietowanych jest odmiennego zdania (28,0%), natomiast największa część badanych nie potrafiła ustosunkować się do przedmiotowego tematu (37,6%). Trudno zatem jednoznacznie określić nastawienie mieszkańców w tym zakresie.

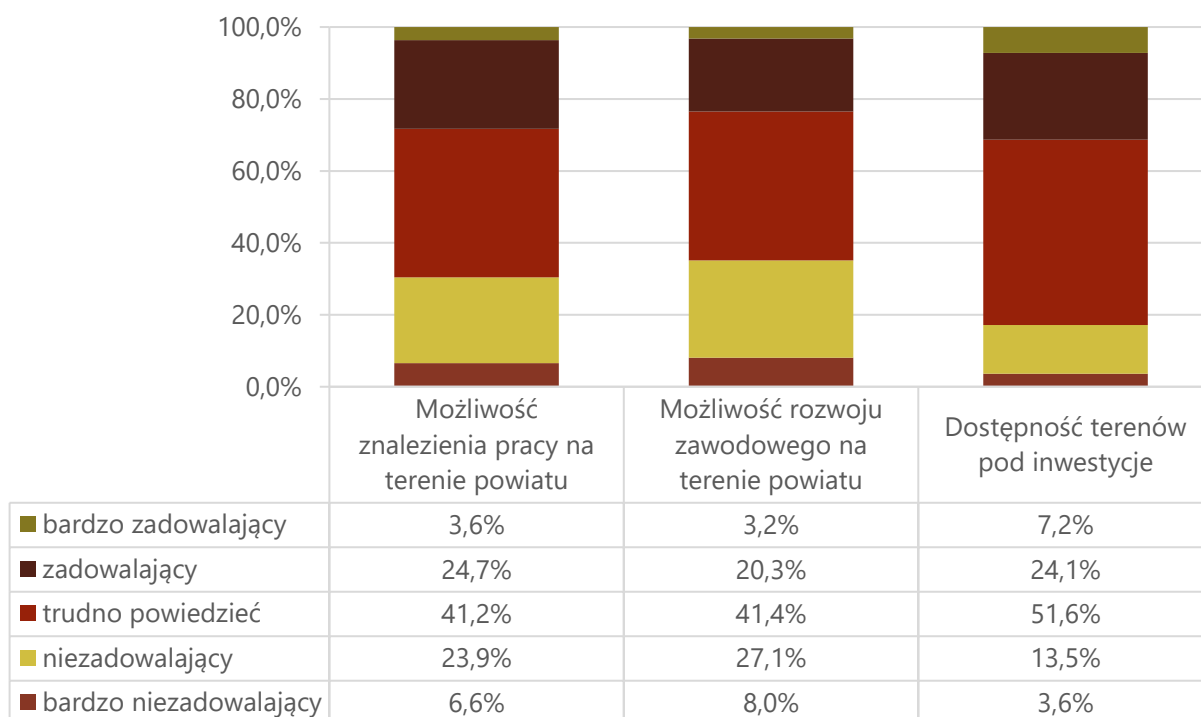
Wykres 45. Ocena poziomu zadowolenia mieszkańców w aspekcie administracji

Osoby biorące udział w badaniu ankietowym miały także możliwość oceny poziomu rozwoju gospodarczego i lokalnego rynku pracy. Średnio jedna trzecia ankietowanych stwierdziła, że możliwość znalezienia pracy na terenie powiatu piaseczyńskiego jest niewielka oraz jest zdania, że na terenie Powiatu nie ma możliwości rozwoju zawodowego. Odmiennego zdania jest kolejno 28,3% oraz 23,5%. Rozpatrując pytanie dotyczące dostępności terenów pod inwestycje, można zauważyć, że połowa respondentów nie potrafiła określić swojego stanowiska w tym aspekcie (51,6%). Blisko co trzeci mieszkaniec, który wziął udział w badaniu uważa, że dostępność tych terenów jest wystarczająca (31,3%), natomiast negatywny stosunek do tej kwestii dotyczy 17,1% ankietowanych.

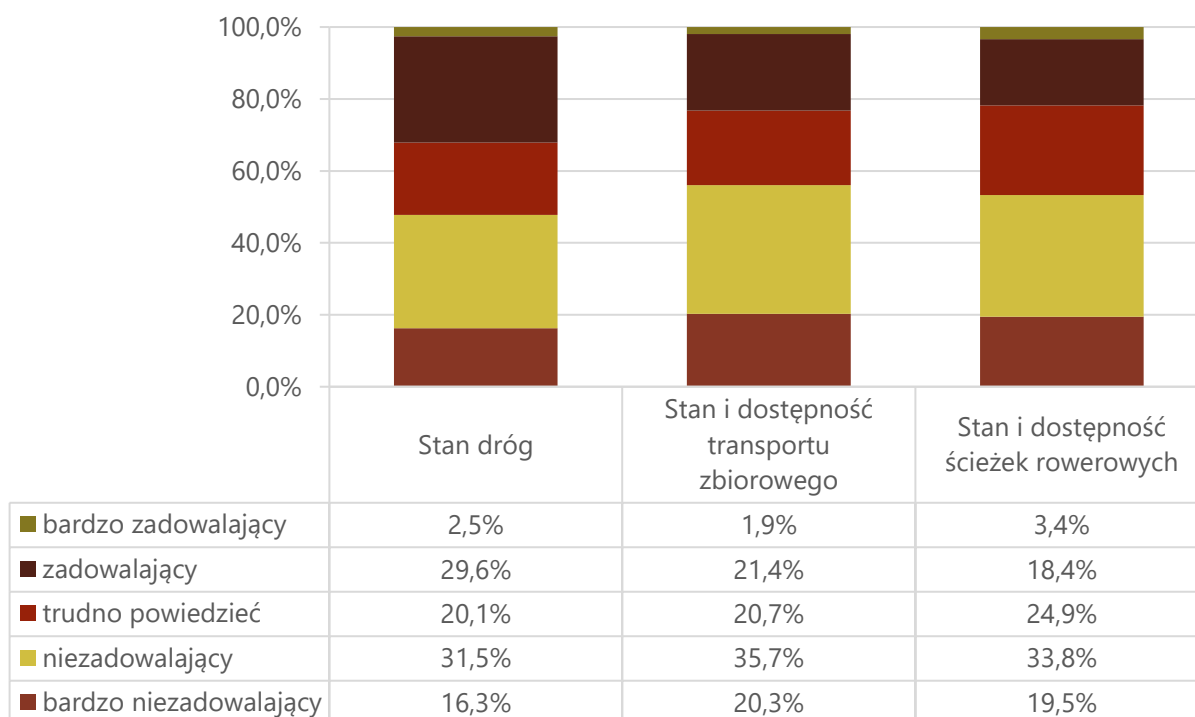

Wykres 46. Ocena poziomu zadowolenia mieszkańców w aspekcie gospodarki i rynku pracy

W bloku tematycznym dotyczącym transportu i komunikacji w powiecie piaseczyńskim, ankietowani mieli dość zbliżone opinie co do poszczególnych aspektów. Co trzeci mieszkaniec biorący udział w badaniu ocenia stan dróg powiatowych źle (31,5%), a według 16,3% ankietowanych jest on bardzo zły. Łącznie 32,1% badanych ma odmienne zdanie na ten temat, a co piąta osoba wstrzymała się od wyrażenia opinii. Analizując otrzymane odpowiedzi można zauważyć, że stan i dostępność infrastruktury transportu zbiorowego jest niewystarczająca, ponieważ negatywnie oceniła go ponad połowa badanych (20,3% – bardzo źle, 35,7% – źle). Średnio co piąty respondent nie wyraził jednoznacznej opinii w tej kategorii (20,7%). Prawie co czwarta osoba uczestnicząca w badaniu nie sprecyzowała swojego stanowiska, dotyczącego oceny stanu i dostępności ścieżek rowerowych w Powiecie (24,9%), z kolei co drugi ankietowany ocenia je negatywnie (53,3%). Zaledwie 3,4% respondentów oceniło infrastrukturę rowerową jako bardzo dobrą, a 18,4% jako dobrą.

Wykres 47. Ocena poziomu zadowolenia mieszkańców w aspekcie transportu i komunikacji

Mieszkańcy, którzy wzięli udział w badaniu mieli również możliwość podzielenia się dodatkowymi spostrzeżeniami, które nie zostały przewidziane w ankiecie. Najczęściej padały uwagi dotyczące stanu obecnej infrastruktury transportu zbiorowego, które wskazują na niewystarczającą liczbę połączeń i niekorzystne godziny odjazdu autobusów oraz kwestie bezpieczeństwa związanego ze złym stanem infrastruktury drogowej i towarzyszącej, a także niewystarczającymi działaniami funkcjonariuszy Policji w kwestii sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem ograniczeń prędkości na drogach.

Pojawiły się również uwagi, które wskazywały na zróżnicowany poziom w dostępie do poszczególnych usług i infrastruktury pomiędzy poszczególnymi gminami, wymagający ujednolicenia. Za niezbędne uznano także nawiązanie trwałej współpracy władz samorządowych różnych szczebli.

Zwracano również uwagę na kwestie dotyczące środowiska przyrodniczego, w tym problem zanieczyszczenia powietrza, niezadowalającą jakość wód powierzchniowych, a także konieczność zwiększania powierzchni terenów zielonych w Powiecie, w tym poprzez prowadzenie systematycznych nasadzeń drzew oraz podejmowanie działań mających na celu odtwarzanie naturalnej retencji.

Niemniej jednak pojawiły się również propozycje, które mogą stanowić swoisty potencjał rozwojowy dla Powiatu, w tym m.in. utworzenie miejsca przeznaczonego typowo dla rozrywki, typu kino, basen, kręgielnia, utworzenie wieży widokowej w celu uatrakcyjnienia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Górki Szymona, czy też zwiększenie liczby wydarzeń o charakterze kulturalnym, które mogłyby stanowić swoistą atrakcję turystyczną.

WARSZTATY STRATEGICZNE

W proces tworzenia strategii zaangażowano przedstawicieli Starostwa Powiatowego, przedsiębiorców, rolników, organizacje pozarządowe, lokalnych liderów, przedstawicieli samorządów lokalnych i przede wszystkim mieszkańców. W procesie partycypacji wzięło udział po 40 osób w każdym z warsztatów strategicznych przeznaczonych dla wszystkich interesariuszy oraz 7 osób wchodzących w skład Zespołu ds. opracowywania Strategii. W ramach wypracowania rozwiązań związanych z rozwojem Powiatu przeprowadzono 3 spotkania warsztatowe, których celem było poznanie największych problemów, z jakimi boryka się JST, wyodrębnienie słabych oraz mocnych stron, opracowanie kierunków rozwoju oraz wykreowanie wizji, która stanie się jedną z najważniejszych części dokumentu. Interessantom przedstawiona została idea strategii rozwoju, wraz z założeniami zrównoważonego rozwoju oraz partycypacji społecznej. Warsztaty strategiczne pozwoliły na określenie głównych potencjałów i problemów rozwojowych w Powiecie, a także stworzenie konkretnych celów oraz kierunków działań, we współpracy z poszczególnymi grupami warsztatowymi.

Proces uspołecznienia dokumentu, obejmujący przeprowadzone spotkania warsztatowe oraz zrealizowane badanie ankietowe, stanowił dopełnienie danych statystycznych zawartych w części diagnostycznej. Wyciągnięte wnioski pozwoliły na zrozumienie poszczególnych procesów zachodzących w Powiecie oraz wyodrębnienie istniejących problemów i zagrożeń. Partycypacja społeczna, stanowiąca jeden z najważniejszych aspektów funkcjonowania samorządu lokalnego i mieszkańców pokazała, iż współpraca władarzy ze społecznością lokalną przynosi wymierne i rzetelne efekty.

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT stanowi kompleksową metodę służącą zebraniu i uporządkowaniu wniosków wynikających z przeprowadzonej diagnozy strategicznej. Prowadzona jest w układzie czterech grup czynników wyodrębnionych na podstawie analizy zjawisk podzielonych na zewnętrzne i wewnętrzne czynniki. Jest ona analizą sił i słabości na tle otoczenia, badanego przez pryzmat szans i zagrożeń, jakie mogą mieć istotny wpływ na przebieg procesów rozwojowych. Wyodrębnione zostały mocne i słabe strony, jako czynniki wewnętrzne, na które powiat piaseczyński ma wpływ oraz szanse i zagrożenia, czyli czynniki zewnętrzne, które w dłuższej perspektywie czasu mogą znacząco oddziaływać na rozwój Powiatu, jednak władze nie mają nad nimi bezpośredniej kontroli.

Analiza SWOT opracowana została z uwzględnieniem wyników analizy dokumentów źródłowych, kwestii poruszonych w czasie warsztatów strategicznych oraz badania ankietowego, a także spostrzeżeń dokonanych w trakcie opracowywania *Diagnozy strategicznej na potrzeby tworzenia Strategii rozwoju powiatu piaseczyńskiego na lata 2024-2034*.

Obszar	Mocne strony	Słabe strony
wymiar społeczny	- korzystne wskaźniki demograficzne, - kapitał ludzki i aktywność społeczna mieszkańców, - funkcjonowanie Stowarzyszenia Perły Mazowsza – LGD, - sprawnie działające organizacje pozarządowe, świadczące usługi z zakresu kultury, sportu i rekreacji, - mocno rozpropagowany wolontariat (funkcjonowanie Bazy Wolontariatu Powiatu Piaseczyńskiego), - działalność POIK, - funkcjonowanie WTZ,	- zwiększająca się liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, - niewystarczająca oferta wsparcia dla seniorów wymagających długookresowej opieki (opieka wytchnieniowa, asystenci, placówki wsparcia dziennego), - brak ofert długoterminowych terapii dla dzieci i dorosłych, - niewystarczająca liczba miejsc na WTZ,

	• dobrze rozwinięta sieć wsparcia dla seniorów (UTW, domy seniora itp.) • zaangażowanie w działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami, w tym realizowanie programu <i>Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej</i>, • obecność 4 DPS dysponujących łącznie 652 miejscami, • szeroka oferta instytucji pomocowych, • obecność licznych placówek ochrony zdrowia, • zwiększająca się jakość życia ludności potwierdzona wzrostem przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania.	• niska świadomość społeczna na temat działań podejmowanych przez samorząd.
edukacja	• dostęp do szkół specjalnych, • poprawa jakości kształcenia potwierdzona wyższymi wynikami z egzaminu ósmoklasisty, • działalność Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.	• duże obciążenie w placówkach oświatowych wynikające z wciąż zwiększającej się liczby uczniów, • niewystarczająca liczba miejsc w przedszkolach i żłobkach potwierdzona opinią mieszkańców.
gospodarka i rynek pracy	• dostępność terenów inwestycyjnych, • niski wskaźnik bezrobocia, • duża liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON, • gospodarka zdominowana przez mikroprzedsiębiorstwa, • zróżnicowany rynek pracy, • rozwój sadownictwa, warzywnictwa i przetwórstwa.	• duży udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób pozostających bez pracy, • brak prowadzenia działalności rolniczej na obszarach do tego przeznaczonych, • niedostateczny dostęp do doradztwa rolniczego.
bezpieczeństwo	• działalność OSP, • działalność Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego.	• wzrost liczby przestępstw przy jednoczesnym spadku wykrywalności sprawców.

dostępność komunikacyjna	• korzystne położenie w pobliżu miasta stołecznego Warszawy, • wysoko rozwinięta infrastruktura drogowa, • obecność linii komunikacyjnych o znaczeniu krajowym, • dostęp do transportu kolejowego zapewniającego połączenia z większymi ośrodkami miejskimi, • rosnący poziom bezpieczeństwa drogowego, potwierdzony spadkiem liczby ofiar śmiertelnych wypadków.	• wysoki stopień natężenia ruchu kołowego, • dostępny układ drogowy nie spełnia potrzeb mieszkańców z uwagi na wciąż zwiększającą się ich liczbę, • niewystarczająca ilość miejsc parkingowych, • nierównomierny dostęp do publicznego transportu zbiorowego pomiędzy poszczególnymi gminami.
zagospodarowanie przestrzeni	• duży udział budynków podłączonych do sieci wodociągowej, • wysoki stopień pokrycia gmin miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.	• niedostateczny dostęp do sieci kanalizacyjnej i gazowej, • rozlewanie się zabudowy na tereny wiejskie i związane z tym rosnące koszty związane z doposażeniem i rozwojem infrastruktury technicznej, • dynamiczny rozwój zabudowy prowadzący do fragmentacji terenów zielonych.
działalność kulturalna	• atrakcyjne dziedzictwo kulturowe i historyczne, • duża liczba wydarzeń kulturowych organizowanych przez instytucje kultury i ich uczestników, • bogata oferta wydarzeń kulturalnych, zapewniających możliwość aktywnego uczestniczenia osobom o ograniczonej mobilności.	• brak instytucji kulturalnych typu teatr, kino – brak bazy lokalowej dla lokalizacji tego typu placówek

turystyka, sport i rekreacja	• bogata oferta wydarzeń sportowych, zapewniających możliwość aktywnego uczestniczenia osobom o ograniczonej mobilności, • potencjał do rozwoju turystyki weekendowej, • dostęp do różnorodnych form aktywnego wypoczynku, • Jeziorka jako atrakcyjny szlak kajakowy, • baza noclegowa i gastronomiczna dostosowana do potrzeb turystów, • systematyczny rozwój systemu ścieżek rowerowych. • obecność jedyne na Mazowszu uzdrowiska w Konstancinie-Jeziornie.	• niewystarczająca jakość marketingu terytorialnego (brak kampanii promującej Powiat), • brak właściwego zagospodarowania posiadanych atrakcji turystycznych, • niezadowalający stan i powiązania pomiędzy poszczególnymi odcinkami ścieżek rowerowych w Powiecie, • niedostatecznie rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna w Powiecie (basen, ścieżki rowerowe, kino).
ochrona środowiska	• liczne stawy i rzeki posiadające istotne walory krajobrazowe oraz potencjał do rozwoju sportów wodnych, • dobra jakość wód podziemnych, • systematyczny wzrost udziału odpadów zebranych selektywnie w stosunku do ogółu odpadów, • realizowanie programu „moja TURkusowa PLANETA”, • tworzenie zielonej infrastruktury, • inwestycje w OZE, • systematyczna termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, • podejmowanie działań mających na celu wprowadzanie ekologicznych rozwiązań, • wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców, • występowanie zróżnicowanych form ochrony przyrody.	• zła jakość powietrza, • zły stan wód powierzchniowych, • obecność obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, • brak zbiorników retencyjnych, • niedostateczna ochrona drzew w procesach inwestycyjnych, • brak nasadzeń fitoremediacyjnych, • zwiększająca się ilość wytwarzanych opadów.

Obszar	Szanse	Zagrożenia
wymiar społeczny	• pozyskanie środków z funduszy zewnętrznych, • rozwój polityki prorodzinnej oraz wobec osób starszych i os. z niepełnosprawnościami, • wzrost zainteresowania władz wyższego szczebla pomocą społeczną, co może prowadzić do dofinansowania działań w obszarze pomocy społecznej i aktywizacji senioralnej, • większa tolerancja wśród społeczności lokalnej dla wybranych grup społecznych prowadząca do eliminacji problemu wykluczenia społecznego, • zmieniające się regulacje prawne dotyczące możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na usługi społeczne.	• niski stopień współpracy międzysektorowej, • zwiększający się problem dostępu do opieki zdrowotnej wynikający z niewydolności systemu ochrony zdrowia oraz odpływu lekarzy specjalistów do większych ośrodków miejskich, • niestabilna polityka fiskalna państwa, • zwiększające się dysproporcje między gminami w zakresie dostępu do podstawowych usług.
edukacja	• zwiększający się poziom nauczania w szkołach stanowiący swoistą wizytówkę Powiatu.	• niewydolność bazy lokalowej placówek oświatowych, związana z postępującym procesem przyrostu liczby ludności.
gospodarka i rynek pracy	• budowanie sieci współpracy, zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych na poziomie sąsiadujących gmin, powiatu oraz województwa, • rozwój gospodarki opartej na wiedzy oraz tworzenie instytucji otoczenia biznesu, • szansa na wdrożenie innowacyjnych rozwiązań przez małe oraz średnie przedsiębiorstwa.	• wzrost cen surowców energetycznych.
bezpieczeństwo	• zwiększenie ilości działań podejmowanych przez Policję w celu kontroli prędkości na drogach, mających na celu poprawę bezpieczeństwa.	-

dostępność komunikacyjna	• poprawa stanu dróg, • zwiększenie częstotliwości połączeń komunikacyjnych gmin z ośrodkiem centralnym, • współpraca międzygminna w zakresie rozwoju ciągów rowerowych oraz pieszych.	• zmniejszenie puli środków zewnętrznych na rozwój przestrzeni, w tym komunikacji, • zwiększające się bariery komunikacyjne, generujące np. problemy z dojazdem do miejsc użyteczności publicznej.
zagospodarowanie przestrzeni	• zwiększenie puli środków zewnętrznych na rozwój przestrzeni, w tym infrastruktury technicznej, • pokrycie całego obszaru Powiatu miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.	• zmniejszenie puli środków zewnętrznych na rozwój przestrzeni, w tym infrastruktury technicznej, • zwiększające się bariery architektoniczne dla osób o ograniczonej mobilności, • zwiększające się koszty modernizacji budynków.
działalność kulturalna	• wzrost roli mediów w propagowaniu tematów historycznych, zabytków i ich ochrony.	• pogarszający się stan techniczny obiektów zabytkowych na terenie Powiatu.
turystyka, sport i rekreacja	• aktywna promocja marki lokalnej, • zwiększające się zainteresowanie społeczności dostępem do turystyki wypoczynkowej, w tym miejsc o wysokich walorach krajobrazowych, • rozwój agroturystyki.	• niewykorzystanie potencjału turystycznego poprzez niedoinwestowanie infrastruktury, • nieoznakowane atrakcje turystyczne w regionie, generujące stagnację w rozwoju marketingu terytorialnego.
ochrona środowiska	• wzrost dofinansowań oraz zmiany w uwarunkowaniach prawnych związanych z Odnawialnymi Źródłami Energii, • zapewnienie ciągłości korytarzy ekologicznych, • przepisy prawne obligujące jednostki do adaptacji do zmieniających się warunków klimatycznych narzucające obowiązek większej dbałości o środowisko przyrodnicze.	• postępujące zmiany klimatyczne, • degradacja środowiska przyrodniczego przez potencjalnych inwestorów, • pogłębiający się problem degradacji środowiska, w tym zanieczyszczanie powietrza oraz wód.

Podstawą do identyfikacji i wskazania wyzwań rozwojowych stojących przed powiatem piaseczyńskim w perspektywie do 2034 roku była przeprowadzona diagnoza obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej. Ukazała ona, iż Powiat ma szansę na ograniczenie występowania negatywnych zjawisk i barier rozwojowych oraz dostosowanie usług do potrzeb jej mieszkańców poprzez wykorzystanie lokalnych potencjałów.

Tabela 45. Wyzwania rozwojowe stojące przed powiatem piaseczyńskim

Obszar	Wyzwania rozwojowe
położenie Powiatu	• zwiększenie dostępu do transportu publicznego. • wykorzystanie potencjału położenia i użytkowania terenu dla rozwoju turystyki. • dalszy rozwój systemu komunikacyjnego i zwiększanie dostępności zewnętrznej Powiatu. • dekarbonizacja wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej jako proces systematycznego ograniczania emisji substancji szkodliwych do atmosfery, w tym CO₂.
procesy demograficzne	• dostosowanie Powiatu do potrzeb starzejącego się społeczeństwa. • integracja i aktywizacja ludności. • wzrost poczucia tożsamości lokalnej. • integracja ludności napływowej.
potencjał kulturowy i sportowo-rekreacyjny	• rozwijanie oferty kulturalnej i sportowej, adekwatnej do potrzeb wszystkich mieszkańców. • wypracowanie produktu turystycznego w celu zwiększenia rozpoznawalności Powiatu.
sytuacja gospodarcza	• aktywizacja społeczno-zawodowa osób długotrwale bezrobotnych. • dywersyfikacja działalności przedsiębiorstw zlokalizowanych na obszarze Powiatu.
kształtowanie przestrzeni	• tworzenie nowych przestrzeni publicznych. • poprawa ładu przestrzennego. • objęcie całego obszaru zurbanizowanego miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.
stan środowiska	• poprawa jakości powietrza. • poprawa jakości wód. • uregulowanie gospodarki wodnej w Powiecie w celu ograniczenia występowania zjawiska powodzi. • współpraca międzygminna dla wykorzystania zasobów przyrodniczych celem pobudzenia atrakcyjności turystycznej.

kształtowanie polityki społecznej	• niwelowanie barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej. • zwiększanie dostępności i jakości usług.
zdolności instytucjonalne administracji lokalnej	• systematyczne zwiększanie kompetencji pracowników Starostwa Powiatowego i podległych jednostek. • zwiększanie nakładów budżetowych na działania rozwojowe. • wdrażanie systemów informatycznych w obsługę interesantów. • poprawa efektywności zarządzania strategicznego i operacyjnego rozwojem Powiatu.

Źródło: Opracowanie własne

SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW, TABEL

Rysunek 1. Położenie powiatu piaseczyńskiego na tle województwa mazowieckiego...	8
Rysunek 2. Podział administracyjny powiatu piaseczyńskiego	9
Rysunek 3. Główny układ komunikacyjny powiatu piaseczyńskiego.....	20
Rysunek 4. Gęstość zaludnienia w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w 2022 roku	27
Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON według klas wielkości w powiecie piaseczyńskim w 2022 roku.....	33
Rysunek 6. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w 2022 roku	35
Rysunek 7. Obszary szczególnie narażone na ryzyko wystąpienia powodzi na terenie powiatu piaseczyńskiego.....	48
Rysunek 8. Użytkowanie terenu w powiecie piaseczyńskim	49
Rysunek 9. Lesistość w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w 2022 roku	52
Rysunek 10. Formy ochrony przyrody w powiecie piaseczyńskim.....	56
Rysunek 11. Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w 2022 roku	57
Rysunek 12. Powiązania funkcjonalne powiatu piaseczyńskiego.....	114
Rysunek 13. Płeć respondentów	115

Wykres 1. Powierzchnia gmin powiatu piaseczyńskiego	10
Wykres 2. Liczba ludności w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w latach 2018-2022.....	24
Wykres 3. Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w latach 2018-2022.....	26
Wykres 4. Współczynnik salda migracji na 1 000 osób w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w latach 2018-2022	29
Wykres 5. Ludność wg ekonomicznych grup wieku w powiecie piaseczyńskim w latach 2018-2022	29
Wykres 6. Dynamika zmian udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w porównaniu do średniej dla grupy porównawczej w latach 2018-2022 [%]	31
Wykres 7. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Piasecznie w latach 2018-2022	36
Wykres 8. Dynamika zmian stopy bezrobocia w powiecie piaseczyńskim w porównaniu z powiatami wchodzącymi w skład grupy porównawczej w latach 2018-2022	37
Wykres 9. Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w powiecie piaseczyńskim w stosunku do powiatów tworzących grupę porównawczą w latach 2018-2022 [%].....	59
Wykres 10. Budynki mieszkalne podłączone do wodociągu w % ogółu budynków mieszkalnych w powiecie piaseczyńskim w stosunku do powiatów tworzących grupę porównawczą w latach 2018-2022 [%]	60

Wykres 11. Budynki mieszkalne podłączone do kanalizacji w % ogółu budynków mieszkalnych w powiecie piaseczyńskim w stosunku do powiatów tworzących grupę porównawczą w latach 2018-2022 [%]	62
Wykres 12. Korzystający z sieci gazowej w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej latach 2018-2022 [%].....	63
Wykres 13. Imprezy organizowane przez instytucje kultury i uczestnicy w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów tworzących grupę porównawczą w latach 2018-2022	66
Wykres 14. Długość dróg dla rowerów w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w latach 2018-2022 [km].....	72
Wykres 15. Liczba turystycznych obiektów noclegowych w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w 2022 roku	75
Wykres 16. Liczba turystów zagranicznych korzystających z noclegów w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w 2022 roku	76
Wykres 17. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów tworzących grupę porównawczą w latach 2018-2022....	77
Wykres 18. Udział powierzchni objętej obowiązującymi MPZP w powierzchni ogółem w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w latach 2018-2022 [%]	80
Wykres 19. Udział poszczególnych kategorii przestępstw w ogólnej liczbie przestępstw zaistniałych w powiecie piaseczyńskim w 2022 roku	82
Wykres 20. Liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję na 1 000 mieszkańców w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów tworzących grupę porównawczą w latach 2018-2022.....	83

Wykres 21. Liczba ofiar śmiertelnych w przeliczeniu na 100 tys. Ludności w powiecie piaseczyńskich w zestawieniu z powiatami tworzącymi grupę porównawczą w latach 2018-2022	84
Wykres 22. Liczba zdarzeń wymagających udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej na 1 000 ludności w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów tworzących grupę porównawczą w latach 2018-2022	85
Wykres 23. Liczba osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej w powiecie piaseczyńskim w latach 2018-2022.....	86
Wykres 24. Wskaźnik deprivacji lokalnej w powiecie piaseczyńskim na przestrzeni lat 2018-2022 [%].....	87
Wykres 25. Lekarze (personel ogółem) na 10 tys. ludności w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów tworzących grupę porównawczą w latach 2018-2021	91
Wykres 26. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów tworzących grupę porównawczą w latach 2018-2022 [m ²]	97
Wykres 27. Mieszkania na 1 000 ludności w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów tworzących grupę porównawczą w latach 2018-2022	98
Wykres 28. Dynamika liczby uczniów w placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest powiat piaseczyński w latach 2018-2022 [stan na 30 września]	100
Wykres 29. Wydatki na 1 mieszkańca w dziale oświata i wychowanie w latach 2018-2022	101
Wykres 30. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w powiecie piaseczyńskim w latach 2019-2023 [%].....	102
Wykres 31. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów tworzących grupę porównawczą w 2022 roku [%]	103

Wykres 32. Liczba wolontariuszy świadczących pomoc oraz osób potrzebujących zarejestrowanych w Bazie w latach 2019-2022.....	106
Wykres 33. Dochody i wydatki powiatu piaseczyńskiego (ogółem) w latach 2018-2022	107
Wykres 34. Dochody na 1 mieszkańca w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów tworzących grupę porównawczą w latach 2018-2022	109
Wykres 35. Wydatki na 1 mieszkańca w powiecie piaseczyńskim w porównaniu do powiatów wchodzących w skład grupy porównawczej w latach 2018-2022.....	110
Wykres 36. Wiek respondentów.....	116
Wykres 37. Wykształcenie respondentów	117
Wykres 38. Czynniki rozwojowe, które decydują o przewadze powiatu piaseczyńskiego nad innymi powiatami na Mazowszu	119
Wykres 39. Najważniejsze bariery rozwojowe dla rozwoju powiatu piaseczyńskiego	121
Wykres 40. Obszary priorytetowe dla dalszego rozwoju powiatu piaseczyńskiego ...	123
Wykres 41. Ocena atrakcyjności powiatu piaseczyńskiego	125
Wykres 42. Ocena poziomu zadowolenia mieszkańców w aspekcie edukacji	126
Wykres 43. Ocena poziomu zadowolenia mieszkańców w aspekcie pomocy społecznej	127
Wykres 44. Ocena poziomu zadowolenia mieszkańców w aspekcie kultury, turystyki i rekreacji.....	128
Wykres 45. Ocena poziomu zadowolenia mieszkańców w aspekcie administracji	129
Wykres 46. Ocena poziomu zadowolenia mieszkańców w aspekcie gospodarki i rynku pracy.....	130
Wykres 47. Ocena poziomu zadowolenia mieszkańców w aspekcie transportu i komunikacji	131

Tabela 1. Charakterystyka dróg wojewódzkich na terenie powiatu piaseczyńskiego ..	16
Tabela 2. Charakterystyka dróg powiatowych na terenie powiatu piaseczyńskiego	17
Tabela 3. Liczba ludności w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022.....	23
Tabela 4. Prognozowana liczba mieszkańców poszczególnych gmin powiatu piaseczyńskiego do 2030 roku	24
Tabela 5. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022	25
Tabela 6. Gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022 [os./km ²]	27
Tabela 7. Współczynnik salda migracji na 1 000 osób w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022.....	28
Tabela 8. Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w 2022 roku.....	30
Tabela 9. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wpisanych do rejestru REGON według sekcji PKD 2007 w powiecie piaseczyńskim w 2022 roku	32
Tabela 10. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022.....	34
Tabela 11. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w podziale na wiek w latach 2018-2022 [stan na 31 grudnia]	37
Tabela 12. Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych w porównaniu do całego województwa i kraju na przestrzeni lat 2018-2022	38
Tabela 13. Liczba osób aktywizowanych poprzez poszczególne formy wsparcia wykorzystywane przez PUP w Choszczynie na przestrzeni lat 2018-2022.....	39

Tabela 14. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych w powiecie piaseczyńskim w 2020 roku	40
Tabela 15. Działania określone na podstawie raportów zanieczyszczenia jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom dopuszczalny, w tym dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, pyłu pm10 oraz pm2,5.....	43
Tabela 16. Działania określone na podstawie raportów zanieczyszczenia jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom docelowy, w tym ozonu oraz benzo(a)pirenu	43
Tabela 17. Działania określone na podstawie raportów stężenia ozonu w powietrzu.	44
Tabela 18. Klasyfikacja strefy mazowieckiej pod względem zanieczyszczenia substancjami szkodliwymi dla zdrowia człowieka w latach 2018-2022.....	44
Tabela 19. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w rocznej ocenie jakości powietrza w strefie mazowieckiej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin w latach 2018-2022	45
Tabela 20. Charakterystyka JCWP na obszarze powiatu piaseczyńskiego	45
Tabela 21. Charakterystyka JCWPd na obszarze powiatu piaseczyńskiego	46
Tabela 22. Charakterystyka złóż surowców mineralnych na obszarze powiatu piaseczyńskiego	50
Tabela 23. Lesistość w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w roku 2018 i 2022.....	51
Tabela 24. Wielkoobszarowe formy ochrony przyrody w powiecie piaseczyńskim	53
Tabela 25. Liczba pomników przyrody w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w 2022 roku	56
Tabela 26. Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022 [%].....	58

Tabela 27. Budynki mieszkalne podłączone do sieci wodociągowej w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022 [%]	60
Tabela 28. Budynki mieszkalne podłączone do sieci kanalizacyjnej w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022 [%]	61
Tabela 29. Korzystający z sieci gazowej w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022 [%]	62
Tabela 30. Imprezy organizowane przez instytucje kultury i uczestnicy w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022.....	65
Tabela 31. Liczba obiektów zabytkowych na terenie poszczególnych gmin powiatu piaseczyńskiego wpisanych do rejestru zabytków województwa mazowieckiego.....	67
Tabela 32. Baza sportowa i rekreacyjna w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego	69
Tabela 33. Długość dróg dla rowerów w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w 2022 roku [km]	71
Tabela 34. Noclegi udzielone turystom zagranicznym w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022.....	75
Tabela 35. Udział powierzchni objętej obowiązującymi MPZP w powierzchni ogółem w gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022 [%].....	79
Tabela 36. Liczba zdarzeń wymagających udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej na 1 000 ludności w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022	84
Tabela 37. Liczba przychodni w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w 2022 roku	90
Tabela 38. Liczba aptek w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w 2022 roku	90

Tabela 39. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022 [m ²]	96
Tabela 40. Liczba mieszkań przypadających na 1 000 ludności w gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022	97
Tabela 41. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w 2023 roku [%].....	102
Tabela 42. Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022 [zł]	108
Tabela 43. Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego w latach 2018-2022 [zł]	109
Tabela 44. Miejsce zamieszkania respondentów	116
Tabela 45. Wyzwania rozwojowe stojące przed powiatem piaseczyńskim	140